

**POLICEJNÍ AKADEMIE ČESKÉ REPUBLIKY V PRAZE**

Fakulta bezpečnostně právní

Katedra policejních činností

**Komparace hooligans v České republice a na Slovensku**

*Diplomová práce*

**Comparasion of hooligans in the Czech Republic and in Slovakia**

**Bachelor thesis**

VEDOUCÍ PRÁCE

**JUDr. Teddy Sunardi, PhD.**

AUTOR PRÁCE

**Bc. Marian Kotrba**

P R A H A

2022

## **Čestné prohlášení**

Prohlašuji, že předložená práce je původním autorským dílem, které jsem psal a vypracoval samostatně. Veškerou literaturu a další zdroje, z nichž jsem čerpal, v práci řádně cituji a jsou uvedeny v seznamu použité literatury.

V Okříškách 11.2.2022

Bc. Marian Kotrba



## **Poděkování**

Na tomto místě bych rád poděkoval vedoucímu mé diplomové práce JUDr. Teddymu Sunardimu, Ph.D. za jeho cenné rady, pomoc, vstřícnost a pozitivní přístup k veškerým mým dotazům během tvorby diplomové práce. Upřímně také děkuji své početné rodině a nejbližším za podporu, již se mi od nich dostávalo v průběhu celého studia a které si velice vážím. Poděkování bych také rád směřoval všem, kteří mi pomáhali při získávání nezbytných údajů pro praktickou část této práce, zejména pak kolegům policistům z České i Slovenské republiky.

## **ANOTACE**

Tato diplomová práce si klade za cíl prozkoumat problematiku diváckého násilí zejména v České republice a srovnat tento fenomén se Slovenskem, potažmo dalšími evropskými zeměmi.

Práce obsahuje teoretickou i praktickou část. V teoretické části poukazuje na počátky fotbalového násilí a hooligans v kontextu vývoje fotbalu, definuje základní pojmy, popisuje fotbalové chuligánství, dále i aktéry, kteří jsou odpovědní za prevenci a řešení diváckého násilí v inkriminovaných zemích. Práce rovněž rozebírá statistické údaje diváckého násilí v České republice a na Slovensku, právní rámec řešené problematiky a teoreticky ukotvuje zvolenou problematiku.

V praktické části je popsána metoda vědecké práce – komparace, druhy sportů z hlediska možného vzniku diváckého násilí, samotnou komparaci České republiky, Slovenska a dalších evropských zemí, a konečné shrnutí dané problematiky. Závěrem se autor zamýšlí nad možnými řešeními problému a popisuje svůj pohled na problematiku diváckého násilí.

## **KLÍČOVÁ SLOVA**

chuligánství – hooligans, extremismus, divácké násilí, agrese, rasismus.

## **Annotation**

This thesis aims to examine the issue of spectator violence, especially in the Czech Republic and to compare this phenomenon with Slovakia and also other European countries.

The thesis contains a theoretical and practical part. The theoretical part points to the beginnings of football violence and hooligans in the context of football development, defines the basic concepts, describes football hooliganism as well as the actors who are responsible for preventing and addressing spectator violence in the incriminated countries. The thesis also analyses the statistical data of spectator violence in the Czech Republic and Slovakia, the legal framework of the topic and theoretically anchors the chosen issue.

The practical part describes the method of scientific work - comparison, types of sports in terms of the possible emergence of spectator violence, the comparison of the Czech Republic, Slovakia and other European countries and the final summary of the given issue. Finally, the author considers possible solutions to the problem and describes his view on the issue of spectator violence.

### **Keywords:**

Hooliganism - hooligans, extremism, spectator violence, aggression, racism.

## Obsah

Úvod .....	8
TEORETICKÁ ČÁST .....	11
1 Počátky fotbalového násilí a hooligans v kontextu vývoje fotbalu .....	11
1.1 Definice základních pojmů .....	11
1.1.1 Násilí, agrese a agresivita .....	12
1.1.2 Davové chování na sportovních akcích .....	16
1.1.3 Sportovní publikum.....	17
1.2 Historie fotbalu v Česku a na Slovensku.....	19
1.3 Fotbalové násilí v kontextu nástupu moderního pojetí fotbalu.....	20
2 Fotbaloví hooligans .....	23
2.1 Sportovní fandovství a jeho počátky + příklady výtržností na stadionech v ČR a SR v novodobé historii .....	23
2.2 Typologie chuligánství + příklad z Československé historie .....	28
2.2.1 Antisemitismus, šovinismus, rasismus a xenofobie na fotbalových stadionech .....	34
2.2.2 Hyperkorektnost ve fotbalovém prostředí a její nebezpečnost pro společnost.....	37
2.2.3 Teoretické přístupy k fotbalovému násilí .....	40
2.2.4 Role médií ve sportovním světě.....	40
2.2.5 Psychologické a sociologické přístupy k fotbalovému násilí .....	41
2.2.6 Hooligans jako subkultura .....	43
3 Legislativa problematiky diváckého násilí v České republice a na Slovensku.....	50
3.1 Trestné činy v ČR.....	50
3.1.1 Ublížení na zdraví a těžké ublížení na zdraví .....	50
3.1.2 Výtržnictví v rámci sportovních utkání.....	51
3.1.3 Násilí proti úřední osobě .....	51
3.1.4 Rvačka.....	52
3.1.5 Další trestné činy související s diváckým násilím.....	53
3.2 Trestné činy na Slovensku .....	53
3.2.1 Trestný čin a spôsoby jeho spáchania .....	54
3.3 Zákon 1/2014 Z.z. o organizovaní verejných športových podujatí a o zmene a doplnení niektorých zákonov.....	55
3.4 Přestupky v ČR na úseku diváckého násilí .....	56
3.5 Přestupky v SR na úseku diváckého násilí .....	57

4	Instituce zainteresované v řešení problému diváckého násilí v České republice a na Slovensku .	59
4.1	Sportovní svazy .....	59
4.1.1	Fotbalová asociace České republiky - FAČR.....	59
4.1.2	Svaz ledního hokeje České republiky .....	62
4.1.3	Slovenský fotbalový a hokejový svaz .....	63
4.2	Policie ČR a SR.....	63
4.3	Ministerstva spravedlnosti ČR a SR.....	69
5	Statistické údaje diváckého násilí v České republice a na Slovensku .....	72
	PRAKTICKÁ ČÁST .....	75
6	Metody vědecké práce .....	75
7	Komparace české a slovenské republiky + dalších vybraných zemí v boji s diváckým násilím .	76
7.1	Česká republika.....	76
7.2	Slovenská republika .....	82
7.3	Polsko.....	86
7.4	Německo .....	88
7.5	Anglie.....	90
7.6	Maďarsko, Rusko, Srbsko .....	92
7.7	Vyhodnocení komparací jednotlivých států .....	94
8	Závěr .....	96
	PŘÍLOHY.....	113

## Úvod

Tato diplomová práce s názvem „Komparace hooligans v České republice a na Slovensku“ má za účel poskytnout ucelený náhled na problematiku diváckého násilí na sportovních utkáních a to zejména těch fotbalových. Zároveň se v této práci pokusím o srovnání problematiky hooligans v České republice a na Slovensku, vyjádřím specifika těchto subkultur, jejich historii a předpokládaný do budoucna.

Diplomovou práci na toto téma jsem si vybral zejména jako až fanatický fanoušek fotbalu a sportu celkově, kdy mě zajímají veškeré aspekty, které se v souvislosti s konáním sportovních klání dějí, a to jak v zákulisí, na tribunách, a mnohdy, již i před branami stadionů. K problematice diváckého násilí jsem se rovněž dostal i díky svému zaměstnání u Policie České republiky, kdy jsem byl v mnoha případech přímo součástí opatření na rizikových utkáních, ať už fotbalových, hokejových, ale i jiných sportovních událostí na Vysočině, kde profesně působím. Kupříkladu to byla „Zlatá lyže“ v Novém Městě n. Moravě, hokejová utkání Dukly Jihlava, HS Třebíč a dalších týmů v hokeji, fotbalové utkání Vysočiny Jihlava zejména s pražskými „S“ atd. Nicméně v této práci se chci prioritně zabývat diváckým násilím a chuligánstvím na fotbalových stadionech.

Fotbal je totiž krásná hra, která si i přes řadu historických změn, ať už pravidlových, tak i jiných, stále udržuje svou krásu a neopakovatelnost, díky které je stále nejpoblárnějším sportem na této planetě. Svým dynamickým pojetím a herní nápaditostí si získal miliony fanoušků po celém světě, a oproti jiným sportům lze o fotbale bez skrupulí říct, že se jedná o sport globální, který hrají příp. sledují, lidé opravdu na celém světě. Za jeho atraktivitou nehledejme pouze přitažlivost hry, ale také její dostupnost všem vrstvám obyvatel, vysokou míru mediálního zájmu a zároveň i komerční stránku, která fotbalu svým způsobem i škodí, ale zároveň z něho dělá ten třpitivý, lákavý produkt pro každého kluka nebo dívku po celém světě. Díky mediálnímu zájmu, se kterým je spojená i dosažitelnost sportovních přenosů,

získává sport nové fanoušky, a to i z míst, kde dříve sportovní přenosy nikoho nezajímaly.

Popularita této hry sebou přináší i fenomén sportovního diváctví s nejvýraznější stopou ve fotbalovém prostředí. Fotbalové kláně jsou v mnoha zemích po celém světě navštěvována desetitisíci diváky, v některých zemích je fotbal takovým fenoménem, že se tzv. permanentky dědí z generace na generaci a „běžný smrtník“ se na utkání určitých týmů zejména v Anglii může dostat velmi těžší. Fotbaloví příznivci vytvářejí na stadionech neopakovatelnou atmosféru, vytváří různé chorály a chorea, čímž vytváří pro aktivně zúčastněné neopakovatelný zážitek, za kterým se chtějí neustále vracet. Byť nám „covidová doba“ ukázala, že i sport bez diváků lze provozovat, ale je takový nějaký smutnější. Zároveň fanoušci vytvářejí různé spolky, skupiny a fankluby. Doprovázejí svůj tým na všech utkáních, kde mají své stálé místa a nezáleží na tom, kdy, se i fanoušci jednoho klubu mezi sebou nesnášejí, a vytváří se mezi těmito skupinami spory. Spory ale zejména vznikají při výjezdech na venkovní utkání, na kterém se skupiny fanoušků obou klubů střetávají, a to nejen na tribunách, ale mnohdy i před stadionem. Zde může docházet k velmi agresivním střetům zejména mezi nejradikálnějšími skupinami, které nazýváme hooligans.

Zejména této skupině fotbalových fanoušků bych se chtěl ve své práci věnovat, popsat jejich fungování a to nejen na stadionech, ale i v zákulisí. Popsat negativní vlivy této skupiny na společnost, a to nejen tu, která navštěvuje sportovní utkání, ale i na ty, kteří se s touto „sortou“ lidí mohou setkat kdekoli při běžném životě, ať už to je někde na procházce s dětmi v parku, kde můžou mít skupiny hooligans sraz před utkáním, příp. na benzínové čerpací stanici atd., kde rovněž podnapilí členové těchto skupin mnohdy vytváří konfliktní situace i s běžnou veřejností, která nemá s fotbalovými utkáními nic společného.

Zároveň bych rád porovnal skupiny hooligans u nás v České republice a na Slovensku. Pokusil se najít rozdíly, a to i případně v souvislosti k antisemitismu, rasismu a xenofobii, která se u těchto skupin historicky v obou zemích objevuje.

Cílem teoretické části práce je zmapování diváckého násilí se zaměřením na samotný pojem diváckého násilí, jeho historii, nejčastější projevy a formy skupin „hooligans“ v České republice a na Slovensku, jejich historii, nejčastější projevy a formy, ale rovněž typologii fotbalových příznivců a orgány, které se s fenoménem diváckého násilí, potažmo skupin „hooligans“ více či méně potýkají. Dalším cílem práce, tentokrát v její praktické části, bude komparace skupin hooligans, problematika jednotlivých vybraných zemí s tímto fenoménem, nejčastější formy diváckého násilí, nové trendy a kam jednání novodobých skupin nejtvrdějších fanoušků směřuje. To vše v porovnání mezi sousedními zeměmi Českou republikou, Slovenskem a dalšími vybranými zeměmi.



## TEORETICKÁ ČÁST

### 1 Počátky fotbalového násilí a hooligans v kontextu vývoje fotbalu

#### 1.1 Definice základních pojmů

Tato práce je zaměřena zejména na divácké násilí na fotbalových stadionech. S tímto tématem úzce souvisí i další pojmy, jako je agrese, agresivita, ale i různé projevy antisemitismu, rasismu a xenofobie, jejichž prvky se zejména v subkultuře fanouškovských hooligans projevují. Proto je hned v úvodu vhodné definovat pár základních pojmů a popsat základní rysy problematiky diváckého násilí, a to od vzniku samotné hry.

S agresivním chováním nebo jeho projevy se můžeme setkávat téměř každý den, ať už je to na silnicích, v prodejnách, ale i dalších běžných situacích každodenního života. Většina z nás považuje toto chování za přinejmenším znepokojující, ale i přes tento postoj, který v nás vyvolává úzkost a znepokojení, se nedokážeme těmto projevům vyhnout. Zároveň jsme těmito událostmi doslova „bombardováni“ i z médií, což jistě přispívá k dalším problémům a sporům mezi lidmi. Na poli sportu tomu není jinak, právě naopak. Spoustu z nás odrazuje od návštěvy sportovních událostí společně se svou rodinou a dětmi, právě „kultura“ sportovního prostředí. Vše již začíná u malých dětí a jejich zápasů, kde jde skutečně zejména o to, aby měly děti ze sportování radost a měly pohyb na čerstvém vzduchu. Místo toho se zejména z fotbalových a hokejových utkáních nejmenších sportovců stává místo plné negace, agresivity a hádek. Na těchto situacích se podílí nejen rodiče dětí, které již v tomto věku vidí své ratolesti v nejblyštivějších ligách světa, ale i trenéři, kteří by pro výsledek, který je v těchto kategoriích nepodstatný, udělali doslova vše. Když se dostaneme na „velké“ stadiony, tak zde je chování ještě horší. Místo abychom na zápasech poslouchali chorály jednotlivých fanouškovských klubů, slyšíme od počátku vulgární pokřiky a

projevy, spoustu agrese a dalších rasistických, antisemitistických pokřiků. Jako příklad bych uvedl derby pražských „S“, kterého jsem se osobně letos zúčastnil se svými dětmi a od počátku jsme poslouchali skandování spartánského kotle „Jude Slavie“, aniž by přišel nějaký zásah. A takových projevů bylo v průběhu zápasu tolik, že člověk uvažuje, zdali je pro jeho děti a jeho samotného přínosné se takových událostí účastnit.

### **1.1.1 Násilí, agrese a agresivita**

Ve sportovním prostředí se s agresivním chováním samozřejmě setkáváme, a to v podstatě ve všech sportech a sportovních disciplínách. V každé disciplíně se chtějí účastníci pokořit a k tomu určitá porce agresivity patří. Samozřejmě se s jinou agresivitou budeme setkávat v krasobruslení a obdobných spíše estetických sportech, kde můžeme za agresivní považovat spíše projev, jak u kontaktních sportů, příp. sportů bojových, kde je agresivita přímo vyžadována. Musí to být však agresivita zdravá, vedená fair play. K tomuto by měla sloužit pravidla jednotlivých sportů, která by měla vymezit co je ještě akceptovatelný projev agrese.

Agrese a její projevy jsou velice aktuálním a palčivým tématem, a to nejen na sportovních kláních, ale i mezi mládeží, ve školách a běžných situacích. Zejména u mládeže se stále více začíná projevovat moderní styl výchovy, kde je mládež stavěna do pozice, že vše smí, nemusí nikoho poslouchat, a respekt ke starším, autoritám atd. se v podstatě vytrácí. Dále k agresivnímu chování přispívá i životní styl dnešní mladé generace, který vyplňují zejména sociální sítě, různé hry, a to i bojové, filmy plné agrese a média chrlící negativní zprávy. To vše přispívá k tomu, že dnešní mládež je vnitřně nevyrovnaná, plná vnitřní agrese, kterou následně projevuje navenek, a to i třeba na fotbalových a jiných utkáních. I nedostatek „normálního života“ mezi dětmi, rozpoznání, co se ještě může a co už je za hranou je velkým problémem. Děti vidí ve filmech, jak se tam mlátí tyčemi, kopou do hlav atd., aniž by se komukoliv něco stalo, a pak si myslí, že to tak může fungovat i v

normálním životě. Nezažijí si ty pády z kola, ze stromů apod. v dětství, a tyto zkušenosti jim pak logicky chybí.

Následně nám tito lidé navštěvují sportovní stadiony, kde vidí podhoubí pro své chování v partě podobně smýšlejících lidí, schovaní v partě a kolektivu, který si vzájemně dodává odvalu a oslavuje ty jedince, kteří dokáží udělat něco co se vymyká běžnému chování. Zde vzniká podhoubí diváckého násilí a problémů, které na stadionech vidáme.

Násilí je v obecné rovině popsáno Světovou zdravotnickou organizací v roce 1996. Organizace popsala činnost jedince jako úmyslné jednání s cílem druhého zastrážit pod hrozbou fyzického napadení, mocí nad druhou osobou, a to ať již ze strany jednotlivců nebo skupin. Nemusí se vždy jednat o skupiny sportovních fanoušků, potažmo hooligans, ale tyto projevy se vyskytují i v dalších komunitách a subkulturách. Spousta těchto skupin může mít návaznost na sportovní scénu, a to ať už z důvodu, že své kupříkladu rasistické, antisemitistické a jiné nesnášenlivé postoje vyjadřuje ve sportovním prostředí, zejména na stadionech a v dnešní době často i na různých sociálních sítích. Skupiny využívají popularitu sportu k tomu, aby byli tzv. vidět, a své názory prezentovaly k co největšímu počtu lidí. Svými projevy nesnášenlivosti se právě snaží nastolit v druhých pocity strachu, což souvisí s výše popisovanými jevy násilného jednání. Násilí jako takové můžeme rozdělit do několika odvětví, ať už se jedná o lékařství, sociologii, psychologii, ale také kriminalistiku a právníké řády jednotlivých států. Pokud bychom se vymezili pouze na násilí ve sportovním prostředí, tak toto se týká v drtivé většině úzké skupiny fanoušků, někdy označovaných jako tvrdé jádro. Tyto relativně malé skupiny, když uvážíme celkovou návštěvnost sportovních akcí, se většinou střetávají s obdobně nastavenými příznivci soupeřova týmu, a to ať už přímo na stadionu během utkání, nebo i před stadionem a jeho okolím. Nezřídka kdy dochází k eskalaci násilí i na domluvených schůzkách, které slouží k fyzické agresi mezi fanoušky.<sup>1</sup>

---

<sup>1</sup> KASAL, Josef. Násilí na stadionech jako odraz kultury. Hradec Králové: Gaudeamus, 2013. ISBN 978-80-7435-362-8, str. 22-98

Násilnosti ve sportovním prostředí a na fotbalových utkáních je palčivým problémem nejen naší doby, ale na podobné projevy můžeme narazit i v době Řeků a Římanů, v jejichž době byly v oblibě zejména tzv. krvavé sporty. Sport byl v této době často spojován i se smrtelnými zraněními, které byly publikem zejména u středověkých rytířských turnajů oslavovány a doslova vyžadovány.<sup>2</sup>

Současné sportovní prostředí se od zmiňovaných počátků sportu jako takového již velmi posunulo. Samozřejmě k tomu přispěly i postupem času stále více zdokonalovaná pravidla, reflektující potřeby sportu, diváků a v neposlední řadě i vlád jednotlivých zemí, které uzpůsobují danému problému zákonodárství. Je třeba zároveň rozlišovat míru tolerance spojenou s agresivitou u jednotlivých sportovních odvětví. Jinak budeme nahlížet na agresivitu u bojových sportů, hokeje, amerického fotbalu a dalších kontaktních sportů, oproti tomu, pokud by se stal nějaký exces u sportů, kam agresivita vůbec nepatří. Bylo by pak na zamyšlenou, jak se k této události z pohledu právního hlediska postavit. V několika případech se i v rámci tzv. kontaktních sportů objevily spekulace a názory, jestli míra agrese nepřekročila tolerovatelné meze, a nejedná se v těchto případech již o trestný čin ublížení na zdraví. Ve spoustě případech i k trestním oznámením došlo a záleželo na justici v dané zemi, jak situaci vyhodnotila. Drtivá většina excesů je ale ve sportovním prostředí řešena disciplinárními komisemi daných sportů, které udělují následné tresty podle míry zavinění dotyčných sportovců.<sup>3</sup>

Dále je třeba se zmínit i skutečnosti, že násilnosti se postupem času se vzrůstajícím zájmem diváků o sport, přesunuly ze sportovních kolbišť do ochozů arén, které se začaly s modernizací sportu a postupnou medializací stále více plnit. K tomuto fenoménu dozajista přispívá i dnešní zmedializovaná doba plná zpráv všeho druhu, a to nejen na televizních obrazovkách, v psaném tisku, ale zejména na sociálních sítích. Postupně se začaly rojit první konflikty mezi tzv. fanouškovskými tábory, kde násilí začalo časem eskalovat až do takové míry, že se

---

<sup>2</sup> SOMMER, Jiří. Malé dějiny sportu : aneb o sportech našich předků. Praha, 2003. ISBN 978-80-7336-116-7

<sup>3</sup> ČERMÁK, Ivo, Lidská agrese a její souvislosti. Žďár nad Sázavou: Fakta, 1998. ISBN 80-902614-1-8, str. 22-26.

tímto problémem začaly zabývat i vlády některých zemí. Zářným příkladem jsou obrovské problémy se skupinami hooligans v Anglii, zejména pak v 80. letech minulého století. Vrcholem byly události, které se staly při finále Pohárů mistrů v roce 1985, kdy rowdies z Liverpoolu vyvolali bitky s fanoušky Juventusu Turín, při kterých v davové hysterii zemřelo 39 osob. Toto byla zjevně poslední kapka pro anglickou vládu, která již delší dobu s hooligans anglických klubů neúspěšně bojovala a snažila se různými opatřeními tyto problémy vymýtit. Tehdejší premiérka spojeného království Margaret Thatcherová s okamžitou platností stáhla všechny anglické týmy z evropských pohárů a evropská unie toto řešení stvrdila zákazem všech anglických klubů po dobu pěti let startovat v evropských pohárech. Dále Thatcherová nechala ustanovit speciální komisi, ať už z odborníků na bezpečnost, z fotbalových osobností atd., která se usnesla na okamžitých razantních krocích, které měly zastavit stále se zvětšující násilí na fotbalových stadionech. Mimo jiné komise navrhla, že všechny kluby profesionálních soutěží musí přestavět stadiony tak, aby splňovaly jasně stanovené bezpečnostní normy, na každém stadionu byl zaveden detailní kamerový systém, který odhalí každou nepřístojnost, ale zejména byly nastoleny nekompromisní sankce pro všechny, kteří pravidla poruší. Jednalo se zejména o přísné tresty, které výtržníkům hrozily, ať už se jednalo o doživotní zákazy na všechny fotbalové utkání na území Velké Británie. Nebo povinné hlášení se na policejních stanicích v době výkopu utkání týmů, na kterých dotyčný provedl výtržnost, až po vysoké finanční tresty. Těchto opatření byla celá řada, a byť spousta fanoušků tvrdí, že od této doby již atmosféra na anglických stadionech nebyla taková, jako v době „fanouškovského temna“, pořádek na stadionech se jednoznačně dostavil. Z anglických opatření si brala následně příklad celá vyspělá Evropa bojující za klid a kulturní prostředí na stadionech.<sup>4</sup>

---

4 BRUSEL 1985. DEN, KDY FOTBAL ZABÍJEL NEVINNÉ [ online ]. © 29.5.2015 [ citace 25.10.2021] Dostupné z : [https://www.denik.cz/ze\\_sveta/brusel-1895-den-kdy-fotbal-zabijel-nevinne-20150528.html](https://www.denik.cz/ze_sveta/brusel-1895-den-kdy-fotbal-zabijel-nevinne-20150528.html)

Obrázek č. 1 – Archivní snímek z 29. května 1985 z bruselského Heyselova stadionu, kde bylo při finále Poháru mistrů evropských zemí mezi Juventusem Turín a FC Liverpool zabito 39 fandů a zraněno dalších více než čtyř sta lidí.



Foto:čtk

Zdroj: [https://www.denik.cz/ze\\_sвета/brusel-1985-den-kdy-fotbal-zabijel-nevinne-20150528.html](https://www.denik.cz/ze_sвета/brusel-1985-den-kdy-fotbal-zabijel-nevinne-20150528.html)

### 1.1.2 Davové chování na sportovních akcích

V historickém kontextu jsme se několikrát setkali s případy davového chování na stadionech, které vedlo mnohdy k tragickým událostem. Dav samotný je v odborné literatuře popsán jako uskupení osob nacházejícím se v danou chvíli na stejném místě a věnuje pozornosti ke stejné věci, události, s našim případě ke sportovnímu utkání. V davu neplatí žádné normy organizace, ustálených pravidel chování či sociálního kodexu apod. Reakce davu je založená na emocích, která daná situace přináší, na pudech, ať už sebeobranu nebo jiných. Ve stavu davového šílenství zároveň nerozhoduje míra vzdělanosti osob, které se zde nachází, jejich míra sociálního citění apod. Osoby se rozhodují intuitivně v daný moment, aniž by hlouběji domýšlely důsledky svého jednání. Může se jednat zároveň o skupiny,

kteřé nepřišly primárně vytvářet na stadionech problémy, ale byly vtaženy do emotivní situace, ať už je vyvolána fanouškovskými skupinami nebo se jedná o nějakou katastrofu typu zřícení tribuny apod.<sup>5</sup>

Jako příklad můžeme uvést historicky první tragickou událost s přesahem na davové chování v kritické situaci, což bylo zřícení dřevěné tribuny Ibrox Stadium v Glasgow, ke kterému došlo v roce 1902 při fotbalovém zápase mezi reprezentačními výběry Skotska a Anglie. Přehněný stadion fanoušky obou reprezentací, nápor nevydržel, a jedna z dřevěných tribun se zřítla, za což zaplatilo životem 26 fanoušků. Na stadionu se strhlo davové šílenství, které vedlo ke zraněním dalších osob. Tato událost následně přiměla kompetentní instituce k zákazu dřevěných tribun.<sup>6</sup>

V další literatuře je popsán jev davového chování jako projevy, které nejsou řízeny žádnými vazbami mezi účastníky apod. Popisuje osoby, které se dostanou do situace, se kterou neměly do té doby možnost se setkat, tudíž nedokážou ve valné většině racionálně uvažovat, a to i z důvodu abnormální psychické zátěži, do které se v dané situaci dostaly. Proto jsou také reakce a chování dotýčných jedinců chaotické, agresivní a nepředvídatelné, jak je již popsáno v předešlých odstavcích.<sup>7</sup>

### 1.1.3 Sportovní publikum

Fanoušky navštěvující sportovní utkání můžeme rozdělit do dvou základních kategorií. Jedná se o aktivní návštěvníky sportovních událostí, které lze rozdělit navíc na pravidelné fanoušky sportovních utkání, kteří jsou na svém klubu doslova závislí, účastní se i výjezdů na venkovní utkání, a fanoušků, kteří sice sportovní utkání navštěvují pravidelně, ale jsou více umírněnější ve svých názorech a postojích. Zároveň se z řad těchto umírněnějších fanoušků velmi zřídka rekrutují

---

<sup>5</sup> Slepíčka, P., Hošek, V., & Hátlová, B. (2011). Psychologie sportu (2. vyd.). Praha: Karolinum. ISBN 978-80-246-1602-5

<sup>6</sup> Fotbalové tragédie [ online ]. © 6.8.2019 [ citace 26.1.2022] Dostupné z : <http://www.fotbalovestadiony.cz/tragedie-na-stadionech-1-díl>

<sup>7</sup> Mikšík, O. (2005). Hromadné psychické jevy - Psychologie hromadného chování(1. vyd.). Praha: Karolinum. ISBN 8024609304

členové tvrdých jáder hooligans. Ti jsou mnohdy právě z řad fanoušků, kteří jsou co se týče klubových záležitostí na úseku fanouškovství velice aktivní. O této problematice se rozepíši v dalších kapitolách této diplomové práce. Druhou skupinou jsou fanoušci pasivní, kteří na stadion zavítají spíše sporadicky, a sport sledují zejména v médiích tzv. v teple svého domova.<sup>8</sup>

Fanouškovství jako takové přináší lidem emoce, pocit sounáležitosti, s tím, že člověk někam patří a je pro určitou skupinu důležitý. Zároveň nachází dotyční mezi soukmenovci ze sportovního prostředí osoby, s kterými mají společné témata, mají důvod se scházet a cítit se potřební v určité sociální skupině. Rovněž se může jednat o modní záležitost, zejména mezi mladými lidmi, kteří se hledají, snaží se být důležití, opěvovaní a chtějí zažít pocit, že jsou pro někoho zajímaví. Jinou motivaci mohou pocítovat naopak zajištění lidé a podnikatelé, kteří chtějí dávat na odiv své bohatství, ovlivňovat věci veřejného zájmu a celkově se podílet na obecně sledovaných událostech. Potkají na nich obdobně zajištěné a situované občany z podnikatelského prostředí, a nezdá se při těchto událostech domlouvají důležité obchody firem. Objevují se v médiích, jsou veřejně probíráni, a to je přesně ta touha, která přivádí bohaté podnikatele do sportovního prostředí po celém světě.<sup>9</sup>

Sportovní publikum tvoří i osoby veřejně zainteresované, zástupci samosprávy, politici a další osoby z veřejného života. I motivace těchto osob je v mnoha případech zjištěná, jelikož chtějí být viděni ve veřejném prostoru a získávat plusové body u svých potencionálních budoucích voličů. Dalším faktorem je určitě i možnost setkávání se těchto veřejně činných osob s podnikatelskou sférou apod. Mnoho politiků, primátorů, starostů a jiných, mají zároveň přímý vliv na chod sportovních klubů, které v mnoha případech vlastní samotné město (př. HC PSG Zlín v hokejové extralize ČR) a politici i rozhodují o dotacích na opravy stadionů a další záležitosti v přímé souvislosti se sportovními kluby.

---

<sup>8</sup> Wann, Daniel (2001). Sport Fans: The Psychology and Social Impact of Spectators. New York: Routledge. [online]. © 7.1.2001 [citace 2.2.2022] Dostupné z : [https://www.researchgate.net/publication/232460366\\_Sport\\_Fans\\_The\\_Psychology\\_and\\_Social\\_Impact\\_of\\_Spectators](https://www.researchgate.net/publication/232460366_Sport_Fans_The_Psychology_and_Social_Impact_of_Spectators)

<sup>9</sup> Sekot, A. , Sociologické problémy sportu, Brno, Nakladatelství Grada Publishing, 2008. ISBN 8024725622, 9788024725628, str. 21-230



V neposlední řadě, a to se samozřejmě netýká pouze politiků, ale i obyčejných fanoušků, chtějí být dotyční vidět, vyfotografovat se, případně si nechat podepsat klubové náležitosti od slavných hráčů sportovních klubů. Podle některých autorů může být tato motivace zapříčiněná i postupnou ztrátou náboženského cítění u velké části světové populace, kdy uctívání sportovních idolů může být určitou náhradou dříve uctívaných božstev.<sup>10</sup>

## 1.2 Historie fotbalu v Česku a na Slovensku

Pokud bychom tuto kapitolu začali první zmínkou o založení fotbalu, jak jej známe v současnosti, dostaneme se do poloviny 19. století do Anglie. Nebudeme brát v úvahu první zmínky o míčových hrách objevujících se v různých materiálech odvolávajících se na středověké hry. Fotbal, resp. první pokus o sjednocení pravidel je datován do roku 1848, kdy pravidla byly sepsány ve městě Cambridge zástupci několika anglických škol. Byť se jednalo o pravidla, které neměly dlouhého trvání, a byly postupně nahrazovány jinými pravidly fotbalu, zároveň se nerozšířily mimo školské prostředí, můžeme konstatovat, že uvedené dokumenty byly v následujícím období velkou inspirací pro vznik pravidel moderního fotbalu.<sup>11</sup>

První zmínky o hře fotbal na českém území se datují k letům 1880 – 1890, kdy se fotbal začal hrát zejména v prostředí již vzniklých veslařských a cyklistických klubů. Začali se zakládat fotbalové kroužky, a to zejména ve studentském prostředí. V jednom z akademických cyklistických odborů byl v roce 1892 založen i nejstarší fotbalový klub u nás, Slavia Praha. Přesněji lze uvést, že založena byla v Kulichově domě na Karlově náměstí v Praze pod zkratkou ACOS. O rok později byl založen i další věhlasný pražský fotbalový klub Sparta Praha. O necelých deset let později

---

<sup>10</sup> Sekot, A. , Sociologické problémy sportu, Brno, Nakladatelství Grada Publishing, 2008. ISBN 8024725622, 9788024725628, str. 1-100

<sup>11</sup> Historie fotbalu, [online]. © 7.1.2001 [citace 2.2.2022]. Dostupné z : <https://www.sportsen.cz/blog/historie-fotbalu>

vzniká v Praze roku 1901 Český fotbalový svaz, který následně začne řídit první pokusy o fotbalové soutěže.<sup>12</sup>

Na Slovensku jsou první zmínky o vzniku fotbalu z roku 1893 z Banské Bystrice. Nejstarším fotbalovým klubem je FC Tatran Prešov, který vznikl v roce 1898 pod názvem Eperjesi TVE. Dále Slovenský fotbalový svaz uvádí jako milník rok 1922, kdy byla Československá fotbalová asociace přijata do struktur mezinárodní fotbalové federace FIFA. Po rozdělení obou států v roce 1993 se začala hrát od následující sezóny 1993/94 samostatná slovenská fotbalová soutěž, měnící postupně své názvy až po současný název Fortuna liga Slovenské republiky. Mezi nejslavnější slovenské kluby patří ŠK Slovan Bratislava, Inter Bratislava, AC Trenčín, Spartak Trnava, DAC Dunajská Streda a další.<sup>13</sup>

### **1.3 Fotbalové násilí v kontextu nástupu moderního pojetí fotbalu**

Nejzásadnější dokumenty o předchůdci dnešní fotbalu, jak už bylo uvedeno výše, jsou z 19. století, a pochází z britských ostrovů. Hra se však i nadále potýkala s problematikou velkých násilností, které hru doprovázely, což způsobovala zejména absence jakýchkoliv pravidel. Do míče se kromě kopání mohlo zasahovat i rukama, nebyl nastavený počet hráčů ani rozměry branek. I přesto se hra postupně začala opětovně zavádět v britských školách, kde se zakládaly univerzitní mužstva. První týmy byly založeny v roce 1814. V tomto roce byl založen tým Horrow, dále se jednalo o tým Rugby založeném v roce 1823, a tým Eaton v roce 1827. Milníkem byla rozhodně i spoluúčast prestižních univerzit z Cambridge a Oxfordu. Postupně se díky rozmachu této hry vytvořily i pravidla, která ale nebyla v počátku jednotná. Každá škola měla pravidla vlastní a nechtěla se řídit pravidly, které vymyslel někdo jiný. Na některých univerzitách již najdeme i zmínky o rozhodčích, kteří měli dohlížet na pravidla hry. Jedná se například o utkání mezi Body Guards Club from Rochdale

---

<sup>12</sup> Historie fotbalu, [online]. © 7.1.2001 [citace 2.2.2022]. Dostupné z : <https://www.sportsen.cz/blog/historie-fotbalu>

Palička, J., Šula, Petrák, Sešivané srdce, Albatros Media, Praha, 2021. ISBN 8075978897

<sup>13</sup> Slovenský fotbalový zväz [online]. © 26.1.2022 [citace 26.1.2022] Dostupné z : <https://www.bing.com/search/slovensky+fotbalovy+svaz>

a jejich soupeře Fear-Noughts Club z roku 1841. V tomto utkání bylo z důvodu domluvené sázky důležité zajistit spravedlivý průběh zápasu.<sup>14</sup>

Co se týče pravidel podobných dnešním, jak je zmíněno v předchozí kapitole, tak tyto vznikaly velice pozvolna a byly spíše reakcí na aspekty a zkušenosti ze hry. Podrobněji byl v roce 1860 ve Skotsku vypracován fotbalový kodex stanovující kupříkladu počet hráčů při utkání na 19.<sup>15</sup> První pravidla považované za oficiální sepsal rektor Uppinghamské univerzity J.C.Thringa. Pravidla neměla dlouhé trvání a už v roce 1863 proběhlo v Londýně zasedání zástupců předních klubů a škol, které ustanovilo první fotbalovou asociaci, která dostala název Football Association. Na popud nově vzniklé asociace byla v roce 1863 vydaná nová pravidla fotbalu. Tato událost lze považovat jako jedna z nejzásadnějších při vývoji moderního fotbalu.<sup>16</sup>

Událost vzniku nové fotbalové asociace dopomohlo a vytvořilo zázemí pro vznik anglické ligy, ke kterému došlo v roce 1888. Fotbal si postupně začal budovat postavení nejpopulárnějšího sportu v zemi. Přibývalo stále více nových klubů, jejichž členové se inspirovali již fungujícími oddíly a jejich motivem bylo vytvořit i v jejich městě, čtvrti, fotbalový klub se svým stadionem, příznivci a začít vytvářet historii v této době stále nového sportu. Že příznivců fotbalu přibývalo až překvapujícím způsobem dokládá údaj z roku 1893, ve kterém se odehrálo v Glasgow mezistátní utkání Skotsko – Anglie, které sledovalo do té doby neuvěřitelných 43 000 diváků. Se vznikem dalších a dalších týmů, se samozřejmě začaly vytvářet nové rivality, zejména mezi týmy sídlícími ve stejném městě. Jednalo se kupříkladu o Manchester United a Manchester City, Rangers a Celtic v Glasgow, v Barceloně o týmy FC a Espanyol. Zároveň se příznivci jednotlivých klubů začali rozlišovat i svými náboženskými a politickými postoji. Fanoušci se dělili i podle příslušnosti k jednotlivým vrstvám společnosti, ať už dělnických,

---

14 PROCHÁZKA, Karel. Fotbal to je hra. Praha, Olympia, 1987. ISBN 27-016-87

15 BEDŘICH, Ladislav. Fotbal - rituální hra moderní doby. Brno, 2006. ISBN 80-210-3927-2, str. 58-65

16 MACHO, Milan. Fotbal – vášeň 20. století. Praha, Nakladatelství XYZ, 1999. ISBN 80-7243-057-2, str. 30

přistěhovatelských apod.<sup>17</sup> Směr fotbalu, který udávala zejména Anglie se postupně na konci devatenáctého století začal rozšiřovat i do kontinentální Evropy, kde získal velkou popularitu. Hra začala mít stále více civilizovanější charakter, ubývalo brutality a surovosti, což se ale nedá říct o násilnostech, které se začaly stále více objevovat mezi fotbalovými diváky. Jako příklad může posloužit zpráva o jednom z incidentů, který popisuje nepokoje po ukončeném utkání mezi glasgovskými kluby Celticem, týmu katolické minority, a Rangers, klubu protestantské majority. Utkání se konalo v roce 1909, účastnilo se jej 6000 diváků dožadujících se prodloužení hry. Při následných nepokojích bylo zraněno 56 policistů, došlo k poškození hřiště a velkým škodám v okolí stadionu.<sup>18</sup>

U dlouhotrvající tradice fotbalu jako lidové hry, které holdovali lidé všech vrstev obyvatelstva, a to stejné se dá říct i o příznivcích této hry, se postupně začaly stále více projevovat negativní projevy související s fenoménem diváckého násilí. Jedná se o nadměrné užívání alkoholu v průběhu probíhajících utkání mezi diváky a následnými výtržnostmi. Začala se vytvářet divácká tradice mezi fanouškovskými skupinami, které ochotně tolerují odchylky od společenských norem.<sup>19</sup> Při počátcích organizovaného sportu, potažmo fotbalu, nemůžeme rozhodně hovořit o nějakém organizování nepokojů mezi fanoušky.<sup>20</sup>

---

17 CASHMORE, Ellis, Cleland, J. Football's dark side : corruption, homophobia, violence and racism in the beautiful game. Basingstoke, 2014. ISBN 978-1-137-37127-0

18 Bayer, Dušan. Fotbalové násilí : subkultura hooligans. Brno, 2009. Masarykova univerzita

19 SLEPIČKA, Pavel. Sportovní diváctví. Praha, Olympia, 1990. ISBN 8070330120, str. 67-82

20 ČECHÁK, Vladimír, Linhart, Jiří. Sociologie sportu. Praha, Olympia, 1986, ISBN 12671-2-24

## 2 Fotbaloví hooligans

### 2.1 Sportovní fandovství a jeho počátky + příklady výtržností na stadionech v ČR a SR v novodobé historii

Počátky sportovního diváctví, zárodek budoucích rivalit mezi jednotlivými klubovými příznivci jsme rozebrali v předchozích kapitolách a nyní bychom se rádi zaměřili na skupinu fanoušků, která je nejčastěji spojována, a zároveň se skutečně i podílí, na násilnostech v rámci fotbalových utkání. Jedná se o skupiny fotbalových chuligánů – hooligans. Pojem hooligans - chuligánství můžeme popsat jako asociální a antisociální projevy příznivců fotbalových mužstev. Původ označení vznikl v Londýně 19. století. Vznikl odvozením od irské imigrantské rodiny jménem Hooligan (Houlihan), která je proslulá terorem a násilnostmi proti ostatním obyvatelům. V Anglii se označovali původně tímto názvem všechny gangy, které vytvářely zejména na území Londýna výtržnosti a nepokoje. Až plynutím času a stále častějšími problémy s diváckým násilím, tento název zlidověl.<sup>21</sup>

V dnešní době se již nad tímto označením nikdo nepozastaví, ale ke spojení chuligánství a fotbalu došlo nejdříve v 60 letech 20. století, jelikož zejména v Anglii byla potřeba najít tomuto fenoménu pojmenování. Chuligánství je ve své podstatě založeno na skupině, partě, zejména mladých lidí, kteří nejsou ve své životní cestě ještě tzv. ukotveni a hledají v partě svých kamarádů smysl života, a začlenění se do nějaké skupiny, kde mají pocit sounáležitosti. Skupiny těchto lidí, mnohdy řízení pár jednotlivci, se vydávají na fotbalové stadiony s primárním cílem vyvolávat potyčky, nepokoje a konflikty. K tomuto cíli vyhledávají podobně smýšlející skupiny fanoušku jiného klubu, ale nezdá se, že potyčky mohou eskalovat i mezi jednotlivými skupinami hooligans jednoho klubu, u kterých se liší cíl jejich fandovství, příp. se jedná o střet lídrů těchto skupin, které za ně řeší násilím členové

---

21 Hooligans – Wikipedie [ online ]. © 28.8.2021 [ citace 30.10.2021] Dostupné z: <https://cs.wikipedia.org/wiki/hooligans>

„jejich“ hooligans. Zároveň se jedná i o potyčky s policií, které určité skupiny hooligans též vyvolávají.

Základními prvky takových skupin je organizovanost, klubová příslušnost, rivalita mezi jednotlivými kluby a chuligánskými skupinami. Zejména v zahraničí se jedná také o politické, náboženské (již miňované skotské Rangers a Celtic – protestanti vs. katolíci), národnostní (Španělsko – Katalánci, Baskové atd.), rasové či sociální motivy (např. v Anglii dělnický klub West Ham United, u nás hornický Baník Ostrava).<sup>22</sup>

Jednotlivé skupiny hooligans se při přímých konfrontacích odlišují stejnými oděvy, mnohdy bývají předem domluvena jasná pravidla „boje“, jaké zbraně jsou povoleny, přesně sjednáno místo konání střetu, pokud se nekoná střet v blízkosti stadionu. Zde jsou střety většinou neplánované a vyplynou ze situace. To stejné se dá říct o střetech přímo na stadionech, kdy spouštěč může být jednatel, který vnikne do sektoru fanoušků soupeře, hanlivý transparent, hozená dýmovnice atd. Toto jsou všechno spouštěče agrese mezi fanoušky. Dále to může být i nevole fanoušků z řad hooligans k vedení jejich klubu, nepříznivé výsledky klubu apod. Všechny tyto faktory mohou být důvodem ke spuštění skupinové agrese.

Jako příklad lze uvést běsnění fanoušků Slavie Praha v roce 2011, kdy v poločase semifinálového zápasu domácího zápasu s Olomoucí vtrhla skupina nejradikálnějších fanoušků Slavie až do VIP prostor stadionu, kde chtěla lynčovat vedení klubu, kterému fanoušci vyčítali neutěšenou situaci ohledně financí. Chuligáni, kteří vnikli do útrob stadionu a VIP prostor, házeli na zasahující těžkooděnce sedačky, dělbuchy a světlice. Jejich hněv byl směřován zejména k nejvyšším představitelům SK Slavia Praha, kteří v očích hooligans byli ti, kteří táhli jejich milovaný klub ke dnu. Bylo to také poprvé, kdy v tuzemských podmínkách byl zápas ukončen pro řádění chuligánů (davové řádění, kvůli jednotlivci bylo utkání ukončeno již v roce 2003 viz. níže).<sup>23</sup>

---

22 SMOLÍK, Josef. Fotbalové chuligánství. Praha, 2008. ISBN 978-80-903556-3-7, str. 20-80

23 Běsnění a strach na Slavii. Protest fandů se zvrhl a zápas se nedohrál [ online ]. © 5.5.2011 [ citace 30.10.2021] Dostupné z : [https://www.idnes.cz/fotbal/domaci-souteze/besneni-a-strach-na-slavii-protest-fandu-se-zvrhl-a-zapas-se-nedohral.A110505\\_193455\\_fotbal\\_pes](https://www.idnes.cz/fotbal/domaci-souteze/besneni-a-strach-na-slavii-protest-fandu-se-zvrhl-a-zapas-se-nedohral.A110505_193455_fotbal_pes)

Obrázek č. 2. - Policie zadržuje při zásahu na zápase domácího poháru mezi SK Slavia Praha a SK Sigma Olomouc jednoho z výtržníků z řad chuligánů Slavia Praha.



Zdroj: [https://www.idnes.cz/fotbal/domaci-souteze/besneni-a-strach-na-slavii-protest-fandu-se-zvrhla-zapas-se-nedohral.A110505\\_193455\\_fotbal\\_pes](https://www.idnes.cz/fotbal/domaci-souteze/besneni-a-strach-na-slavii-protest-fandu-se-zvrhla-zapas-se-nedohral.A110505_193455_fotbal_pes)

Dalším příkladem narušení utkání na našich stadionech byl v roce 2003 incident na stadionu Bohemians 1905 v Praze, tedy na ikonickém Ďolíčku. Jednalo se o předposlední utkání tehdejší samostatné ligy mezi týmy Bohemians Praha 1905 a AC Sparta Praha. V 72. minutě tohoto zápasu se hosté ujali vedení, a to ze situace, která zaváněla ofsajdem. Domácí fanoušci situaci neunesli a v 74. minutě utkání dva z nich vnikli na plochu hřiště. Jeden z fanoušků s přezdívkou Ritchie, udeřil pomezního rozhodčího Talpu několikrát pěstí. Hlavní rozhodčí Jaromír Hlaváč utkání poté předčasně ukončil a zápas byl následně kontumován ve prospěch Sparty Praha, čímž se stala mistrem republiky pro daný ročník. Jako zajímavost k tomuto incidentu lze uvést, že dotyčný pachatel, kterým byl jistý Zdeněk Urban s přezdívkou Ritchie se v daný den odpoledne oženil a poté v podnapilém stavu vyrazil fandit svému milovanému klubu Bohemians Praha 1905. Za svůj čin byl tři čtvrtě roku po incidentu odsouzen na 34 měsíců nepodmíněně, jelikož k uvedenému výtržnictví se přidali ještě další prohřešky. Během doby se stihl ještě rozvést. Za

svůj čin se vršovickému týmu (Bohemians 1905) omluvil s odůvodněním, že v den zápasu byl „ožralý jako kráva“.<sup>24</sup>

Obrázek č. 3. - Napadení ze strany fanouška ze zápasu Bohemians Praha 1905 vs. AC Sparta Praha ze dne 17.5.2003.



Zdroj: <https://www.google.cz/imgres?imgurl=https%3A%2F2Fimg.cncenter.cz%2Ffoto%2Fsport-fotbal-bohemians-sparta-ritchie-urban>

Pokud bychom chtěli uvést nejnovější skandál ze země našich sousedů, nemusíme se vracet daleko do minulosti, protože velké nechutnosti hooligans se udály na utkání mezi FC Spartak Trnava a ŠK Slovanem Bratislava 17.10.2021 v Trnavě. Jednalo se o souboj o čelo slovenské ligy a tudíž o šlágr kola, které sledovalo celé Slovensko. Utkání se však zvrhlo od úvodu, kdy ze sektoru hostů začala na hřiště létat pyrotechnika a navíc se mezi příznivce Slovanu Bratislava, a jejich nejhrubší jádro hooligans, přimíchali příznivci domácího Spartaku, a začala mela. Nejočekávanější zápas ročníku slovenské ligy se změnil v noční múru a již po

---

<sup>24</sup> Napadení rozhodčího odsoudilo Bohemians k sestupu. Skandál způsobil opilý „Ritchie“ [ online ]. © 16.5.2011 [ citace 30.10.2021] Dostupné z : <https://sport.aktualne.cz/fotbal/ceska-liga/jeden-z-nejvetsich-ligovych-skandalu-zpusobil-opily-ritchie/r~0f5d631a974c11ea9d74ac1f6b220ee8/>



patnácti minutách byl přerušen. Stalo se tak po vniknutí fanoušků na hrací plochu, kde se strhly bitky obou táborů. Rozhodčí odvolal obě družstva do šaten a čekalo se, jak se celá situace vyvine. Po zásahu pořadatelské služby, která předtím totálně selhala, ale zejména těžkooděnců ze strany policie, se podařilo fanoušky zahnat zpět na tribunu, ale šarvátky a bitky pokračovaly i zde. Těžkooděnci poté vyklidili sektor hostů a rozhodčí po delší době utkání definitivně ukončil. Vysocí představitelé politiky, sportu a kultury Slovenské republiky se shodli, že se jednalo o nechutné představení násilí a ubohosti v podání skupin primitivů. Dle všech se jednalo o bezprecedentní událost, která se musí vyřešit přísnými tresty a opatřeními, které v budoucnosti zamezí podobným incidentům.<sup>25</sup>

*Obrázek č. 4. - snímek skandálního vniknutí hooligans Spartaku Trnava a Slovanu Bratislava na plochu trnavského stadionu během zápasu.*



Zdroj: <https://www.denik.cz/fotbal-zajimavosti/rvacka-fanousku-a-nedohrany-zapas-na-slovenskou-resi-dalsi-nevidany-skandal-2021.html>

---

<sup>25</sup> Rvačka fanoušků přímo na hřišti, nedohraný šlágr. Na Slovensku se řeší obří skandál [ online ]. © 18.10.2021 [ citace 30.10.2021] Dostupné z : <https://www.denik.cz/fotbal-zajimavosti/rvacka-fanousku-a-nedohrany-zapas-na-slovenskou-resi-dalsi-nevidany-skandal-2021.html>

## 2.2 Typologie chuligánství + příklad z Československé historie

Chuligánství na sportovních událostech můžeme dělit na různé skupiny. Mezi tyto skupiny můžeme zařadit zaměření nepokojů, politické cíle chuligánů a v neposlední řadě i sociální původ osob, které se na chuligánství podílí. Pokud bychom měli uvést činnost uskutečňovanou mimo stadiony, tak toto vymezení je složité, nicméně lze jistě uvést různá výtržnictví, vandalismus a další projevy, které se neslučují s právním řádem daných zemí. Můžeme rovněž uvést i střety, které nejsou dopředu plánované, zároveň i dopředu domluvené střety, a to jak přímo v okolí stadionů, tak i na místech odlehlých. Může se jednat o místa v přírodě, okolí restauračních zařízení, ale i dopravní prostředky atd. Velmi často dochází rovněž k poškození dopravních prostředků, a to i přímo vlaků a autobusů, které jsou speciálně vypraveny pro dané utkání.<sup>26</sup> V České republice se tyto prostředky velmi často vypravují na utkání mezi Spartou Praha a Baníkem Ostrava. I přesto, že se ve vlacích nacházejí krizoví intervenenti ze strany policie, dochází často k poničení zařízení, a velmi často je právě přítomnost policistů spouštěčem k větší agresivitě povětšinou podnapilých fanoušků. Velmi nebezpečné je rovněž házení předmětů z dopravních prostředků, a to krom civilního obyvatelstva i na příslušníky bezpečnostních složek, ale i na fanoušky znepráteného mužstva.

Jako příklad chuligánství v souvislosti s dopravou na zápas vlakem, můžeme uvést nejznámější „vlakovou kauzu“ na našem území v souvislosti s fotbalovým utkáním, která se nám rovněž hodí k tématu fanouškovství v České republice a na Slovensku, a to cestu vlakem fanoušků Sparty Praha do Banské Bystrice. Jednalo se o rok 1985, a tudíž dobu Československa a společné fotbalové ligy. V červnu zmiňovaného roku se událo do té doby něco nevídaného a pro tehdejší režim nepředstavitelného. Fanoušci Sparty Praha při cestě rychlíkem Hron č. 649 z Prahy do Banské Bystrice s odjezdem 18. června v 21.21 hodin a příjezdem do Banské Bystrice druhý den v 7.55 hodin, zcela zdemolovali vagóny a zařízení vlaku. Do

---

26 MAREŠ, Miroslav, Josef Smolík a Marek Suchánek. Fotbaloví chuligáni : evropská dimenze subkultury. Brono, 2004, Centrum strategických studií, Barrister & Principal. ISBN 8090333303

vlaků nastupovalo zhruba 400 fanoušků pražského klubu již ve značně podnapilém stavu a v popíjení alkoholických nápojů pokračovali i nadále. Čekala je desetihodinová cesta na Slovensko, která se postupně začala zvrhávat k neřízenému ničení vlakové soupravy. V jednu chvíli začali fanoušci rozbíjet okna, vytrhávat sedadla, zařízení vagónů a začali vše házet z oken. Z oken létaly ven opěradla, dveře, kusy umyvadel, záchodů atd. Zařízení vlakové soupravy bylo zcela zdemolováno a zásah policie přišel až po neuvěřitelných devíti hodinách. Fanoušci ohrožovali i ostatní cestující vlaku a průvodkyni vyhrožovali vyhozením z okna. Průvodkyně na to reagovala intervencemi na každé ze zastávek vlaku, ale zásah policie nepřicházel. Zásah Veřejné bezpečnosti přišel až po zmiňovaných devíti hodinách, po šesté hodině ranní v Žilině. Mezi tím projel velkými městy jako Olomouc a Ostrava, kde byly silné policejní a vojenské jednotky, ale zásah se zde nekonal. I to vypovídá o tehdejší neschopnosti státních orgánů reagovat na mimořádné situace, jelikož převládalo přesvědčení, že v socialistické zemi se nic podobného stát nemůže, že obdobné události se týkají pouze kapitalistických západních zemí. Po zásahu policistů se psy bylo na žilinském nádraží zadrženo 30 spartánských fanoušků a zbytek mohl pokračovat v jízdě na zápas. Následné vyšetřování trvalo pět měsíců a soudní proces byl veden proti 13 fanouškům, kterým se podařilo prokázat účast na ničení demolování socialistického majetku. Sedm z nich bylo mladistvých a byla mezi nimi i jedna dívka. Škoda na vagónech byla vyčíslena na 250.000,-Kč, a všichni obžalovaní byli shledáni vinnými z trestného činu poškozování cizího majetku v socialistickém vlastnictví a z trestného činu výtržnictví. Pachatelé dostali nepodmíněné a podmíněné tresty, některým bylo uloženo ochranné protialkoholní léčení. O celé události byl natočen v té době film s názvem Proč, který měl být odstrašujícím příkladem pro tehdejší mládež. Film byl uveden do kin v roce 1987, avšak měl na mladistvé opačný účinek, než jaký byl zamýšlen a divácké násilí mezi mládeží spíše zpopularizoval.<sup>27</sup>

---

27 Fanoušci Sparty zdemolovali v roce 1985 vlak. Policie zasáhla pozdě [ online ]. © 16.6.2018 [ citace 30.10.2021] Dostupné z : <https://www.extrastory.cz/fanousci-sparty-zdemolovali-v-roce-1985-vlak-stat-neumel-vcas-zasahnout>

Obrázek č. 5. - zásah Veřejné bezpečnosti v roce 1985 proti fanouškům Sparty Praha na žilinském vlakovém nádraží



Zdroj: <https://www.extrastory.cz/fanousci-sparty-zdemolovali-v-roce-1985-vlak-stat-neumel-vcas-zasahnout>

Dalším bezprecedentním chováním fanoušků byla událost ze středy 27.10.2021, kdy dosud neznámí pachatelé po dohrávce 3. kola první fotbalové ligy mezi týmy Sk Slavia Praha a Sk Sigma Olomouc, napadli funkcionáře olomouckého klubu při odjezdu od stadionu. Jednalo se o tři fanoušky Slavie, kteří obestoupili vozidlo s funkcionáři a odmítali je pustit dál. Jeden z členů osádky vozidla vystoupil, načež byl fanoušky napaden a musel vyhledat lékařské vyšetření v nemocnici.<sup>28</sup>

---

<sup>28</sup> Obklíčili auto a vyjednavače zbilí. Napadení funkcionářů Sigmy v Edenu řeší policie [ online ]. © 28.10.2021 [ citace 30.10.2021] Dostupné z : <https://sport.aktualne.cz/fotbal/ceska-liga/napadenim-funkcionaru-olomoucke-sigmy-v-arealu-slavie-se-zab/r~a94731fc37d911ecbc3f0cc47ab5f122/>

Výše uvedené příklady demonstrují mnohdy nevyzpytatelné chování různých skupin hooligans, které může být v mnoha případech nahodilé, bez jakéhokoliv plánování a vyplyne pouze ze vzniklé situace. V prvním případě se jednalo o dlouhou cestu vlakem, kde se fanoušci již před jízdou posilili alkoholickými nápoji a cestou tento stav ještě přizívovali. Jednalo se o určitou euforii a sounáležitost k jednomu klubu, která eskalovala později v násilí vůči „cizím“ osobám a majetku. V případě napadení funkcionářů Sigmy Olomouc byl důvod zřejmě opět nahodilý, kdy se skupinka fanoušků Slavie Praha vyskytla v době odjezdu vozidla polepeného znaky Sigmy Olomouc v tomto prostoru. I zde mohl hrát svou roli alkohol, dále euforie po skončeném zápase nebo třeba pouze „machrování“ před ostatními. Faktorů spouštěčů agresivity u fotbalových fanoušků může být skutečně několik a je těžké predikovat chování jednotlivých skupin v budoucnu.

Dalšími faktory, které zvýrazňují nebezpečnost skupin fotbalových fanoušků je jejich ozbrojenost. V mnoha případech jsou fanoušci ozbrojeni nejrůznějšímu zbraněmi, jako jsou boxery, nože, basebalové pálky a ve výjimečných případech i střelné zbraně. Zároveň dokážou chuligáni při potyčkách s nesvářenou skupinou, příp. policejními složkami využít i věci, které se zrovna naskytnou, ať už se jedná o dlažební kostky, kameny, různé zátarasy a další předměty, které celou potyčku ještě více vyhroť a vytvoří podmínky pro ještě větší nebezpečnost celé situace.

Střety jednotlivých skupin chuligánů, a to ať v České republice nebo na Slovensku, si samotní členové těchto skupin dokumentují, mnohdy i sdílí pomocí vlastních webových stránek, časopisů nebo i letáků, ve kterých popisují, jak se konkrétní událost vyvíjela a dopadla. Je to jeden z mnoha motivačních prostředků těchto skupin, aby jejich členové cítili sounáležitost, a to nejen ke svému klubu, ale i ke skupině hooligans, pod kterou se hlásí. Účastníci konfliktů, a to jak mezi fanoušky, tak i s policejními složkami, jsou následně oslavováni a jsou později symbolem určitého kultu. V těchto souvislostech hraje nezanedbatelnou roli i antisemitismus, rasismus a xenofobie, o čemž se rozepíšeme v dalších kapitolách.

Další rozdělení fotbalových chuligánů bylo provedeno v 70 letech minulého století v Anglii a bylo ustanoveno několik sociálních rolí mezi aktivními osobami v

kotli, které představovali různé typy jednání a vyžadovaly různé charakteristické vlastnosti jednotlivců. Jednalo se o role :

- chant leader (iniciátor chorálů) – jedná se o dominantního fanouška, který dokáže strhnout dav, podílet se na vytváření chorálů, pokřiků a dokáže svým projevem strhnout dav. Svým projevem může iniciovat provokativní, vulgární pokřiky na soupeřovy fanoušky, čímž může zavdat příčinu budoucím problémům.
- aggro leader (útočník) – člen hooligans, který stojí tzv. první v řadě, pokud dojde ke konfliktu, nebojí se agrese, většinou se jedná o člověka bez zábran, který je ochotný použít i zbraně.
- nutter (šásek) – bývají to fanoušci málo nebezpeční, spíše pošetilí, blázniví, kteří se chtějí při utkáních spíše pobavit a bavit i své okolí.
- hooligan organizer (chuligán organizátor) – člověk, který nemusí být tolik veřejně viděn, ale má velký vliv na celou skupinu, umí být charismatický, přesvědčivý a umí skupinu namotivovat k případným násilnostem, kterých se nemusí ani sám účastnit.
- fighter (rváč) – velmi aktivní člen hooligans při podněcování konfliktů s ostatními skupinami fanoušků, osoba, která má primární zájem se na fotbalových utkáních střetnout s jinou skupinou fanoušků, příp. policií. Velmi nebezpečný.
- heavy drinker (opilec) – nevyzpytatelní fanoušci, kteří chodí na fotbalové zápasy zejména požívat velké množství alkoholu, často jsou vyváděni policií pro nepřístojnosti a výtržnosti na stadionech, nemusí vždy souviset přímo s agresivitou vůči jiným fanouškům.<sup>29</sup>

Dále můžeme rozdělit samotné chuligánské chování, které lze rozdělit do níže uvedených kategorií :

- výtržnosti v hledišti, příp. před stadionem

---

29 MARSCH Peter., Rosser, E a Haré, R.. Life on the terraces. In : Gelder, K., Thornton, S. The subkultur reader, London, UK: Routledge (1997), ISBN 0415344158, str. 327-339



- výtržnosti související s fotbalových chuligánstvím, odehrávající se mimo stadion, na místě veřejně přístupných, jako jsou hospody, parky, nádraží atd..
- vhození předmětů na hrací plochu (světlice, kameny, kovové mince, dýmovnice)
- nedovolený vstup na hrací plochu, ať už před zápasem, v průběhu zápasu nebo po utkáních
- potyčky s policií, pořadatelskou službou apod..
- vandalismus – vytrhávání sedaček, zapalování ohňů v hledišti, ničení toalet a dalšího příslušenství stadionu.
- konflikty s užitím verbálního i brachiálního násilí, ať už vůči policii, chuligánům soupeřova týmu, běžným fanouškům, vůči hráčům soupeřova i vlastního týmu, představitelům klubu viz. odstavec výše, kdy napadli fanoušci Slavie vlastní funkcionáře, pořadatelské službě atd..
- projevy rasismu – na hráče vlastního i soupeřova týmu, na klub jako takový (např. pokřik Jude Slavie), bučení a výhrůžky na hráče jiné pleti, házení banánů atd. (u této problematiky a současné hyperkorektnosti se vyjádřím později), rasistické chorály apod..<sup>30</sup>

Výše uvedené aspekty ukazují, že jednání hooligans je směřováno zejména k:

- chuligánům zneprátelených klubů a jejich majetku, symbolům, ale také cti.
- proti hráčům, ať už jsou to hráči soupeře, hráči vlastního klubu, ale i funkcionáře, manažery, agenty a další osoby v přímé souvislosti s fotbalovým děním.
- bezpečnostním složkám, ať už je to policie, bezpečnostní agentury, stevardi atd..
- proti lidem, kteří chování chuligánských skupin odsuzují, kritizují nebo se svými názory vyhraňují proti chování hooligans, přitom se může jednat i o fanoušky stejného klubu.

---

30 MAREŠ, M., Smolík, J., Suchánek M.,. Fotbalové chuligáni. Barrister a Principal, 2004, ISBN 8090333303

- a v neposlední řadě i osobám zcela nezúčastněným na fotbalových kláních, které se k incidentům a chování chuligánů dostali čirou náhodou.<sup>31</sup>

### **2.2.1 Antisemitismus, šovinismus, rasismus a xenofobie na fotbalových stadionech**

Návštěvníci sportovních utkání jsou dnes a denně svědky často velice rasistického, nacionálního, antisemitického a šovinistického chování členů radikálních chuligánských skupin, které je plné předsudků a agrese. Své smýšlení dávají tyto skupiny najevo pomocí různých vlajek, pokřiků, transparentů a další symboliky, které jsou často rasistické. Jiné projevy jsou zakomponovány přímo v chorálech, které zní na stadionech. Obdobné projevy mají samozřejmě velký vliv na vnímání prostředí ze strany veřejnosti, návštěvníků, a zejména ovlivňují mladou generaci, která se snaží k někomu začlenit, patřit do nějaké skupiny, a zmiňované projevy, které na stadionech vstřebávají, posléze berou jakou určitou normu chování. Základní motivace zkoumání rasismu a xenofobie ve fotbale je, že obecně sport odráží společenské procesy, které se dějí v určité specifické skupině fanoušků. Rasistické a jiné projevy samozřejmě ovlivňují skupinu chuligánů a mnoho zejména mladších fanoušků vnímá tyto postoje jako normu, která je správná a nikomu neubližuje. Následně je rovněž velmi složité v těchto skupinách oddělit jednotlivce, kteří daným rasistickým, antisemitickým, šovinistickým a dalším projevům skutečně věří, hlásají je a šíří, oproti těm, kteří se jenom vezou s danou skupinou a v podstatě si neuvědomují následky svého chování. Jedná se tedy o sociální jev, který je hlubšího rázu a velmi problematický pro společnost, jelikož rasismus, xenofobie a další projevy nesnášenlivosti nejsou pouze fotbalového chuligánství, ale celé společnosti.<sup>32</sup> Velmi důležitou roli v chování chuligánů hraje tzv. uniformita, která je v mnoha případech ukázkou nejen příslušností dané skupiny

---

31 MAREŠ, M., Smolík, J., Suchánek M.,. Fotbalové chuligáni. Barrister a Principal, 2004, ISBN 8090333303, str. 79-121.

32 SMOLÍK, J. Psychologické aspekty fotbalového diváctví. Brno, Masarykova univerzita, 2001. ISBN 978-3-927760-99-8, str. 27-88.



k určitému klubu, ale také postoje politické, náboženské, zároveň z jakých sociálních vrstev obyvatelstva se členové rekrutují, příp. z jakých sociálních vrstev klub vznikl (př. FC West Ham United vznikl v docích a dodnes se k těmto počátkům fanoušci pyšně vrací). Dále se v chuligánských skupinách projevují silné znaky předsudků vůči určitým skupinám, ať už rasistické, politické, náboženské či jiné. Tyto projevy se pak promítají do samotného fandění a projevům na stadionech. Dále je nutné dodat, že skupiny fotbalových chuligánů, byť to mu tak ve větším zastoupení skutečně je, nejsou pouze pravicově zaměřené, ale v některých případech se odvolávají i na krajní levice, k jejímž myšlenkám a postojům se hlásí. Určit nebezpečnost daných skupin pro společnost není úplně možné, musí se ke každé skupině přistupovat s ohledem na její skutky a činnost.<sup>33</sup>

Některé z postojů lze označit za politicky a zároveň společensky značně radikální. Tato skutečnost souvisí se samotnou skupinou fotbalových chuligánů. Typické pro vyjadřování radikálních postojů je spjatost s nacionálním postojem, přehnaným nacionalismem, rasismem apod. V několika posledních desetiletích došlo zároveň k prohloubení politizace chuligánských skupin. Tyto skupiny lze rozdělit do několika skupin :

- apolitické skupiny – nemají zájem o politiku, zajímají se pouze o sportovní stránku, nicméně i v těchto skupinách se mohou objevovat projevy rasismu, čímž se paradoxně dostávají do prostoru politického.
- ultrapravicové skupiny hooligans – tato skupiny lze dělit podle náklonosti k různým proudům ultrapravice, která je však v současnosti natolik rozštěpená, že lze velmi těžko přiřadit jednotlivé skupiny k jednotlivým politickým proudům. Někteří se klaní více k rasismu, jiné k antesemitismu atd., ale v globále se tyto proudy různě protínají a splívají.

---

33 SMOLÍK, J. Psychologické aspekty fotbalového diváctví. Brno, Masarykova univerzita, 2001. ISBN 978-3-927760-99-8, str. 64-92

- ultralevicové chuligány – i v ultralevicových proudech lze vyzorovat řadu různých ideových proudů a i zde příklon k jednomu z nich může být nejednoznačný.
- etnicko – regionalistické skupiny chuligánů – jedná se o skupiny etnických menšin anebo obyvatele marginalizovaných regionů, které chtějí svým jednáním přispět k etnickopolitické emancipaci minority anebo posílení pozice regionu, kdy je možné i propojení s náboženskou dimenzí či doplnění identity ultrapravicovou či ultralevicovou ideologií.
- náboženské chuligány – tyto skupiny mají tendence svým chováním podpořit zejména vlastní náboženskou skupinu, konfrontovat se s jinou a zároveň není vyloučeno provázání s jinou etnickou dimenzí náboženských sporů či doplňování identity ultrapravicovou nebo ultralevicovou ideologií.<sup>34</sup>

Jako velmi problematické se u výše zmiňovaného problému jevila do nedávné doby přezíravost ze strany nejvyšších představitelů fotbalových orgánů a to jak na světové úrovni – FIFA, evropské – UEFA, tak i na naší domácí půdě – FAČR, LFA. Projevy nesnášenlivosti, rasismu, antisemitismu apod., se bagatelizovali nebo spíše přehlížely, jakoby nešlo o nic závažného. I samotnou veřejností byl tento problém vnímán spíše z úhlu, že to k fotbalu vlastně nějak patří a není třeba s těmito projevy něco dělat. Pohled se v poslední době začíná zejména v západní Evropě měnit, někdy možná až moc radikálně, o čemž bude další kapitola.

Výše uvedené typologie chuligánů se zaměřovaly zejména na skupiny mužského pohlaví, což je dáno zjevně převažující maskulinitou v takových skupinách (maskulinita – označuje soubor vlastností přisuzovaných zejména mužům). V poslední době se však v určitých výzkumech objevuje změna složení v řadách chuligánských skupin. Přibývá žen podílejících se nejen na návštěvnosti sportovních utkání. Ale i těch, které jsou zapojeny do chuligánských skupin a

---

<sup>34</sup> SMOLÍK, J., Fotbalové chuligánství, Brno, Nakladatelství Zdeněk Plachý, 2008. ISBN 8090355637, str. 101-167.

gangů. Aktivně se podílejí na fotbalovém násilí a dokonce zaujímají i velice aktivní násilnou inhibiční roli.<sup>35</sup>

V jiných případech je přítomnost žen v kotlích pro změnu nežádoucí z toho pohledu, že fotbalové chuligány svou přítomností motivují a posilují jejich chování na základě tradičních vzorů rolí chování a sexistické socializace. Některé dívky často obdivují násilné chování u svých mužských protějšků a svým aktivním chováním při konfliktech, ať už jsou to provokace, natáčení potyček, příp. samotné zapojení se do konfliktů, zvyšují riziko větších problémů a eskalaci násilí mezi zneprátenými skupinami.<sup>36</sup>

## **2.2.2 Hyperkorektnost ve fotbalovém prostředí a její nebezpečnost pro společnost**

V této části bych se chtěl dotknout a zamyslet se nad tématem hyperkorektnosti ve fotbale s ohledem na rasismus a jinou nesnášenlivost. Jedná se o opačný pól problému, než který se řešil v předešlých kapitolách, ale jistě neméně nebezpečný pro společnost, jelikož špatné uchopení otázky rasismu může příkopy mezi národy a lidmi prohloubit mnohem hlouběji, než samotný rasismus.

V plné nahotě jsme problém rasismu a následnou odvrácenou tvář tohoto problému poznali při a zejména po zápase mezi Glasgow Rangers a Slavií Praha. Ke konci utkání, které bylo ze strany domácích hráčů vedeno nesmírně surovým a nesportovním podáním hry, ze kterého vyústilo i velmi vážné zranění hlavy brankáře hostujícího týmu Ondřeje Koláře, došlo k incidentu, kdy hráč Slavie Praha Ondřej Kúdela pošeptal po jednom z dalších brutálních zákroků domácích hráčů, do ucha domácího hráče Glena Kamary něco, co později domácí označili za rasistickou urážku. Aktéři přímo na hřišti neslyšeli co přesně Kúdela svému soupeři černé pleti pošeptal, rozhodčí udělil oboum hráčům žluté karty a zápas se dohrál. Po zápase

---

35 Pilz, G. (2002). Mädchen und junge Frauen in gewaltbereiten, rechten Fußballszenen. Hannover, DE: Institut für Sportwissenschaft

36 Pilz, G. (2002). Mädchen und junge Frauen in gewaltbereiten, rechten Fußballszenen. Hannover, DE: Institut für Sportwissenschaft

se však začaly dít nevídané věci. Domácí pořadatelé nevpustili hostující tým do útrob stadionu, došlo k fyzickému napadení hráče Kúdely při zakrytých kamerách v části stadionu, kam byl pozván a domácí tým se ostře ohradil proti údajnému rasistickému chování ze strany hráče Slavie.<sup>37</sup>

Co následovalo poté plně zapadá do hyperkorektnosti, kdy se zejména západní svět v čele s Velkou Británií snaží za každou cenu ukázat, jak se snaží bojovat proti rasismu a tím si možná ulevit za činy, které jako kolonální země v dřívějšíku činili.

Klub Glasgow Rangers podal na řídicí komisi UEFA protest proti rasistickému chování hráče Kúdely ve zmiňovaném utkání s tím, že požadují exemplární trest pro tohoto hráče a klub Slavie Praha. Velmi aktivní roli hrál v celé kauze i právní zástupce Glena Kamary Aamer Anwar, který podal na Kúdelu žalobu a zároveň celou věc komentoval velice květnatě do médií, čímž atmosféru nenávisti ještě prohluboval. Přidali se i další známé osobnosti zejména z Velké Británie, kteří odsoudili hráče Kúdelu a požadovali doživotní distanc. Stala se z toho politická věc, kterou komentoval úplně každý a každý se chtěl na této kauze zviditelnit. Je třeba k celé této události uvést, že doposavad se nenašel jediný důkaz, který by potvrzoval nařčení hráče Kamary, který uvedl, že jej nazval Kúdela opicí. Nikdo na hřišti toto tvrzení nepotvrdil, nikdo jej neslyšel a i sám Kamara několikrát svou verzi změnil. I přesto a na nátlak veřejnosti ve Velké Británii a v řadách UEFA, přišel trest zákazu činnosti pro hráče Kúdelu na deset zápasů na mezinárodní scéně, kvůli kterému mimo jiné přišel i o Mistrovství Evropy, kterého se měl zúčastnit, a které vzhledem k jeho věku bylo zřejmě poslední, na které mohl jet. To vše bez jakéhokoliv důkazu. Hráč Kamara naproti tomu, dostal trest na čtyři zápasy za fyzické napadení v útrobách stadionu, které dosvědčilo několik svědků včetně delegáta UEFA. O několik měsíců později na dalším utkání Glasgow Rangers na české půdě došlo v

---

37 Detaily Kúdelova napadení : slávistu mlátili tři hráči, přihlížel tomu vzor dětí Gerrard [ online ]. © 19.3.2021 [ citace 19.1.2022] Dostupné z : [https://www.expres.cz/sport/ondrej-kudela-slavia-rangers-rasismus-napadeni-detaily.A210319\\_091547\\_dx-sport\\_lare](https://www.expres.cz/sport/ondrej-kudela-slavia-rangers-rasismus-napadeni-detaily.A210319_091547_dx-sport_lare)  
Mrzname tu, oni nás nepustí. Slavia ukázala dění po bitvě s Rangers [ online ]. © 5.1.2022 [ citace 19.1.2022] Dostupné z : [https://www.expres.cz/sport/slavia-rangers-fotbal-glen-kamara-ondrej-kudela-rasismus-totalni-hattrick-dokument.A220104\\_133635\\_dx-sport\\_lare](https://www.expres.cz/sport/slavia-rangers-fotbal-glen-kamara-ondrej-kudela-rasismus-totalni-hattrick-dokument.A220104_133635_dx-sport_lare)

souvislosti s popisovanými událostmi k pískotu na hráče Kamaru ze strany dětí a právní zástupce Glenu Kamaru ve všech médiích označil české děti jako rasisticky vychovávané a celou Českou republiku jako rasistický stát, do kterého si mají lidé rozmyslet jezdit pro velké nebezpečí s rasismu.

Všechny tyto události rozhodně nepřispěli k tomu, že by se lidé více zamysleli nad rasismem, ale většina brala celou kauzu a její vyústění jako nespravedlnost, která se stala vůči českému občanovi a vyvstala otázka, jestli by se stejně zacházelo s někým ze západní Evropy. Zároveň se v mnoha lidech začala probouzet nenávisť vůči hráčům tmavé pleti, jelikož je začali podezírat, že situace zneužívají a jejich slovo má větší váhu, než slovo někoho jiného. Přitom nikdy předtím by je nic podobného nenapadlo, ale zmiňovaná kauza a další obdobné udělali medvědí službu ne proti rasismu, ale pro prohlubování příkopů mezi lidmi. Proto se za současným postojem hyperkorektnosti zejména v západní společnosti zamýšlím ve své práci, jelikož toto téma úzce souvisí i s násilím na stadionech a případným rasismem u nás i na Slovensku.

*Obrázek č. 6. - Konflikt mezi Glenem Kamarou (druhý zleva) a Ondřejem Kúdelou z březnového utkání Rangers–Slavia bude CAS řešit až letos v dubnu.*



Zdroj: <https://www.seznamzpravy.cz/clanek/sport-fotbal-jina-liga-covid-zasahl-i-do-fotbalove-kauzy-kudela-kamaru-ceka-krizovy-vyslech-186137>

### **2.2.3 Teoretické přístupy k fotbalovému násilí**

Fotbalové chuligánství šířící se celou Evropou v čele s Anglií samozřejmě začalo zajímat sociální vědce, kteří se tomuto tématu začali věnovat a snažili se vysvětlit příčiny a projevy tohoto fenoménu. Objevilo se mnoho teorií poukazující na vliv alkoholu, sociálního původu, prostředí atd.. Tyto poznatky se následně staly výchozími body při navrhování opatření, kterými chtěly kluby a také vlády jednotlivých zemi zabránit šíření násilí na fotbalových stadionech.<sup>38</sup>

### **2.2.4 Role médií ve sportovním světě**

Dalším z důvodů, které jsou odborníky uváděny v souvislosti se zvyšující se frekvencí násilných projevů na fotbalových stadionech je rozmach vysílání fotbalových přenosů. Přenosy dříve barvitě zprostředkovávaly nejen dění na trávníku, ale i incidenty, které se děly v hledištích stadionů, čímž svým způsobem motivovaly účastníky těchto činů ke svému zviditelňování. Přítomnost televizních kamer na stadionech umožňovala v mnoha případech sledovat výtržnosti v přímém přenosu a z aktérů v očích některých skupin mohla činit hrdiny. Členové hooligans tedy využívali televizní přenosy jako prostředek ke svému zviditelnění, příp. zviditelnění názorů, které hlásají a chtějí šířit i k ostatním občanům. Jako jeden z příkladů je uváděn televizní přenos zápasu Premier League z roku 1961, při kterém televizní kamery přímo zachytily nepokoje vyvolané skupinou chuligánů po vyrovnávacím gólu v utkání Sunderland vs. Tottenham. Záběry následně měly evokovat další násilné činy na jiných stadionech v Anglii, kde se výtržníci rovněž chtěli předvést v televizi.<sup>39</sup>

---

38 CASHMORE, Ellis, Cleland, J. Football's dark side : corruption, homophobia, violence and racism in the beautiful game. Basingstoke, 2014. ISBN 978-1-137-37127-0

39 Beyer, D. (2002). Fotbalové násilí: subkultura hooligans. Brno, ČR: Masarykova univerzita

Média celkově mohou působit na společnost jako nositel normality, kterou prezentují jako by se se jednalo vlastně o normální jev, které k danému prostředí, v našem případě fotbalovému, patří. Jedná se o popisování výtržností, pokřikování rasistických hesel atd.. Dále je to vysílání akčních filmů s nadměrným násilím, při kterém zejména mladá generace přijímá tyto vjemy jako přirozené a nedovedou si vyhodnotit míru reality. Je to i zpravodajství s převahou různých neštěstí, rodinných tragédií a snaha za každou cenu hledat senzace a konflikty mezi lidmi. Tyto všechny aspekty přispívají k tendenci mladé generace k agresivitě, násilí a nesnášenlivosti.<sup>40</sup>

V poslední době se v tomto směru naštěstí udělaly aspoň co se sportovních přenosů týče nová opatření, která směřují právě proti zviditelňování výtržníků, kdy je striktně zakázáno zobrazovat v přenosech výtržnosti na tribunách, fanoušky, kteří vběhnou na hrací plochu atd.. Je to další z dílků opatření proti výtržnostem a nepřístojnostem na fotbalových stadionech.

### **2.2.5 Psychologické a sociologické přístupy k fotbalovému násilí**

Násilí na fotbalových stadionech, které explodovalo zejména v šedesátých letech minulého století si vysloužilo pozornost psychologů, kteří začali vytvářet různé koncepce, které dávaly vinu za násilné chování na stadionech zejména agresivním a nepřizpůsobivým jedincům přítomných v určitém počtu v každé populaci. Tyto osoby byly popisovány jako provokatéři, pro které je fotbal pouze prostředím k řešení vlastních frustrací a patologických násilných sklonů. Účinným se mělo stát vyčlenění těchto jedinců do speciálních sektorů, mimo běžného publika. Od těchto psychologických závěrů se později odborníci odklonili, jelikož v množství fotbalových výtržníků byli identifikováni i lidé, kteří rozhodně nemohli být považováni

---

40 Sekot, A. , Sociologické problémy sportu, Brno, Nakladatelství Grada Publishing, 2008. ISBN 8024725622, 9788024725628, str. 101-230.

za osoby násilnické, nevhodně temperamentní či osoby, které se nedokáží přizpůsobit daným normám.<sup>41</sup>

V roce 1971 vyšla nová sociologická analýza britského sociologa Iana Taylora, vycházející z teze, že problémoví fanoušci pocházejí veskrze z dělnické třídy, pro kterou bylo v podstatě jedinou zábavou návštěva víkendových fotbalových utkání a odreagování se u této činnosti. V tomto čase mohly vzniknout povolením morálky a chybějícím povinností v souvislosti s užíváním alkoholických nápojů, chvíle, kdy může docházet k nepokojům a agresi. Ta je způsobená i frustrací osob ze svého sociálního postavení.<sup>42</sup>

Na výše uvedený názor navázali i další sociologové zabývající se tématikou diváckého násilí, kteří dokonce uváděli příměr, že pokud se na stadionu sejde větší množství osob ze sociálně slabší třídy, je téměř jisté, že dojde na stadionu k potyčkám a výtržnostem.

Postupnou komercializací se do fotbalu začali dostávat sociálně lépe postavení, ekonomicky silnější a stabilnější jedinci z vyšších vrstev společnosti. Fotbal tak začal ztrácet gloriolu zábavy pro chudé a začal získávat příznivce z vyšších vrstev společnosti. Zároveň se nepotvrdily názory, že násilnosti jsou záležitostí zejména fotbalových příznivců z nižších vrstev, ale statistiky naopak potvrdily, že značný podíl osob zainteresovaných do násilností na stadionech je ze středních a vyšších vrstev. Ukázalo se tak, že problém fotbalového násilí se nedá vysvětlit pouze jako problematické chování určité společenské sociální skupiny. Sociální výzkumy pokračovaly i v dalších letech a výsledek byl stejný jako v předešlém textu, tedy, že neexistuje žádný systematický vztah mezi vandalismem a sociálním prostředím jeho pachatelů.<sup>43</sup>

Zařazení pachatelů do určitých sociálních skupin, a tím i vytvoření určité společenské reakce na danou problematiku se zabývají různí sociologové, kteří mimo jiné čerpají i z policejních statistik pachatelů zatčených při výtržnostech

---

41 Harrington, J. A. (1968). Soccer hooliganism (A preliminary report). Bristol, UK: John Wright & Sons LTD

42 SLEPIČKA, Pavel. Sportovní diváctví. Praha, Olympia, 1990. ISBN 8070330120, str. 50- 99

43 SLEPIČKA, Pavel. Sportovní diváctví. Praha, Olympia, 1990. ISBN 8070330120, str. 50- 99



spojených s fotbalem. Ale ani ze statistik se nedaří určit jasný směr, jak v boji proti fotbalovým chuligánům pokračovat. Britské výzkumy kupříkladu poukazují na to, že velká část výtržníků pochází z nižších sociálních vrstev, ale zároveň je v těchto výzkumech zdůrazněno, že velký podíl na těchto výzkumech měla špatná aktuální sociální situace a nezaměstnanost v daných sledovaných lokalitách.<sup>44</sup> Další výzkumy naopak poukazují na to, že chuligánství se téměř vždy účastní tzv. bojovníci, kteří jsou v prvních řadách a často plní rozkazy a pokyny osob, které jsou v hierarchii nad nimi. A právě mezi bojovníky jsou často zástupci nejnižších sociálních vrstev, oproti organizátorům, kteří stojí v pozadí chuligánských akcí a rekrutují se z bohatších vrstev obyvatel.<sup>45</sup> Jako příklad můžeme uvést operaci z roku 1986 pod názvem Operation own Goal, namířenou proti hooligans fotbalového klubu Chelsea Londýn. Při této operaci bylo zatčeno několik osob, o kterých bylo pozdějším šetřením zjištěno, že se jedná o členy skupiny „Chelsea Headhunters“ ve věku 19-34 let s dobrou prací, vystupujících inteligentně a pocházejících z dobrých sociálních poměrů.<sup>46</sup>

## 2.2.6 Hooligans jako subkultura

Nejobecnější myšlenka, která vysvětluje fotbalové chuligánství je teorie, která popisuje tuto problematiku z pohledu subkulturních souvislostí. Literatura v oblasti sociologie popisuje subkultury z mnoha pohledů, při kterých přihlíží k různým teoretickým východiskům. Subkultura je obvykle spojována s dosaženým vzděláním jednotlivců či skupin, které něco spojuje, jsou velkých sociálních celků k nimž patří. Můžeme ji naleznout i v kultuře společné pro členy široké veřejnosti, s kterou má mnoho společných činitelů. Jsou-li hodnotové vzorce dominantní kultury velmi výrazné, působí protichůdně, používáme termín kontrakultura. Proto také vymezujeme subkulturu oproti ostatním sociálním skupinám. Vědci zabývající se

---

44 SLEPIČKA, Pavel. Sportovní diváctví. Praha, Olympia, 1990. ISBN 8070330120, str. 22-89

45 Beyer, D. (2002). Fotbalové násilí: subkultura hooligans. Brno, ČR: Masarykova univerzita

46 MAREŠ, M., Smolík, J., Suchánek M.,. Fotbalové chuligáni. Barrister a Principal, 2004, ISBN 8090333303

touto problematikou, uvádějí, že subkultury jsou skupiny lidí mající něco společného, čímž se odlišují od jiných sociálních skupin. Mají jiné zájmy, vzdělání, způsoby jednání, ale i lidské hodnoty apod.. Tyto faktory samozřejmě mohou být charakteristické i pro odlišné typy sociálních skupin, než jsou subkultury. Pro subkultury je ale typické, že vztahy jsou širší a méně stálé. Naopak tendence chování obecné veřejnosti je odpovědnost, konformita a prosazování názorů zákonnými cestami. Subkultury a jejich členové se naopak snaží chovat jako rebelové, dávat na odiv svou odlišnost a rozdílné smýšlení o světě, oproti majoritní společnosti.<sup>47</sup>

Vědecké výzkumy jednoznačně ukazují, že jednatel může v subkulturách dosáhnout postavení, které se mu v klasické společnosti nedostává. Dospívající jedinci, zejména z prostředí velkých měst, touží mít úspěch, slávu, uznání, které nalézají právě v subkulturách nedodržující společenské normy a pravidla.<sup>48</sup>

Prostředí subkultury bývá často považováno za něco, kde je provozována činnost, která je majoritní společností považována za deviantní, příp. dle zákonů skutečně deviantní je. V subkulturách bývá naopak toto chování tolerováno, naopak čím více se jedinec vymyká ze zaběhlých standardů, tím více se může prosadit do role lídra skupiny. Majoritní společností je takováto subkultura odmítána, odsuzována, staví se do podřadné pozice či dokonce může čelit hostilním projevům ze stran většinové společnosti. Nemusí se přitom jednat vždy o deviantní jednání, ale už jen svou odlišností od většiny je na subkulturu nahlíženo s despektem. A právě i proto se někteří jedinci v těchto subkulturách cítí dobře, jsou mezi „svými“, prostředí mu umožňuje prostor pro interakci a sdílení stejných hodnot jedince posiluje, nemusí se cítit jak outsider. Subkultura zároveň plní zástupnou roli v možnosti kompenzace nenaplněného statusu v rámci majoritní společnosti, čímž může usnadnit každému člověku někam patřit, mít zde pevnou pozici a cítit se potřebný a důležitý pro své okolí. Jsou to přesně ty faktory, které jedinci většinou od svého útlého mládí ve společnosti nepocítují, cítí se odstrčení, že nikam nepatří a

---

47 Gelder, Ken. The subcultures reader. 1997. ISBN 0415127270, 9780415127271, 0415127289  
48 Schmeidler, K. (2000). Urbanismus a kriminalita. Psychologie dnes (12). Brno, ČR: VUT, str. 12-13

nikdo je nepotřebuje. Proto si hledají místo v subkulturách, které jim poskytnou psychické zázemí, zvýší jim sebevědomí a pocit potřebnosti mezi ostatními.<sup>49</sup>

V 70. letech minulého století se další vědci (Ian Taylor, John Clark a Stuart Hall) shodli na tom, že subkultura je možnost, jak můžou lidé mladšího věku většinou z dělnické třídy řešit problémy, které jim život přináší. Jedná se o problémy související s dělnickou třídou, ze které se rekrutují a určitým vzdorem proti dospělé populaci. Byli za ně často považováni i fotbaloví chuligáni, a to mimo jiné proto, že právě v 70. letech minulého století se mezi nimi objevovalo mnoho přívrženců skupiny skinheads dávající svou příslušnost k dělnické třídě patřičně najevo.<sup>50</sup>

Charakteristické projevy související s chováním hooligans jsou v některých studiích označovány jako typické chování „tvrdé“ dělnické třídy („rough“ working class), která zdůrazňuje zejména mužnost a agresi ve svých projevech. Nadměrná konzumace alkoholu spojená se značnou agresivitou a mnoho dalších aspektů v projevech lidí označovaných za chuligány, spadají právě do kategorie mužů z tzv. „tvrdé dělnické třídy“. Tyto vlastnosti jsou po nich v dané subkultuře vyžadovány a zároveň ceněny.<sup>51</sup>

Současná doba způsob výše uvedené interpretace hooligans spíše rozporuje, jelikož je příliš směřována na sociální postavení ve společnosti, a to nejen na britských ostrovech, nýbrž po celé Evropě. Klade důraz na společenskou vrstvu, ze které dotyční pocházejí, což se v současné době jeví jako nepřesné. Naopak v některých zejména evropských zemích došlo k převzetí manifestních vzorů jednání a hodnot britských hooligans, ale bez příslušné návaznosti na sociální, kulturní a historické souvislosti. Ve většině případů jsou naprosto odlišné od původních vzorců chuligánských skupin. Pro dnešní dobu jsou více charakteristické znaky subkulturních stylů v souvislostech s obecně provozovatelnými projevy aktivních fotbalových příznivců. Jako příklad lze uvést shromažďování, sebeoznačování, sdílení společných hodnot, názorů a cílů. Vše

---

49 Beyer, D. (2002). Fotbalové násilí: subkultura hooligans. Brno, ČR: Masarykova univerzita

50 Carnibella, G. et al. (1996). Football violence in Europe: A report to the Amsterdam Group. Oxford, UK: The Social Issues Research Centre

51 Williams, J. (1984). Hooligans Abroad: The Behaviour and Control of English Fans in Continental Europe. Abingdon, UK: Routledge

pod záštitou organizace a sounáležitosti. Jedná se o skupinovou identitu s rozdělením sociálních rolí, kterou můžeme pozorovat ve fanouškovských sektorech, kde můžeme identifikovat kdo se je vůdčí osobnost daného sektoru fanoušků, bubeníkem, provokatérem atd.. Zde lze rovněž vyzorovat, jak se jednotlivé role v závislosti na vyvolávání násilí liší. Kdo je potencionálním spouštěčem nepokojů a kdo se naopak případně pouze přidá. Policejní a jiné statistiky uvádějí, že tzv. tvrdé jádro mezi fanouškovskými skupinami tvoří velice malé procento fanoušků. Většina nemá zájem na výtržnostech, násilí a dalším protiprávním jednání, chtějí se pouze bavit na sportovních akcích. Rovněž se nutně uvést, že i umírnění příznivci hrají často významnou roli při vyvolání problémů, a to ať už svým provokativním jednáním vůči fanouškům soupeře, případně pokud jsou sami terčem násilí a výhrůzek ze strany ostatních hooligans. Všechny tyto faktory mohou vést k eskalaci násilí.<sup>52</sup>

I přesto, že porovnáme uvedené úvahy a teorie, nedokážeme relevantně posoudit hlavní příčiny, které vedou k vytvoření subkultur fotbalových hooligans mezi běžnými fanoušky, ať už je to v jakékoliv zemi. Lidé hlásící se k této subkultuře nebo ti, kteří jsou za členy hooligans považováni okolím, praktikují v příležitostech spojených s fotbalem specifické způsoby chování s vlastní image. Projevují se určitým jazykovým projevem a mají společné hodnoty, které ctí. Tato charakteristika byla v různých studiích označena jako image (vzhled, účes, symboly), demeanour (chování, výraz, postoj) a argot (užívání specifického jazyka a lingvistických kódů. Chování dané subkultury, byť se může jevit jako náhodné a nahodilé, má svůj hlubší význam a to i v tradicích daných skupin. Může být dán historicky, navázaný na určitou událost důležitou pro klub, kterému skupina fandí, na fanouška, který měl v subkultuře nezastupitelné místo nebo na událost spojenou přímo s určitou skupinou hooligans.<sup>53</sup>

---

52 Wann, D. L. & Branscombe, N. R. (1993). Sports fans: Measuring degree of identification with the team. *International Journal of Sport Psychology* 24, str. 1- 17

53 Brake, M. (1985). *Comparative Youth Culture: The Sociology of Youth Cultures and Youth Subcultures in America, Britain and Canada*. New York, USA: Routledge

Fotbalové chuligánství je spojováno se skupinami mladých, radikálních a agresivních příznivců fotbalu, kteří se od ostatních fanoušků odlišují zejména svou identifikací jen se svou skupinou. Přestože je každá skupina hooligans jedinečná, určitá schémata a pravidla jsou totožná vesměs pro všechny tyto subkultury. Jedná se o kamarádství, vzájemnou pomoc, společné zájmy, postoje a cíle, které jsou založené vytvoření soudržného kolektivu.<sup>54</sup> Členové těchto skupin jsou povětšinou mladí příznivci začlenění do určitého kolektivu chuligánů, kteří se jdou na fotbalový zápas tzv. „vybít, vyvolat zde konflikt či bitku s podobně smýšlejícími skupinami z nepřáteleného soupeřova týmu. Těchto skupin může být několik souběžně působících v jednom klubu, resp. Podporující jeden klub. Může se jednat o skupiny umírněnější, ale i skupiny, které mají fotbal pouze jako zástěrku k tomu, aby vyvolávali násilí. Odlišují se od sebe různými symboly, vlajkami, šálami, ale i prostorem, který během zápasu obsazují (tribuna Sever – Slavia Praha). V názvech těchto skupin se často objevují slova jako parta, banda, tlupa, komando, gang, klan či divize. Názvem se jednotlivé chuligánské skupiny odlišují nejen od sebe, ale i od běžných fanoušků na stadionech.<sup>55</sup>

Fanoušci, sportovní diváci a v neposlední řadě také chuligáni, bývají označováni za sportovce pasivní. Najdou se samozřejmě i výjimky, ale povětšinou se skutečně jedná o jedince, kteří sport sice tzv. konzumují, ale sami fyzicky aktivní moc nejsou. Baví je naopak prožívat dění na trávníku, popisovat jednotlivé situace, hodnotit jak by se mělo co udělat atd.. I toto je faktor, který skupiny dává dohromady, pocit stejného zájmu, pocitu, že můžeš v dané skupině probírat téma, kterému všichni rozumí a mají k němu co říci. Jedná se o další součást subkultury, která určitou skupinu lidí pojí k sobě. Další aspekty jako je agresivita atd. se připojují u některých později, ale u dalších je to hlavní motivace se do skupiny hooligans dostat.

Emoce na stadionech se můžou projevovat různými způsoby. Může se jednat o výbuchy nadšení, jásot, pláč nebo hněv. Příznivci se rovněž liší různými

---

54 Geist, B. (1992). Sociologický slovník. Praha, ČR: Victoria Publishin

55 SMOLÍK, J. Psychologické aspekty fotbalového diváctví. Brno, Masarykova univerzita, 2001. ISBN 978-3-927760-99-8, str. 51-88.

očekáváními, se kterými na stadion přichází a podle kterých je rovněž můžeme ředit do různých subkultur pohybujících se na fotbalových stadionech. Vyhraněné očekávání, zároveň i mnohem emotivnější, mají diváci velkou mírou identifikace se svým klubem. Do svého projevu a fandění promítají ve velké míře emoce, a to ať už pozitivní, ta i negativní. Jedná se zároveň o diváky, kteří se na stadionu starají o atmosféru, připravují různé chorály a s klubem žijí každým dnem.

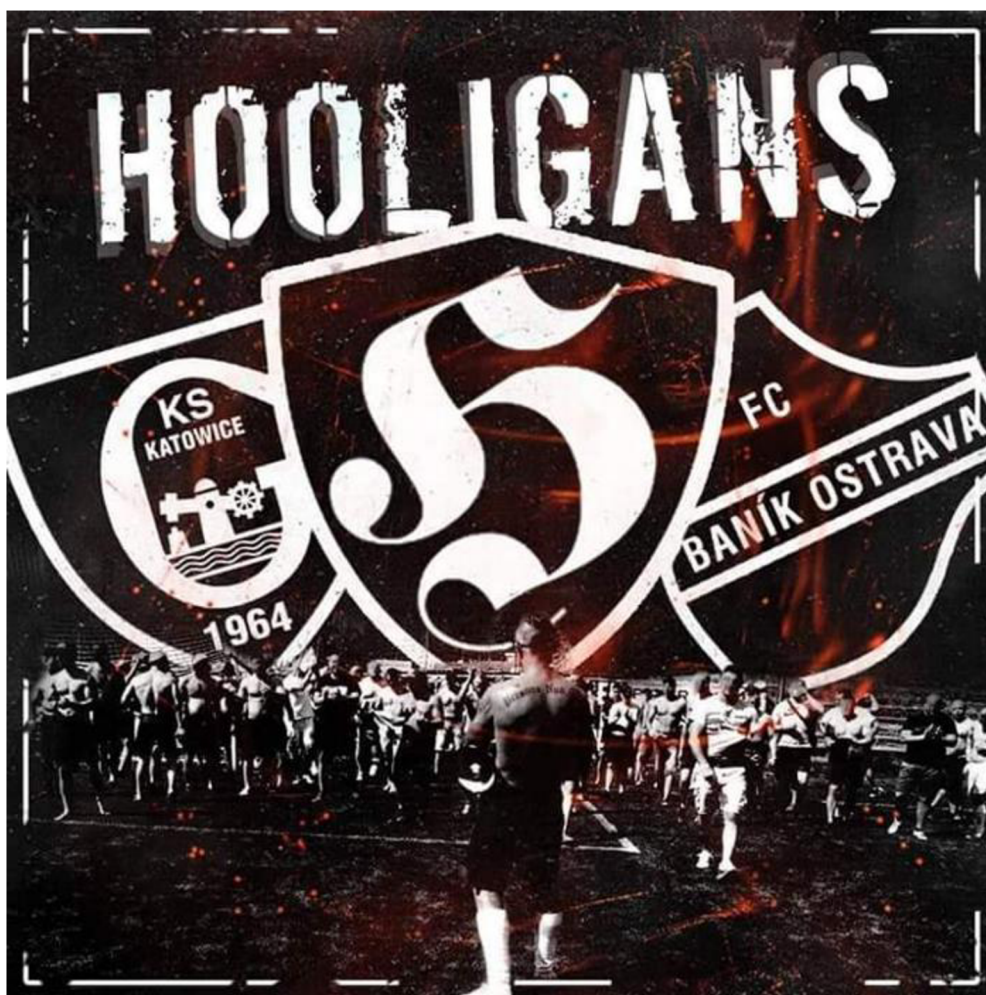
Další skupinou jsou diváci, kteří své emoce a sounáležitost ke klubu a fandění pouze předstírají, vyvolávají emoce úmyslně a uměle. Jejich motivací není samotné fandění, ale potřeba něco zažít, chtějí, aby se něco dělo a bylo o čem vyprávět. Zároveň chtějí být součástí něčeho o čem se mluví, píše a z čeho by mohl plynout pocit zajímavosti, popularity a být v pozici toho, o kterém se mluví, příp. píše v médiích.

Jako další skupinu lze označit diváky, víceméně nezúčastněné, kteří se na dané utkání přišli podívat pouze ze zvědavosti, jako hosté nebo jako fanoušci fotbalu, kteří se však neztotožňují s žádným týmem. V hledištích neprojevují žádné emoce a pokud by se dostali do nějakého konfliktu, tak jen shodou náhod. Rozhodně se nejedná o iniciátory agrese a násilí na stadionech.

Poslední skupinou, která se na stadionech může objevit a kterou lze rovněž považovat za určitou subkulturu, jsou příznivci jiných klubů, než těch, kterých se utkání týká. Jsou to fanouškovské skupiny, které jsou spřízněné, udržují dlouhodobé kontakty a vzájemně se podporují. Jako příklad lze uvést spřízněné fanouškovské tábory klubů FC Baník Ostrava a GKS Katowice, dále pokud se budeme bavit o českém a slovenském fanouškovském prostředí, tak lze uvést spolupracující skupiny hooligans FC Zbrojovky Brno a Šk Slovanu Bratislava. Jedná se v mnoha případech s ohledem na bezpečnost na stadionech o nebezpečné skupiny, které většinou přijíždějí na exponované zápasy, ve kterých jsou fanouškovské tábory znesvářené a dá se zde očekávat eskalace násilí. Jedná se např. o zápasy FC Zbrojovky Brno se Spartou Praha nebo Baníku Ostrava se Spartou Praha. Na tyto zápasy často přijíždějí nejtvrďší skupiny hooligans spřátelených klubů, které se bezpečnostním složkám velice těžko identifikují, a tyto

osoby přijíždí s cílem zejména vyvolat násilí a výtržnosti. Jedná se z bezpečnostního hlediska o nejrizikovější události a to nejen na stadionu, ale i v jeho okolí, příp. na smluvených místech, kde dochází k předem domluveným bitkám. Násilí je zde v mnoha případech absolutně nekontrolovatelné a zejména zahraniční hooligans jsou často ozbrojeni řetězy, noži, baseballovými pálkami, tzv. Boxery atd.<sup>56</sup>

Obrázek č. 7. - Plakát vyjadřující spolupráci a přátelství mezi hooligans Baníku Ostrava a KS Katowice



Zdroj : <https://www.bing.com/images/search?view=detailV2&ccid=L1ZfBdBU&id>

56 SMOLÍK, J. Psychologické aspekty fotbalového diváctví. Brno, Masarykova univerzita, 2001. ISBN 978-3-927760-99-8, str. 1-120.

### **3 Legislativa problematiky diváckého násilí v České republice a na Slovensku**

#### **3.1 Trestné činy v ČR**

V dané kapitole budou popsány zejména nejzásadnější trestné činy související s fenoménem diváckého násilí, které jsou uvedeny a popsány v trestním zákoníku č. 40/2009 Sb. Trestní zákoník v České republice neobsahuje dosud žádný trestný čin související s diváckým násilím, proto budou níže zmíněny trestné činy, které se v rámci problematiky diváckého násilí v rámci činnosti Policie ČR řeší.<sup>57</sup>

##### **3.1.1 Ublížení na zdraví a těžké ublížení na zdraví**

Jedním z hlavních deliktů objevujících se v souvislosti s diváckým násilím na stadionech, je trestný čin ublížení na zdraví dle trestního zákoníku České republiky. Jedná se o jeden z nejzávažnějších násilných trestných činů, při kterém dochází k porušení zdravotního stavu osob, a to jak fyzického, tak i duševního.<sup>58</sup> K ublížení na zdraví může dojít při potyčkách během sportovních klání, a to jak na tribunách, tak i v okolí stadionů. Jako velice nebezpečné se jeví házení různých světlic, petard, ale i pevných předmětů, jako jsou zapalovače, kameny, dlažební kostky apod. K těmto incidentům dochází zejména v jižanských státech, kde jsou i běžní fanoušci velice temperamentní a dochází zde k házení různých předmětů nejen na hrací plochu, ale i mezi diváky navzájem. Zároveň je popisované chování bezpečnostními a pořadatelskými službami v těchto zemích tolerováno.

Ještě závažnějším trestným činem je těžké ublížení na zdraví. K naplnění skutkové podstaty uvedeného trestného činu musí být splněny dvě podmínky, a to,

---

<sup>57</sup> NIKL, Jaroslav a Petr VOLEVECKÝ, 2007. *Divácké násilí*. Praha: Vydavatelství PA ČR. ISBN 978-80-7251-249-2.

<sup>58</sup> ŠÁMAL, Pavel, 2012. *Trestní zákoník: komentář*. 2. vyd. V Praze: C.H. Beck. Velké komentáře. ISBN 978-80-7400-428-5.



že činem je způsobená závažná porucha zdraví, případně závažné onemocnění. V případě závažného onemocnění se k diváckému násilí vztahuje poškození zdraví na základě použití chemických látek v pyrotechnice, které by mohly zdraví člověka vážně poškodit.

### 3.1.2 Výtržnictví v rámci sportovních utkání

Dalším typickým trestným činem souvisejícím s diváckým násilím, je trestný čin výtržnictví. Dle statistik Policejního prezidia České republiky za rok 2020, se jedná o nejčastější trestný čin páchaný fanouškovskými skupinami při sportovních akcích. Jedná se o trend dlouhodobý, kdy se výtržnictví i z důvodu své obecnější interpretace, objevuje víceméně ve všech událostech zařazených a patřících do činů spáchaných v souvislosti se sportovními zápasy.<sup>59</sup>

Pokud bychom měli popsat trestný čin výtržnictví, tak lze uvést, že uvedeného trestného činu se může dopustit osoba i hrubou neslušností, kterou porušuje daná pravidla a společenské normy. Samozřejmou podmínkou je skutečnost, že k popisovanému jednání musí dojít na místě veřejně přístupném.<sup>60</sup>

### 3.1.3 Násilí proti úřední osobě

Trestný čin „*násilí proti úřední osobě dle § 325 trestního zákoníku*“<sup>61</sup> chrání společenský zájem ochrany veřejné sféry. Četnost tohoto trestného činu na sportovních akcích je způsobena jak represiní, ale v mnoha případech i preventivní činností bezpečnostních složek na těchto akcích. Už jen přítomnost uniformovaných policistů před stadionem působí na některé jedince z řad fotbalových, ale i jiných

---

<sup>59</sup> PPČR, 2020. *Zpráva za problematiku diváckého násilí za rok 2019*. 1. Praha: POLICEJNÍ PREZIDIUM ČESKÉ REPUBLIKY, úřad služby kriminální policie a vyšetřování, odbor obecné kriminality.

<sup>60</sup> ŠÁMAL, Pavel, 2012. *Trestní zákoník: komentář*. 2. vyd. V Praze: C.H. Beck. Velké komentáře. ISBN 978-80-7400-428-5.

<sup>61</sup> ŠÁMAL, Pavel, 2012. *Trestní zákoník: komentář*. 2. vyd. V Praze: C.H. Beck. Velké komentáře. ISBN 978-80-7400-428-5.

hooligans velmi dráždivě. Svou roli samozřejmě sehrává i davový efekt, který je popsán v jedné z předešlých kapitol. Někdy má přítomnost policejních složek na stadionu opačný efekt, než jaký je účelem, a to, že pokud bezpečnostní složky jsou přítomné před stadionem exponovaného utkání, často dochází mnohem k větším nepokojům, než v případě, kdy se na u stadionu nevyskytují. Toto tvrzení je uváděno ze zkušenosti autora této diplomové práce, který se často bezpečnostních opatření na stadionech účastnil v rámci svého povolání policejního komisaře a zároveň ze zkušeností kolegů pracujících přímo na úseku extrémismu. Jako konkrétní příklad lze uvést každoroční přípravné zápasy HS Třebíč s Kometou Brno v hokeji, kde je z dlouhodobého hlediska zřejmé, že čím větší policejní „manévry“ kolem stadionu probíhají, tím je větší předpoklad nepokojů a vzrůstá nebezpečí spáchání trestného činu s naplněním skutkové podstaty „násilí proti úřední osobě“.

#### **3.1.4 Rvačka**

Jednání, které je v trestním zákoníku popsáno jako rvačka, vedeného pod § 158, má zásadní náležitost, že se tohoto incidentu musí zúčastnit minimálně tři osoby, všichni musí splňovat podmínku útočníků a důsledkem jejich konání musí být ohroženo zdraví nebo život.<sup>62</sup> Z výše napsaného je zřejmé, že popisovaný trestný čin je jedním z dalších základních skutků, se kterým se můžeme setkat v řešení diváckého násilí. Mýlné by však bylo považovat za rvačku jednání skupiny fanoušků, kteří někoho napadnou a ten se pouze brání. Může se jednat i o dvě skupiny, ale v případě, že nevyvíjí iniciativu k fyzickému násilí obě zainteresované skupiny, nemůžeme tuto událost definovat jako rvačku. Typickým příkladem rvaček, jsou předem domluvené střety fotbalových hooligans mimo stadiony, které jsou zaměřené z obou stran na úmysl útočit na své soupeře. Mnohdy se tak děje z pomoci tyčů, boxerů, řetězů apod.

---

<sup>62</sup> ŠÁMAL, Pavel, 2012. *Trestní zákoník: komentář*. 2. vyd. V Praze: C.H. Beck. Velké komentáře. ISBN 978-80-7400-428-5.

### 3.1.5 Další trestné činy související s diváckým násilím

Výčet dalších trestných činů, které přímo souvisí s problematikou diváckého násilí v České republice, a které jsou uvedené v Zákoně č. 40/2009 Sb., trestní zákoník v platném znění jsou :

- *Loupež (ustanovení paragrafu 173 trestního zákoníku)*
- *Krádež (ustanovení paragrafu 205 trestního zákoníku)*
- *Poškození cizí věci (ustanovení paragrafu 228 trestního zákoníku)*
- *Obecné ohrožení (ustanovení paragrafu 272 trestního zákoníku)*
- *Maření výkonu úředního rozhodnutí a vykázání (ustanovení paragrafu 337 trestního zákoníku)*
- *Založení, podpora a propagace hnutí směřujícího k potlačení práv a svobod člověka (ustanovení paragrafu 403 trestního zákoníku)*
- *Popírání, zpochybňování, schvalování a ospravedlňování gonecida (ustanovení paragrafu 405 trestního zákoníku)<sup>63</sup>*
- *a mnoho dalších.*

### 3.2 Trestné činy na Slovensku

Trestné činy na Slovensku se řídí zákonem č. 300/2005 Z.z. Trestný zákon ve znění pozdějších předpisů. Trestný zákon na Slovensku nezná pojem trestný čin diváckého násilí a v případech protiprávního jednání spadají tyto skutky do různých skutkových podstat trestných činů, které jsou v podstatě totožné s trestnými činy v České republice, které byly uvedeny v předchozí kapitole. Jedná se o výtržnictví, ublížení na zdraví, násilí proti úřední osobě atd. Na Slovensku existuje rovněž institut zákazu účasti na sportovních utkáních, udělovaný pachatelům diváckého

---

<sup>63</sup> ŠÁMAL, Pavel, 2012. *Trestní zákoník: komentář*. 2. vyd. V Praze: C.H. Beck. Velké komentáře. ISBN 978-80-7400-428-5.

násilí. Trestné činy související se sportovním utkáním se řeší podle § 122 odst. 14 Trestního zákona Slovenské republiky.<sup>64</sup>

Níže jsou uvedené nejzásadnější trestné činy související s diváckým násilím na Slovensku, jejichž ustanovení jsou uvedené v Zákoně č. 300/2005 Z.z., trestný zákon SR. Jedná se o :

- *Ublíženie na zdraví (ustanovení paragrafu 155 trestného zákona)*
- *Krádež (ustanovení paragrafu 212 trestného zákona)*
- *Založenia, podpory a propagácie hnutia smerujúceho k potlačeniu základných práv a slobôd (ustanovení paragrafu 421 trestného zákona)*
- *Útok na verejného činiteľa (ustanovení paragrafu 323 trestného zákona)*
- *Výtržnictvo (ustanovení paragrafu 364 trestného zákona)*
- *Podnecovanie k národnostnej, rasovej a etnickej nenávisti (ustanovení paragrafu 424 trestného zákona)*<sup>65</sup>

### **3.2.1 Trestný čin a spôsoby jeho spáchania**

*Trestný čin je spáchaný v súvislosti s účasťou na verejnom podujatí, ak sa ho dopustí účastník verejného podujatia v čase a mieste konania verejného podujatia alebo v jeho okolí alebo na inom mieste počas premiestňovania sa na miesto konania verejného podujatia alebo z miesta konania verejného podujatia, vrátane dopravných prostriedkov alebo prevádzok služieb. Za verejné podujatie sa považuje verejné zhromaždenie, kultúrne, športové a iné podujatie prístupné verejnosti.*<sup>66</sup>

---

<sup>64</sup> Zákon č. 300/2005 Z.z., trestný zákon SR, v platném znění + komentář. [ online ]. © 19.12.2021 [ citace 19.1.2022] Dostupné z : <https://www.zakonypreludi.sk/zz/2005>

<sup>65</sup> Zákon č. 300/2005 Z.z., trestný zákon SR, v platném znění + komentář. [ online ]. © 19.12.2021 [ citace 19.1.2022] Dostupné z : <https://www.zakonypreludi.sk/zz/2005>

<sup>66</sup> § 122 odst. 14 , Zákon č. 300/2005 Z.z., trestný zákon SR, v platném znění + komentář. [ online ]. © 19.12.2021 [ citace 19.1.2022] Dostupné z : <https://www.zakonypreludi.sk/zz/2005>

### **3.3 Zákon 1/2014 Z.z. o organizovaní verejných športových podujatí a o zmene a doplnení niektorých zákonov**

Dalším zásadným legislatívnym rámcem s ohľadom na divácké násilí je výše uvedený Zákon č. 1/2014 Z.z.. Pro predstavu je nižšie zobrazené základní ustanovení zmiňovaného zákona.

#### **Základné ustanovenia**

##### **§ 1**

(1)

*Tento zákon upravuje podmienky organizovania verejného športového podujatia (ďalej len „podujatie“), oprávnenia a povinnosti organizátora podujatia, činnosť, oprávnenia a povinnosti člena usporiadateľskej služby, úlohy obce a Policajného zboru, povinnosti a zákazy pre účastníka podujatia, podmienky na zaistenie bezpečnosti na podujatí, zodpovednosť a sankcie za porušenie povinností ustanovených týmto zákonom.*

(2)

*Na podujatie, na ktorom sa predpokladá účasť menej ako 300 účastníkov podujatia, sa nevzťahujú ustanovenia § 6 ods. 1 písm. b), g), h), m), o) a r), § 8 až 13 a § 14 ods. 2 písm. h) a i). Obec môže na základe miestnych podmienok všeobecne záväzným nariadením určiť, na ktoré z týchto podujatí sa nevzťahuje oznamovacia povinnosť podľa § 4 alebo môže zúžiť jej rozsah.*

(3)

*Na podujatie podľa odseku 2 sa vzťahujú ustanovenia tohto zákona v celom rozsahu, ak ide o rizikové podujatie alebo o podujatie konané mimo športového zariadenia.*

(4)

*Na podujatie, ktorého organizátorom je právnická osoba alebo fyzická osoba podnikateľ a účastníkmi podujatia sú fyzické osoby, ktoré sú v právnom vzťahu k organizátorovi podujatia, najmä členskom, žiackom, študentskom,*

*pracovnoprávnom, služobnom a blízke osoby týchto osôb, sa ustanovenia tohto zákona nevzťahujú.*

*(5)*

*Na podujatie podľa odseku 4 sa vzťahujú ustanovenia tohto zákona v celom rozsahu, ak ide o rizikové podujatie, podujatie s osobitným režimom alebo o podujatie konané mimo športového zariadenia.*

*(6)*

*Podujatie sa považuje za verejné, ak je prístupné pre individuálne neurčených divákov.*

*(7)*

*Všetky osoby podľa tohto zákona podieľajúce sa na príprave, organizovaní a dozore nad priebehom podujatia vykonávajú svoju pôsobnosť vo vzájomnej súčinnosti tak, aby právo pokojne sa zhromažďovať na verejne prístupných miestach nebolo obmedzené, okrem opatrení nevyhnutných na ochranu práv a slobôd iných, ochranu verejného poriadku, bezpečnosti, zdravia, mravnosti, majetku alebo životného prostredia.*

*(8)*

*Na podujatie nie je potrebné predchádzajúce povolenie orgánu verejnej správy, ak osobitný predpis neustanovuje inak.<sup>67</sup>*

### **3.4 Přestupky v ČR na úseku diváckého násilí**

V rámci fenoménu diváckého násilí se samozřejmě ve velké míře vyskytuje i spáchání přestupkového jednání, jehož jednání je popsáno v ustanoveních zákona č. 251/2016 o některých přestupcích. Na sportovních stadionech v České republice se jedná nejčastěji o přestupky proti občanskému soužití, proti majetku a proti veřejnému pořádku.<sup>68</sup> O přestupek se jedná v případě, že intenzita útoku na zájem

---

<sup>67</sup> Zákon č. 1/2014 Z.z., *Zákon o organizovaní veřejných športových podujatiach a doplnení niektorých zákonov, v platném znění* [online]. © 1.1.2014 [citace 19.1.2022] Dostupné z : <https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2014/>

<sup>68</sup> Plné znění přestupků včetně paragrafového znění je obsahem **přílohy B**.

chráněný zákonem nespĺňuje podmínky splnění skutkových podstat trestných činů. Jako sankce za přestupek lze uložit pokutu, napomenutí, případně zákaz činnosti a propadnutí věci. O trestech rozhodují dotčené správní orgány ve správním řízení, proti kterému se může dotyčný odvolat, případně i podat správní žalobu k soudu.<sup>69</sup>

### 3.5 Přestupky v SR na úseku diváckého násilí

Divácké násilí se odehrává z majoritní části dle vyjádření zástupců ministerstva vnitra Slovenské republiky v rovině přestupků. Přestupky diváckého násilí jsou uvedeny v § 26 zákona č. 1/2014 Z.z. o organizování veřejných sportovních utkáních a o změně a doplnění některých zákonů ve znění pozdějších předpisů.<sup>70</sup>

#### § 26

##### ***Přestupky diváckého násilí***

*(1) Přestupku diváckého násilí sa dopustí ten, kto*

*a) poruší zákaz podľa § 16 písm. a),*

*b) poruší zákaz podľa § 16 písm. e),*

*c) poruší zákaz podľa § 16 písm. g)*

*d) poruší zákaz podľa § 16 písm. i),*

*e) poruší zákaz podľa § 16 písm. j),*

*f) v súvislosti s účasťou na podujatí hrubo znevažuje, uráža alebo ohrozuje organizátora podujatia, hlavného usporiadateľa, usporiadateľa, bezpečnostného manažéra, zamestnanca prevádzkovateľa strážnej služby, dozorný orgán, príslušníka obecnej polície, príslušníka Policajného zboru, delegáta zväzu alebo dobrovoľníka verbálne, gestom, grafickým zobrazením*

<sup>69</sup> Wikipedie – Přestupek [ online ]. © 1.1.2014 [ citace 19.1.2022] Dostupné z :

<https://cs.wikipedia.org/wiki/Přestupek>

<sup>70</sup> Zákon č. 1/2014 Z.z., o organizování veřejných športových podujatí a o zmene a doplnení niektorých zákonov [ online ]. © 1.1.2014 [ citace 19.1.2022] Dostupné z : <https://www.slovlex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2014/>

alebo iným spôsobom,

**g)** neoprávnene sťažuje účastníkovi podujatia pokojný prístup na miesto konania podujatia alebo mu bráni v prístupe, alebo

**h)** neoprávnene bráni účastníkovi podujatia v tom, aby pokojne opustil miesto konania podujatia.

**(2)** Za priestupok diváckeho násilia sa považuje aj čin, ktorý má znaky priestupku proti verejnému poriadku, priestupku extrémizmu, priestupku proti občianskemu spolunažívaniu alebo priestupku proti majetku podľa osobitného predpisu, **22)** agresívnej povahy spáchaný v súvislosti s účasťou na podujatí.

**(3)** Za priestupok podľa odsekov 1 a 2 možno uložiť pokutu do 1 500 eur. Ak bol tento priestupok spáchaný na rizikovom podujatí, možno uložiť pokutu do 3 000 eur.

**(4)** Za priestupok podľa odsekov 1 a 2 možno uložiť obmedzujúce opatrenie spočívajúce v zákaze účasti na určených podujatiach až na päť rokov.

**(5)** Za priestupok podľa odseku 1 písm. a), c), d) alebo písm. e) alebo odseku 2 spáchaný na podujatí s osobitným režimom alebo na rizikovom podujatí v lehote do jedného roka odo dňa nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia o postihu za obdobný priestupok sa uloží obmedzujúce opatrenie spočívajúce v zákaze účasti na určených podujatiach najmenej na šesť mesiacov.<sup>71</sup>

---

71 Zákon č. 1/2014 Z.z., o organizovaní verejných športových podujatí a o zmene a doplnení niektorých zákonov [ online ]. © 1.1.2014 [ citace 19.1.2022] Dostupné z : <https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2014/>



## **4 Instituce zainteresované v řešení problému diváckého násilí v České republice a na Slovensku**

### **4.1 Sportovní svazy**

V první kapitole zásadních institucí zainteresovaných na řešení problému diváckého násilí na sportovních stadionech, uvedeme jednotlivé největší sportovní svazy, jelikož v obou zemích je stejný trend jako v celé Evropě, a to, že pořádek na stadionech by měly v první řadě zajistit kluby samotné ve spolupráci s pořadatelskou službou.

#### **4.1.1 Fotbalová asociace České republiky - FAČR**

Hlavní institucí fotbalového hnutí v České republice je FAČR, který je nástupcem Československého fotbalového svazu, potažmo Českého fotbalového svazu. Fotbalová asociace řídí veškerý výkonnostní a mládežnický fotbal. Naopak další fotbalová instituce Ligová fotbalová asociace – LFA, má v gesci profesionální soutěže v ČR.<sup>72</sup>

Obě uvedené instituce se podílí na utváření pravidel směřujících k co největší bezpečnosti na fotbalových stadionech. Jedná se o opatření týkající se infrastruktury stadionů, kamerových systémů, požadavcích na pořadatelskou službu apod.

##### **4.1.1.1 Pořadatelská služba**

Zásadním činitelem v zajištění bezpečnostního opatření při exponovaných fotbalových utkáních, označených jako riziková, ale i při běžných utkáních, je pořadatelská služba vykonávající činnost na stadionech. Dle licenčního řádu

---

<sup>72</sup> FAČR/Fotbal.cz [ online ]. © 26.1.2022 [ citace 26.1.2022] Dostupné z :FAČR | FOTBAL.CZ

Fotbalové asociace České republiky jsou stonovené některé zásady, které musí členové pořadalských služeb splňovat. Jedná se mimo jiné o povinnost, aby osoby vykonávající tuto činnost byly starší 18 let, musí být určen hlavní pořadatel utkání a jeho zástupce, se kterými v průběhu celé události komunikuje zástupce Policie a konzultuje případný postup při eskalaci násilí nebo jiných problémech na stadionu. Ke schůzce se zástupci Policie dochází před každým rizikovým utkáním. Dále by měli být součástí pořadatelské služby řadoví pořadatelé, pokladník, zdravotník, hlasatel atd. Pořadatelé musí být zřetelně označeni, aby bylo zřejmé, že patří do této skupiny osob zajišťující pořádek na stadionech. Požadované počty členů pořadatelské služby na jednotlivé utkání určuje řídicí orgán, což je v popisovaném případě FAČR.<sup>73</sup>

#### **4.1.1.2 Klubový licenční řád**

Fotbalové kluby v České republice musí pro možné účinkování v profesionálních soutěžích, a to Fortuna lize<sup>74</sup> a Fortuna národní lize<sup>75</sup>, splnit licenční podmínky stanovené fotbalovou asociací. Zároveň pouze fotbalová asociace je oprávněna uložit časově omezenou výjimku, kupříkladu z důvodu nevyhovujícímu stadionu a odehrání max. 2 sezón na stadionu cizím, splňujícím licenční podmínky. Jako příklad lze uvést sezónu 2021/2022, ve které dostaly výjimku kluby Hradec Králové, který své domácí zápasy hraje v Mladé Boleslavy, a FK Pardubice hrající své domácí zápasy v Praze na hřišti klubu Bohemians 1905. Výjimka je vždy časově omezená a ve výše uvedených případech je vázána na

---

<sup>73</sup> Soutěžní řád FAČR, cz [ online ]. © 23.7.2022 [ citace 26.1.2022] Dostupné z : <https://urednideska.fotbal.cz/uredni-deska-predpis>

<sup>74</sup> FORTUNA: LIGA - nejvyšší soutěž v systému fotbalových soutěží v Česku řízená Ligovou fotbalovou asociací.

<sup>75</sup> FORTUNA: NÁRODNÍ LIGA - v sezóně 2020/21 opatřena sponzorským názvem Fortuna: Národní liga, je fotbalová soutěž pořádaná na území České republiky. Jde o druhou nejvyšší soutěž v systému fotbalových soutěží v Česku.

garanci klubů, že v době udělení výjimky se jim podaří připravit – postavit, své stadiony tak, aby splňovaly licenční předpoklady stanovené FAČR.<sup>76</sup>

Další podmínkou Fotbalové asociace je zajištění technických podmínek na stadionech, aby stadion splňoval dostatečný počet vstupů a únikových cest, zabezpečení co se týče požární ochrany, zajištěný přístup zdravotnických vozidel apod. Kluby musí samozřejmě splňovat i finanční podmínky stanovené svazem, aby se mohly účastnit profesionálních soutěží v České republice. Podmínky jsou rozděleny na 1. a II. Ligu. Podstatnou podmínkou pro udělení licence je také bezpečností zajištění a povinnost klubů profesionálních soutěží jmenovat manažera, manažera pro komunikaci s fanoušky a jak již bylo uvedeno výše, pořadatelskou službu.<sup>77</sup>

#### **4.1.1.3 Disciplinární řád**

Pro řádné fungování profesionálních soutěží v České republice byl Ligovou fotbalovou asociací ustanoven disciplinární řád<sup>78</sup>, díky němuž LFA rozhoduje o udělení trestů za události souvisejícími s fotbalovými zápasy. Jedná se o tresty pro samotné kluby, kupříkladu za nedodržení pořadatelské služby, pro hráče, trenéry, funkcionáře a další představitele klubů.

Pro představu je uvedené v tabulce č. 1 období roku 2019/2020 (pozdější ročníky by byly vzhledem k zastavení soutěží s ohledem na Covid 19 nerelevantní) a pokuty uložené jednotlivým klubům české nejvyšší fotbalové soutěže.

---

<sup>76</sup> Soutěžní řád FAČR, cz [ online ]. © 23.7.2022 [ citace 26.1.2022] Dostupné z : <https://urednideska.fotbal.cz/uredni-deska-predpis>

<sup>77</sup> FAČR/Fotbal.cz [ online ]. © 26.1.2022 [ citace 26.1.2022] Dostupné z :FAČR | FOTBAL.CZ

<sup>78</sup> DISCIPLINÁRNÍ ŘÁD FOTBALOVÉ ASOCIACE ČESKÉ REPUBLIKY- upravuje zejména skutkové podstaty disciplinárních přečinů, druhy disciplinárních trestů, jakož i postup disciplinárních orgánů v disciplinárním řízení. Vybrané přečiny v příloze A.

Tabulka č. 1 byla vytvořena na základě informací LFA<sup>79</sup>

AC Sparta Praha	1 145 000,- Kč
SK Slavia Praha	990 000,- Kč
FC Baník Ostrava	430 000,- Kč
FC Viktoria Plzeň	275 000,- Kč

#### 4.1.2 Svaz ledního hokeje České republiky

Rovněž svaz ledního hokeje České republiky úzce spolupracuje s institucemi zajišťujícími bezpečnost na sportovních utkáních. Jako řídicí orgán zodpovídá za profesionální soutěže v ČR, ale i za mládežnický a výkonnostní hokej. I v prostředí zimních stadionů si za bezpečnostní situací odpovídá klub, který zajišťuje bezpečnostní opatření ve spolupráci s bezpečnostními agenturami a pořadatelskou službou. Policie vstupuje na stadion až v případě, když pořadatelská služba nedokáže zajistit bezpečnost na stadionu. Při utkáních, které jsou vyhodnoceny jako vysoce rizikové, jsou policejní složky připravené v bezprostřední blízkosti stadionu na případný zásah. Velitel opatření je o situaci informován od hlavního pořadatele utkání.

##### 4.1.2.1 Licenční řád pro účast v Extralize ledního hokeje

Hokejový svaz ledního hokeje stanovil podmínky pro účast klubů v nejvyšší hokejové soutěži, které souvisí stejně jako ve fotbale s infrastrukturou, kvalitou hokejových stadionů a arén apod. Kluby před vstupem do soutěže musí mít od představitelů svazu odsouhlasené, že stadion, na kterém chtějí hrát své domácí hokejové zápasy, splňuje bezpečnostní podmínky, mezi které mimo jiné patří dostatečný počet vchodů a východů, únikové cesty, prostory pro zdravotnickou službu, přísné podmínky hasičské ochrany atd. Kluby samozřejmě musí splnit ekonomické podmínky stanovené svazem ledního hokeje, aby nedocházelo ke

<sup>79</sup> Ligová fotbalová asociace [ online ]. © 27.1.2022 [ citace 27.1.2022] Dostupné z : [http: Ligová fotbalová asociace \(lfafotbal.cz\)](http://Ligová_fotbalová_asociace_(lfafotbal.cz))

snižování kvality a prestiže soutěže. Pokud nejsou licenční podmínky splněny, může být klubu odebrána licence, která zaručuje možnost hrát nejvyšší soutěž v České republice.<sup>80</sup>

#### **4.1.3 Slovenský fotbalový a hokejový svaz**

Sportovní svazy na Slovensku v čele s těmi největšími, fotbalovým a hokejovým, stejně tak jako ty české, úzce spolupracují se zainteresovanými institucemi na zajištění bezpečnosti na stadionech a při sportovních událostech. Za pořádek a bezpečnost na stadionu odpovídá v první řadě pořádající klub, který až v případě, že bezpečnost nedokáže zajistit, požádá o součinnost Policii Slovenské republiky. Povinností organizátora je zajistit pořadatelskou službu v rozsahu určeném konkrétním sportovním svazem v licenčních podmínkách. Zabezpečit ochranu pozemků, majetku a prostor souvisejících se sportovním utkáním. Zároveň i zdraví, mravnost a veřejný pořádek na místě utkání.<sup>81</sup>

#### **4.2 Policie ČR a SR**

Divácké násilí a veškerou problematiku s tímto fenoménem související, zajišťuje u Policií obou států služba obecné kriminality. Konkrétně v České republice zajišťuje problematiku diváckého násilí Odbor obecné kriminality Policejního prezidia České republiky. Zmíněná součást Policie vykonává kromě jiného koordinační, kontrolní a metodickou činnost. Zároveň je zainteresována při úkolech Národního fotbalového informačního bodu. Vede statistiky diváckého násilí a koordinuje činnost na jednotlivých územních odborech Policie ČR.

---

<sup>80</sup> Licenční řád pro účast v Extralize ledního hokeje, [ online ]. © 27.1.2022 [ citace 27.1.2022] Dostupné z : <https://www.ceskyhokej.cz/data/document/file/2021-04-27-licencni-rad-pro-ucast-v-elh-cistopis>

<sup>81</sup> Zákon č. 1/2014 Z.z., o organizovaní verejných športových podujatí a o zmene a doplnení niektorých zákonov [ online ]. © 1.1.2014 [ citace 19.1.2022] Dostupné z : <https://www.slovlex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2014/>

I informace a spolupráci se zahraničními institucemi spolupracujícími na diváckém násilí zajišťuje Národního fotbalového informačního bodu České republiky. Tato spolupráce je zaměřena zejména na velké mezinárodní sportovní události, je založená na vzájemném poskytování informací, pomoci a poskytnutí informací z obdobných akcí. Specialisté na divácké násilí následně plní úkoly nejen na reprezentačních, ale i jiných mezinárodních událostech na našem území, ale i v zahraničí. Mezi organizacemi se předávají zejména informace týkající se počtu fanoušků, kteří se mají mezinárodních utkání a závodů zúčastnit, typologii návštěvníků chystajících se událost navštívit, program jednotlivých týmů a další důležité informace, sloužící k zabezpečení co největší bezpečnosti. Všechny tyto informace jsou zasílány prostřednictvím sítě národních fotbalových informačních bodů v členských zemích Evropské unie zahraničním partnerům. Do zemí, které nejsou v tomto systému zahrnuty se informace dostávají cestou Interpolu či styčných důstojníků. V předchozích letech, pokud nebyly soutěže pozastavené kvůli pandemii Covidu – 19, probíhala spolupráce na atletických mítincích, fotbalových zápasech na mezinárodní úrovni, Mistrovstvích světa v hokeji a dalších významných podujetích.<sup>82</sup>

Co se týče dalších projevů, které se na sportovních utkáních objevují a to extrémismu, tak touto problematikou se zabývají policisté na úseku extrémismu v příslušném kraji, kde se daná sportovní událost koná. Jsou to policejní specialisté na daném úseku a problematice extrémismu, kteří jsou zařazeni u služby kriminální policie a vyšetřování Policie České republiky, a přímo se podílí na přípravě bezpečnostních opatření v jejich kraji. A samozřejmě se podílejí i na samotné činnosti během akce na níž spolupracují zejména s pořádkovou policií, příp. Městskou policií a bezpečnostní agenturou zabezpečující bezproblémový chod utkání. Obdobnou formou zajišťuje bezpečnost na sportovních událostech i Policie Slovenské republiky.

---

82 PPČR, 2020. *Zpráva za problematiku diváckého násilí za rok 2019*. 1. Praha: POLICEJNÍ PREZIDIUM ČESKÉ REPUBLIKY, úřad služby kriminální policie a vyšetřování, odbor obecné kriminality.

Policisté zařazení na úseku extrémismu a diváckého násilí spolupracují a komunikují zejména s bezpečnostními manažery jednotlivých sportovních klubů, členy pořadatelské službou a rovněž se sportovními diváky. Je žádoucí, aby specialisté na této problematice úzce spolupracovali s fan kluby, měli místní a osobní znalost, komunikovali zároveň i se svými protějšky z klubů, s kterými se má klub monitorovaný specialistou utkat, mít přehled o činnosti skupin hooligans a nejlépe úzce spolupracovat s vůdci těchto skupin. Před exponovanými utkáními je potřeba zjistit předpokládaný počet fanoušků, kteří se na utkání chystají, zajistit kontakt na jejich dopravce, a to zejména z důvodu bezpečnosti, aby měli fanoušci hostujících týmů zabezpečenou bezpečnost, ať už při příjezdu ke stadionu, tak i při jeho opuštění. Při přepravě fanoušků na zápasy vypravenými vlakovými speciály, dochází k monitoringu a kontrole i při cestě samotné, kdy jsou proškolení specialisté přímo přítomni ve vlaku a to ať z řad policistů kriminální policie nebo členů antikonfliktních týmů. Fanoušci jsou následně doprovázeni až na místo utkání a to z přítomnosti ozbrojených složek, policistů na koních, pořádkových jednotek apod.. Doprovod je samozřejmě realizován. Rovněž se musí kontrolovat a monitorovat případné předem domluvené násilné konflikty mezi fotbalovými chuligány, zjišťovat a monitorovat případné projevy rasismu a dalších projevů rasové a jiné nesnášenlivosti apod. Pracovníci zařazení na operativním sledování těchto projevů využívají ke zjištění chystaného možného střetu informace od osob spolupracujících s Policií a operativní techniky, která může být umístěná přímo v prostředcích, které problémové fanoušky přepravují.

K těmto účelům byla mezi Policií České republiky a Fotbalovou asociací České republiky uzavřena „*Dohoda o spolupráci k zajišťování bezpečnosti pořádku při fotbalových utkáních*“.<sup>83</sup> Dohoda přesně stanovuje způsob vzájemné spolupráce a to zejména před sportovní událostí, během a po takovém utkání. Součástí dohody je zároveň ustanovení o činnosti a spolupráci při mezinárodních fotbalových utkáních. Dohoda zároveň přesně upravuje formy spolupráce mezi dotčenými

---

83 Dohoda o spolupráci k zajišťování bezpečnosti a pořádku při fotbalových utkáních ze dne 11. února 2013, ve znění pozdějších dodatků mezi Policií České republiky a Fotbalovou asociací České republiky.

institucemi fotbalového svazu a Policií České republiky. Samozřejmě jsou zde obsaženy i zájmy dotčených fotbalových klubů a prezentaci v mediálním prostoru. Dohoda rovněž obsahuje klauzuli, že Policie České republiky bude mít při veškerých profesionálních fotbalových utkáních konaných v České republice, případně na reprezentačních a pohárových utkáních se zahraničními týmy, vždy jednoho svého člena vyškoleného na divácké násilí, který bude monitorovat případné problematické fanoušky na utkání. Jedná se zejména o rizikové a vytipované utkání, při kterých je předpoklad, či tomu nasvědčují získané informace, že by zde mohlo dojít k bezpečnostnímu riziku. Relevantní informace jsou následně daným policistou předávány příslušníkům pořádkové policie, kteří přímo zajišťují vlastní bezpečnost opatření.

Uvedení policisté mají od pořadatelů utkání a bezpečnostních agentur zajištěnou maximální součinnost, aby mohl plnit své úkoly. Policista pohybující se na stadionu v době exponovaného utkání plně spolupracuje zároveň i s technickým delegátem fotbalové asociace České republiky, se kterým si před utkáním stanoví i případný postup při problematickém chování fanoušků. Vše pobíhá ve spolupráci a součinnosti s hlavním pořadatelem utkání.

Každému rizikovému utkání předchází koordinační schůzka zástupců policie se zúčastněnými subjekty, jako jsou zástupci hasičského záchranného sboru, rychlé záchranné služby, městské či obecní policie, zástupci měst či státního zastupitelství (velmi výjimečně). V praktické podobě se na předzápasové schůzce setkává za Policii České republiky velitel bezpečnostního opatření, zástupce a hlavní pořadatel za fotbalový klub, který zápas pořádá. Schůzky se rovněž účastní delegát fotbalové asociace, zástupce města, bezpečnostní manažer klubu, v některých případech i zástupce městské policie.

Příprava před rizikovým utkáním je velmi důležitou součástí, aby vše proběhlo ve správné koordinaci všech zúčastněných institucí, a pokud dojde k nproblému během sportovní akce, aby byly veškeré složky dostatečně na tuto situaci připravené. Zainteresované strany si předávají poslední zjištěné relevantní informace k rizikovým faktorům, předpoklady o návštěvnosti utkání a rizikivosti



fanoušků, počty bezpečnostních složek, které jsou na akci připravené. Zároveň se ubezpečí o zajištění ze strany pořadatelů a jejich připravenost. Z důvodů lepší orientace připravovaných sportovních akcí vznikla tabulka rizikovosti daných sportovních utkání (Policie Slovenské republiky si rovněž před každým rizikovým utkáním vyhodnocuje rizikové faktory dle určeného manuálu):

- Utkání bez předpokladu rizikovosti - nerizikové – Policie české republiky na tyto události nepřipravuje bezpečnostní opatření, akce je kontrolována běžným výkonem služby, zejména pořádkové a hlídkové služby.
- Utkání s rizikovým předpokladem - rizikové – konání takto vyhodnocené akce je zabezpečeno Policií České republiky, zejména na úseku řízení dopravy a zabezpečení bezpečnosti v bezprostředním okolí stadionu.
- Utkání s vysokým rizikem nebezpečí – vysoce rizikové utkání – jedná se o sportovní událost s nejvyšším možným rizikem, ke které je takto přistupováno, jsou přijatá adekvátní opatření s nasazením maximálních prostředků a sil.<sup>84</sup>

Policii České republiky v dlouhodobém kontextu chyběla preventivní složka působící přímo na členy diváckých skupin, která by měla přesah i k vůdčím těchto subkultur. Proto se vedení Policie České republiky inspirované zahraničními policejními sbory, zejména tím německým, rozhodlo se zřízením nového institutu a zřídilo skupinu nazvanou antikonfliktní tým. Tato skupina vyškolených policistů má působnost zejména na rizikových utkáních, hromadných společenských akcích a jako velmi důležitý přesah pracovníků zařazených v těchto složkách je výrazná osobní a místní znalost mezi problémovými skupinami osob. Samozřejmostí je vyškolení pracovníků, jak se co nejefektivněji pohybovat v davu, umění zvolit správnou komunikaci s vůdčími osobnostmi problematických skupin a zároveň i vliv vybudovaný dlouhodobým působením na tyto osoby. Antikonfliktní tým a Policie

---

84 Dohoda o spolupráci k zajišťování bezpečnosti a pořádku při fotbalových utkáních ze dne 11. února 2013, ve znění pozdějších dodatků mezi Policií České republiky a Fotbalovou asociací České republiky.

České republiky používá metodiku a výrazy „low profile policing“ a „hard profile policing“.<sup>85</sup>

- **Low profile policing** – jedná se o metodiku, která se snaží problémový dav a jednotlivce spíše sklidnit, nevyvolávat konflikta a eskalaci možného násilí. Jedná se o pozorovacího metodu pracovníků antikonfliktního týmu, kteří se snaží svým jednáním, vystupováním, ale i vzevřením nevyvolávat u osob negativní pocity. Znamená to, že policisté by neměli být při inkriminovaných událostech zbytečně výrazní a mají s davem víceméně splívat, ale přesto být v pohotovosti, kdyby došlo ke krizovému chování osob.
- **Hard profile policing** – jedná se opačný styl, který má demonstrovat sílu a má vyvolat ve sportovních fanoušcích respekt. Typickým příkladem může být nastoupená jednotka pořádkových jednotek před stadiony, policisté na koních, se psy apod.<sup>86</sup>

Zároveň je třeba uvést, že Ministerstvo vnitra s Policií České republiky spolupracují s Radou Evropy, Evropskou unií, zajišťují mezinárodní spolupráci zejména při mezistátních utkáních. zajišťují v mají rovněž v rámci diváckého násilí odpovědnost za mezinárodní spolupráci. Spolupráce vyplývá na základě závazků České republiky v Radě Evropy a Evropské unii, a při zajišťování bezpečnosti na mezinárodních utkáních. Cíl spolupráce je nalezení takového řešení, které má za cíl divácké násilí v co nejvyšší míře eliminovat.<sup>87</sup>

---

85 ZÁMEK, David, 2013. *Hromadné narušení veřejného pořádku z pohledu Policie ČR*. 1. vyd. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk. ISBN 978-80-7380-429-9.

86 ZÁMEK, David, 2013. *Hromadné narušení veřejného pořádku z pohledu Policie ČR*. 1. vyd. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk. ISBN 978-80-7380-429-9.

87 POLICISTA, 2008. *Návrhy opatření k řešení problematiky diváckého násilí*. Praha: Tiskárna Ministerstva vnitra. ISSN 1211–7943.

### 4.3 Ministerstva spravedlnosti ČR a SR

Ministerstva spravedlnosti obou republik se aktivně podílejí ve spolupráci s bojem proti diváckému násilí a dalším aspektům souvisejících s problémy větších davů shromážděných osob.

Na příkladu z České republiky můžeme uvést instituci patřící do gesce ministerstva spravedlnosti a to Probační a mediační službu České republiky. Jedná se o instituci řešící přímo pachatele diváckého násilí a koordinuje přímo zákazy vstupu na stadiony. Dotčená osoba má za povinnost s probačním úředníkem plně spolupracovat a plnit pokyny, které jsou mu uloženy.<sup>88</sup> Zároveň musí vykonávat podpurné programy sloužící k jeho nápravě, různá psychologická cvičení, programy zaměřené na sociální oblast apod.<sup>89</sup>

Jako hlavní priorita úředníků probační a mediační sluby je úzká spolupráce s Policií České republiky, konkrétně specialisty na divácké násilí, zabývajícími se touto problematikou. Stanovený trest zákazu vstupu na stadion je pod dohledem probačního úředníka, který zároveň odpovídá za kontrolu dodržování ze strany dotčené osoby. Pro tuto oblast se vede probační plán, za který je zospovědný probační úředník v úzké spolupráci s policisty, kteří poskytují potřebnou součinnost.<sup>90</sup>

Ve statistikách Probační a mediační služby České republiky se uvádí, že v roce 2019 bylo uloženo 56 trestů zákazů vstupu na sportovní, kulturní a jiné společenské akce. Když tuto statistiku porovnáme s rokem 2018, jedná se o nárůst o 12 udělených zákazů. Aktivních zákazů bylo v roce 2019 celkem ale 89, jelikož

---

88 Probační a mediační služba je státní organizace, která zajišťuje kontrolu výkonu trestů nespojených s odnětím svobody, připravuje podklady pro jejich ukládání a nabízí možnost jednání mezi pachatelem a obětí o urovnání následků trestného činu. Dále provádí úkony probace a mediace ve věcech projednávaných v trestním řízení. Zřízení, organizaci a činnost PMS upravuje zákon č. 257/2000 Sb., o Probační a mediační službě. Zdroj: <https://www.pmscr.cz/>

89 PMS, 2020. Trest zákazu vstupu na sportovní, kulturní a jiné společenské akce: PMS. PMS [online] [cit. 27.1.2022]. Dostupné také z: <https://www.pmscr.cz/trest-zakazu-vstupu/>

90 PMS, 2020. Trest zákazu vstupu na sportovní, kulturní a jiné společenské akce: PMS. PMS [online] [cit. 27.1.2022]. Dostupné také z: <https://www.pmscr.cz/trest-zakazu-vstupu/>

některé zákazy trvaly z předešlých let. Ze statistik je dále patrné, že od roku 2010 bylo evidováno celkem 510 zákazů na sportovní, kulturní a jiné společenské akce.<sup>91</sup>

Jako srovnání se zahraničím použijeme tresty udělené v Anglii a Walesu, kde bylo k 1. srpnu 2016 v platnosti celkem 2085 fotbalových zákazů vstupu na sportovní utkání. Ve Francii úřady v roce 2016 uložily celkem 337 zákazů na sportovní utkání a kupříkladu v Belgii bylo ve stejném období uloženo 1218 zákazů vstupu na sportovní utkání.

U našich sousedů na Slovensku byly uloženy tyto tresty :

- rok 2018 – 8 uložených trestů zákazu účasti na sportovních akcích
- rok 2019 – 35 uložených trestů zákazu účasti na sportovních akcích
- rok 2020 – 25 uložených trestů zákazu účasti na sportovních akcích

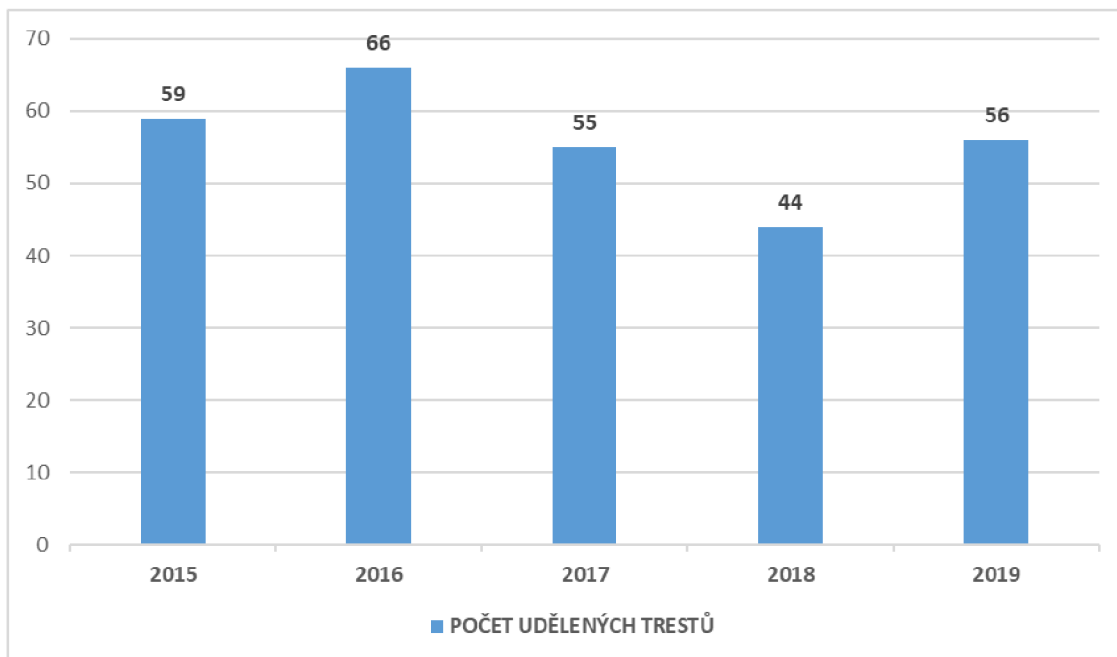
Ve srovnání se zahraničím se zdají ukládané tresty v České republice a na Slovensku poměrně nízké a vyplývá z toho zjištění, že trest zákazu vstupu na sportovní, kulturní a jiné společenské akce je soudy v České republice a na Slovensku jen zřídka využíván.<sup>92</sup>

Níže je vyhotoven graf č. 1 znázorňující statistiku udělených trestů zákazu vstupu na sportovní, kulturní a jiné společenské akce v letech 2015-2019. Toto období je zmiňováno z důvodu, že v roce 2020-2021 došlo víceméně k zastavení sportovních akcí z důvodu Covid 19, resp. Na většinu sportovních akcí měli diváci zákaz vstupu, nebo vstup velice omezený.

---

91 PMS, 2020. Trest zákazu vstupu na sportovní, kulturní a jiné společenské akce: PMS. *PMS* [online] [cit. 27.1.2022]. Dostupné také z: <https://www.pmscr.cz/trest-zakazu-vstupu/>

92 DIVIŠOVÁ, Vendula, 2019. *Logika fungování systému kontroly kriminality a trestní justice*. Brno. Disertační práce. Masarykova univerzita, FAKULTA SOCIÁLNÍCH STUDIÍ, Katedra politologie. Vedoucí práce Prof. JUDr. PhDr. Miroslav Mareš, Ph.D.



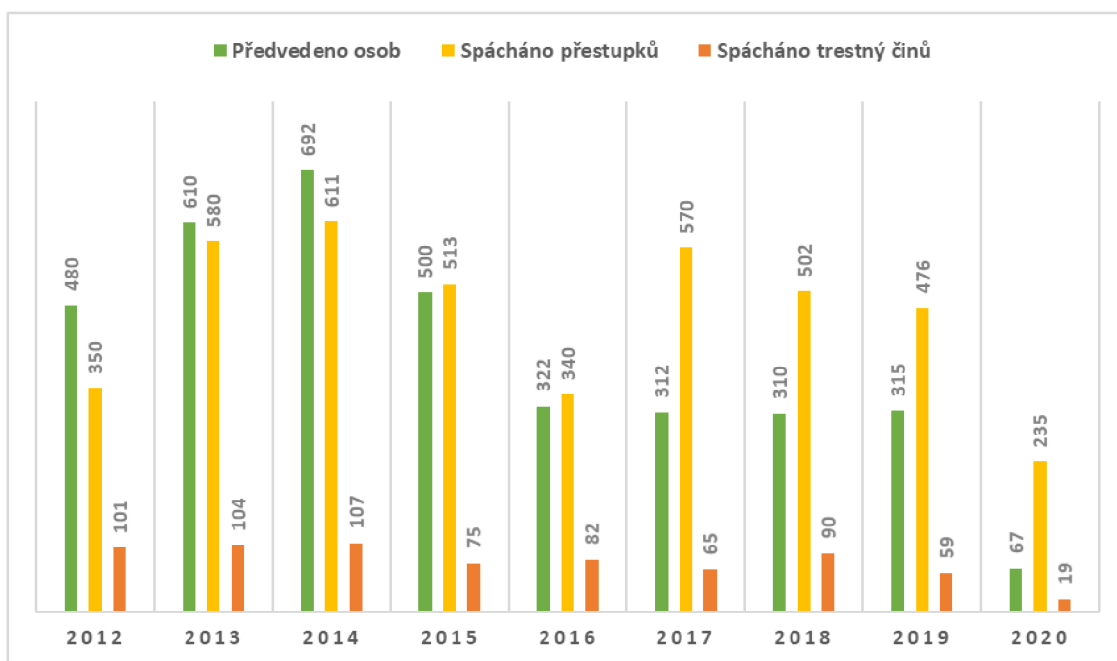
Graf č. 1: Statistické vyjádření počtu udělených zákazů vstupu na sportovní, kulturní a jiné společenské události v období 2015-2019 (Použitý zdroj: Probační a mediační služba České republiky)

Soudy v České republice, ale zároveň i na Slovensku přistupují v ukládání trestů zákazu vstupu na sportovní, kulturní a jiné akce s různou intenzitou. Velkou roli hraje město, kraj, kde k incidentu došlo, a jaké jsou zde dřívější zkušenosti s deviantním jednáním na sportovních a kulturních akcích. Obecně je sice žádoucí, aby osoby, které se tímto chováním vyznačují, nebyly na tokové akce vpuštěny, ale zároveň se trsty v Praze a kupříkladu moravskoslezském kraji budou jistě lišit, a budou přísnější, než v krajích, kde k tomtuto jevu dochází spíše sporadicky.<sup>93</sup>

93 DIVIŠOVÁ, Vendula, 2019. *Logika fungování systému kontroly kriminality a trestní justice*. Brno. Disertační práce. Masarykova univerzita, FAKULTA SOCIÁLNÍCH STUDIÍ, Katedra politologie. Vedoucí práce Prof. JUDr. PhDr. Miroslav Mareš, Ph.D.

## 5 Statistické údaje diváckého násilí v České republice a na Slovensku

Níže uvedené statistické údaje jsou čerpány na základě pravidelných měsíčních hlášení v rámci Policie České republiky. Každoročně je zpracovávána „Zpráva za problematiku diváckého násilí“. Tyto hlášení (zdroj: Policie České republiky) autor zpracoval a vyhodnotil. Výsledky jsou uvedené v níže zpracovaném grafu č. 2.



Graf č. 2: Přehled spáchaných incidentů v souvislosti s diváckým násilím v letech 2012 – 2020 (Zdroj: vlastní za využití údajů ze zprávy za problematiku diváckého násilí za rok 2020)

V roce 2019 bylo v České republice v rámci sportovních utkání a v souvislosti s nimi ze strany Policie České republiky provedeno 1205 bezpečnostních opatření, ke kterým bylo nasazeno 54 656 policistů.

V roce 2020 bylo v České republice v rámci sportovních utkání a v souvislosti s nimi ze strany Policie České republiky provedeno celkem 572 bezpečnostních

opatření, při kterých bylo nasazeno celkem 14 666 policistů. Pokes v roce 2020 je způsoben dopadem celosvětové krize způsobené pandemií COVID – 19, která zasáhla i sportovní akce, které se v mnoha případech konaly úplně bez diváků, příp. S omezenou kapacitou. Z toho důvodu byly rovněž bezpředmětné opatření na stadionech a z toho plynoucí nasazení sil a prostředků Policie České republiky.<sup>94</sup>

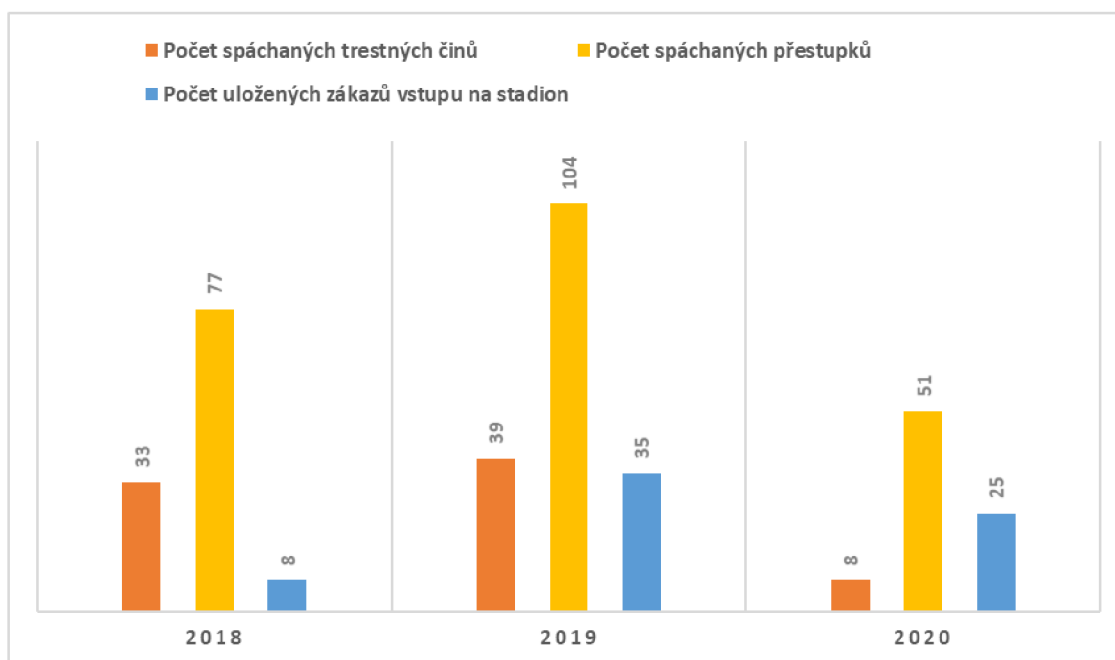
Rovněž Policie Slovenské republiky si vede statistické údaje v rámci problematiky diváckého násilí na sportovních stadionech. Na níže uvedeném grafu č. 3, jsou uvedené statistiky spáchaných trestných činů, přestupků a zákazů vstupu na stadiony v období od roku 2018 – 2020. Rovněž na Slovensku je zřetelný pokles ve všech údajích za rok 2020, který byl zapříčiněn pandemií COVID – 19 a s tím spojené zákazy vstupu fanoušků na stadiony.

Dále máme k dispozici prostřednictvím Ministerstva vnitra Slovenské republiky (Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky) statistické údaje z let 2014 – 2016, kdy bylo na Slovensku na úseku diváckého násilí zaznamenáno 23 trestných činů. Žádný z trestných činů neměl extrémistický motiv, šlo zejména o trestné činy výtržnictví, poškozování cizí věci, útok na veřejného činitele s přímou souvislostí se sportovní událostí. Dále bylo v souvislosti se sportovními událostmi na Slovensku v uvedeném období řešeno 344 přestupků. V období od roku 2014 do roku 2017 bylo na Slovensku uloženo 34 zákazů účasti na sportovních utkáních v trvání od jednoho roku do osmi let.<sup>95</sup>

---

94 Statistika PČR. Přehled spáchaných incidentů v souvislosti s diváckým násilím v letech 2012 – 2020 (Zdroj: vlastní za využití údajů ze zprávy za problematiku diváckého násilí za rok 2020)

95 Statistika Policie Slovenské republiky a Ministerstva vnitra Slovenské republiky. Přehled spáchaných incidentů v souvislosti s diváckým násilím v letech 2014 – 2020 (Zdroj: vlastní za využití údajů ze zprávy za problematiku diváckého násilí za rok 2020)



Graf č. 3: Přehled spáchaných incidentů v souvislosti s diváckým násilím v letech 2018 – 2020 na Slovensku (Zdroj: vlastní za využití údajů ze zprávy za problematiku diváckého násilí za rok 2020 poskytnuté Ministerstvem vnitra Slovenské republiky)



## PRAKTICKÁ ČÁST

### 6 Metody vědecké práce

V praktické části jsem jako autor této diplomové práce použil metodu zkoumání **komparace** neboli srovnávání, a to k porovnání řešení problematiky diváckého násilí v České republice a na Slovensku. Zároveň budou pro lepší orientaci, a přehledu o diváckém násilí porovnány i další evropské země. Informace byly získávány z různých domácích i zahraničních zdrojů, inspiroval jsem se zkušenostmi jak domácích odborníků na problematiku extrémismu, tak i ze zdrojů zahraničních kolegů pracujících na problematice diváckého násilí. Na závěr bude vytvořena analýza, kde budou zhodnoceny pozitivní a negativní faktory nástrojů účinných v boji proti diváckému násilí v porovnávaných zemích.

## **7 Komparace české a slovenské republiky + dalších vybraných zemí v boji s diváckým násilím**

Komparace neboli srovnávání bylo využito k porovnání níže uvedených evropských zemí v boji proti diváckému násilí, zejména pak Česká republika a Slovensko. Aby srovnání mohlo být provedeno, musel autor vycházet z informací, které jsou mu z jeho policejní praxe známy, dále ze systematického pozorování s vytyčeným cílem, jež byl plánovitě sledovat postupy, řešení a prezentace zahraničních kolegů ohledně boje proti diváckému násilí. Informace byly dále čerpány z relevantních zahraničních zdrojů.

### **7.1 Česká republika**

Složky zabezpečující bezpečnost na sportovních akcích, stadionech a hromadných společenských akcích v České republice, mají s tímto fenoménem dlouholeté zkušenosti, a lze konstatovat, že samotný průběh bezpečnostních akcí v rámci exponovaných utkání, které jsou vyhodnocené jako vysoce rizikové, jsou relativně dobře zvládané a koordinované. Svou roli jistě sehrávají zkušenosti z historie diváckého násilí v Československu a posléze České republice. Tyto události, které byly v mnoha případech i tragické, přinutily postupem času nejen vládní představitele, ale i zástupce Policie a zainteresovaných sportovních svazů, aby se problém nebagatelizoval, naopak, aby se hledalo co nejúčinnější řešení. Proto se u nás na problematice diváckého násilí podílí nejen ministerstva dotčené touto problematikou, jako je ministerstvo vnitra, spravedlnosti a v neposlední řadě i školství, mládeže a tělovýchovy, ale i sportovní organizace zastupující povětšinou představitelé dvou největších svazů v ČR, a to Fotbalové asociace ČR (FAČR), organizace LFA, která zaštiťuje profesionální fotbalové soutěže u nás, a za hokejový svaz krom zástupců ČSLH (Český svaz ledního hokeje) i představitelé Asociace profesionálních klubů APK. Nutno zároveň podotknout, že opatření na velkých mezinárodních zápasech, ale i exponovaných utkání domácích soutěží se

daří koordinovat. Horší situace je v oblasti prevence diváckého násilí, kde nejsou přímo určené subjekty, které by měly tuto, dozajista důležitou činnost koordinovat. V tomto ohledu bychom si měli brát příklad v mnohem větších zemích, s mnohem větším počtem sportovních fanoušků, jako je kupříkladu Německo, kde právě preventivní programy velmi přispěly ke zvládnutí popisované problematiky. K Německu a dalším zemím s preventivními programy se dostaneme v dalších kapitolách.

Při studování materiálů k tomuto problému je zřejmé, že jako jeden z dalších problémů, které by vyřešily, nebo minimálně zkvalitnily práci s jednotlivými fankluby a problematikou diváckého násilí, by byla větší angažovanost při vědeckých výzkumech tohoto jistě palčivého problému.<sup>96</sup>

Když se podíváme do historie hooligans na našem území, zjistíme, že u svého zrodu se mnohé později násilnické skupiny hlásící se k jednotlivým klubům, inspirovaly při své činnosti v cizích zemích. Jednalo se zejména samozřejmě o Anglii, an jejichž území a v souvislosti s anglickými kluby proběhlo mnoho excesů, někdy i tragédií, o kterých samozřejmě média podrobně informovala. Informace byly pro skupiny vznikajících hooligans spíše motivační, než aby je odrazovaly. Cítili, že by se podobnými skutky mohli stát zajímavými ve svém okolí a získat v subkultuře hooligans výsostnou pozici. Nezanedbatelný faktor je i ten, že mnoho členů skupin hooligans, a to nejen na území České republiky, má násilnické sklony a agrese, rasismus, nesnášenlivost a jiné negativní složky jsou jim blízké. Při zárodku a prvních problémů s diváckým násilím, byla v České republice tato problematika bagatelizována, a proto byl možný rozvoj těchto subkultur v rámci jednotlivých klubů. Jednalo se zejména o skupiny fanoušků slavných českých klubů ve velkých aglomeracích, jako je Praha, Brno, Ostrava. Mezi těmito příznivci byla již rivalita zakořeněná, ale postupným vznikem hooligans se ještě prohlubovala a hlavně přibývalo násilností. Jedná se zejména o období osmdesátých let minulého století, až do poloviny let devadesátých.<sup>97</sup>

---

<sup>96</sup> SMOLÍK, Josef. Fotbalové chuligánství. Praha, 2008. ISBN 978-80-903556-3-7.

<sup>97</sup> MAREŠ, Miroslav, Josef Smolík a Marek Suchánek. Fotbaloví chuligáni : evropská dimenze subkultury. Brono, 2004, Centrum strategických studií, Barrister & Principal. ISBN 8090333303

Postupem času se začaly problémy v tehdejším Československu stupňovat a zejména mládež si prostřednictvím „fandovství“ vybíjela své frustrace a zlost na komunistický režim, který v této době v Československu vládl. Státní instituce začaly problematiku postupem času vnímat, nicméně díky cenzuře, byla snaha, aby se na veřejnost dostalo co nejméně informací o násilnostech v souvislosti s diváckým násilím. Tehdejší vedení státu se snažilo divácké násilí interpretovat zejména jako problém západního kapitalistického světa a problémy na československých stadionech řešit zejména represivní cestou. Represe, ale měly za následek, že násilí a agrese na stadionech stále narůstala, a to i při utkáních evropských pohárů, které byly veřejností hojně sledovány. Čím více se problém řešil represivně, tím více nových členů hooligans jednotlivých klubů získávali. Hooligans je označení spíše dnešní doby, v popisované době se používalo označení chuligáni. Vyústěním vzrůstajícího problému byl skandální výjezd fanoušků Sparty na zápas svého týmu do Banské Bystrice, o kterém se zmiňuji v jedné z předešlých kapitol.<sup>98</sup>

Průvodním jevem devadesátých let dvacátého století byla skutečnost, že k subkultuře chuligánů se začali připojovat další skupiny, zejména skupina skinheads, která své silné pravicové názory projevovala i na stadionech různými rasistickými pokřiky, hajlováním a nesnášenlivými transparenty. Policie, tehdejší fotbalový svaz, ani kluby, nebyly na tyto projevy připravené, a proto se často přecházely a nikdo nehledal řešení. Proto se problematika rasismu v této době silně prohloubila a v dalších letech bylo velmi problematické se s tímto problémem vypořádat.<sup>99</sup>

Od druhé poloviny devadesátých let se mnoho fanouškovských skupin od tvrdého jádra odštěpily do skupin tzv. ultras, kteří nebyli tolik radikální a svoji energii spíše realizovali v rámci fandění, vytváření choreí na stadionech, vymýšlení chorálů a dalších věcí zlepšující atmosféru na stadionech. Nemůžeme tyto umírněnější fanoušky považovat rozhodně jako úplně betproblémové, ale oproti

---

<sup>98</sup> MAREŠ, Miroslav, Josef Smolík a Marek Suchánek. Fotbaloví chuligáni : evropská dimenze subkultury. Brono, 2004, Centrum strategických studií, Barrister & Principal. ISBN 8090333303

<sup>99</sup> MAREŠ, Miroslav, Josef Smolík a Marek Suchánek. Fotbaloví chuligáni : evropská dimenze subkultury. Brono, 2004, Centrum strategických studií, Barrister & Principal. ISBN 8090333303

hooligans není jejich primárním motivem vytvořit agresivní a násilnou atmosféru na stadionech. K tomuto posunu přispěla jistě i mnohem větší možnosti ohledně cestování, získání rozhledu fanoušků samotných, jak se k problematice diváckého násilí, fandovství a klubismu staví vyspělá Evropa. Zároveň i po celé Evropě došlo k posunu se zaměřením na zejména co největší bezpečnost návštěvníků sportovních utkání a tento trend můžeme vidět i v dnešní zrychlené době.<sup>100</sup> Dnes je vnímání fanoušků z velké části ovlivněno sociálními sítěmi, kde se dozvídají mnoho informací a svou agresi často přenáší pouze pomocí těchto aplikací.

Dále bych jako autor této diplomové práce chtěl uvést skutečnosti ze své policejní praxe, kdy je při rizikových utkáních běžné, že se Fotbalová asociace České republiky, Ligová fotbalová asociace a Policie České republiky dohodnou na spolupráci při zajištění bezpečnosti a veřejného pořádku. Výše jsou uvedené instituce, které zabezpečují fotbalové soutěže, ale k dohodám dochází samozřejmě i s dalšími dotčeným svazy, jako je Svaz ledního hokeje, Česká basketbalová federace, Český svaz biatlonu (závody Nové Město na Moravě) atd. Dohoda se sepisuje mezi dotčenými svazy a Policií České republiky, vymezuje přesné pravomoci a činnosti, které jednotlivé subjekty zajistí, formu spolupráce a vzájemnou výměnu informací. Můžeme tedy konstatovat, že pokud se v České republice koná riziková sportovní událost, tak se dotčené subjekty dohodnou na zabezpečení dané akce z pohledu bezpečnosti.<sup>101</sup>

Při rizikových utkáních má vedoucí opatření ze strany Policie České republiky za povinnost získat od pořadatele údaje o počtu nasazených členů pořadatelské služby, jejich označení a místa s časem jejich instruktáže. Následně dojde k poučení pořadatelské služby k zajištění bezpečnosti a pořádku, s ohledem na zjištěné skutečnosti o bezpečnostních rizicích. Zástupce Policie České republiky má možnost zkontrolovat totožnost jednotlivých pořadatelů a zároveň provést kontrolu

---

<sup>100</sup> MAREŠ, Miroslav, Josef Smolík a Marek Suchánek. *Fotbaloví chuligáni : evropská dimenze subkultury*. Brno, 2004, Centrum strategických studií, Barrister & Principal. ISBN 8090333303  
<sup>101</sup> DOHODA, 2013. *Dohoda o spolupráci při zajišťování bezpečnosti a pořádku na fotbalových utkáních*. In: Praha. Dostupné také z: <https://facr.fotbal.cz/dohoda-facr-a-policie-cr/a1294>

ústroje pořadatelské služby, aby nedošlo k záměně s příslušníky Policie České republiky. Bezpečnostní služba a pořadatelé musí být po celou dobu sportovního utkání jasně identifikovatelní viditelným identifikačním číslem.<sup>102</sup>

Nezbytnou součástí při opatřeních u rizikových utkání je prověrka pořadatelů, zdali se do jejich řad neinfiltrovaly osoby z řad radikálních fanoušků některého ze zúčastněných sportovních klubů. Existovalo by zde nebezpečí, že může dojít k eskalaci násilí i ze strany pořadatelů, příp. by zde nemusela být zajištěna nestrannost. Vliv na kvalitě pořadatelských služeb, resp. jejich členů, má i skutečnost, že se nezřídka jedná o osoby s kriminální minulostí, jelikož zajištění pořadatelů je pro kluby velmi nákladnou záležitostí, proto se snaží na této poloze co nejvíce prostředků ušetřit, s čímž souvisí i „kvalita“ následných členů ochranek. S problémem kvality členů pořadatelských služeb souvisí i problémy, které mohou vzniknout již při vstupu na stadion, kde by měla být řádně provedena kontrola návštěvníků a dodržována nulová tolerance k vnášení nebezpečných předmětů, včetně pyrotechniky, zbraní atd.. Nedílnou součástí dohod mezi pořadatelem a Policií České republiky je skutečnost, že žádost o případný zákrok ze strany Policie České republiky může provést bezpečnostní manažer utkání a pořadatelská služba musí zajistit případné vyklizení hrací plochy, vyhlásit zákrok rozhlasem s uvedením sektoru a důvodu, proč, a kde bude zákrok ze strany Policie České republiky proveden. Závěrečná část místního ujednání obsahuje kontaktní údaje na člena vedení stadionu a opatření, velitele přítomného hasičského záchranného sboru, zástupců záchranné zdravotní služby, městské či obecní policie. Vyhodnotí se stavebně technická infrastruktura stadionu konkrétního rizikového utkání. Policie České republiky oznámí počet nasazených příslušníků a pořadatelský sportovní klub se v ujednání zaváže, že zajistí po vzájemné dohodě s Policií České republiky medializaci společně přijatých opatření prostřednictvím médií.<sup>103</sup>

---

102 INDRA, Aleš, 2017. *DIVÁCKÉ NÁSILÍ – HISTORIE A SOUČASNOST*. Praha. Rigoróznípráce. POLICEJNÍ AKADEMIE ČESKÉ REPUBLIKY V PRAZE.

103 INDRA, Aleš, 2017. *DIVÁCKÉ NÁSILÍ – HISTORIE A SOUČASNOST*. Praha. Rigoróznípráce. POLICEJNÍ AKADEMIE ČESKÉ REPUBLIKY V PRAZE.

Po skončení utkání musí dojít ze strany všech zainteresovaných subjektů k vyhodnocení opatření rizikového utkání. Vyhodnocují se získané poznatky, statistiky a další důležité faktory, které by mohly sloužit při obdobných opatřeních v budoucnosti.<sup>104</sup>

Tabulka 2: Analytické zpracování pozitivních a negativních faktorů a činitelů ovlivňujících bezpečnostní situaci na sportovních stadionech v České republice.

<b>Pozitivní faktory</b>	<b>Negativní faktory</b>
<i>Kluby nejvyšší fotbalové a hokejové soutěže v České republice mají povinnost zajistit na stadionu bezpečnostní kamerový systém, který je k dispozici Policie České republiky.</i>	<i>Špatná komunikace se zástupci fanoušků. Důraz na represí, nedostatečná prevence. Nečinnost Ministerstva kultury, mládeže a tělovýchovy na úseku zajišťování prevence diváckého násilí.</i>
<i>Dohoda o zajišťování bezpečnosti, bezpečnosti a pořádku na fotbalových utkáních.</i>	<i>Nedostatečné legislativní opatření, chybějící novela přestupkového zákona, chybějící speciální zákon k diváckému násilí.</i>
<i>Spolupráce klubů a Policie České republiky s Probační a mediační službou.</i>	<i>Nízká odpovědnost pořadatelské služby za výtržnictví a porušení bezpečnosti na stadionech.</i>

<sup>104</sup> INDRA, Aleš, 2017. *DIVÁCKÉ NÁSILÍ – HISTORIE A SOUČASNOST*. Praha. Rigoróznípráce. POLICEJNÍ AKADEMIE ČESKÉ REPUBLIKY V PRAZE.

<p><i>Vytvoření Antikonfliktních týmů na Krajských ředitelstvích Policie České republiky.</i></p>	<p><i>Nízké tresty za protiprávní činy na stadionech, podceňování dané problematiky ze strany soudů, ale i vládních činitelů, kteří nevěnují dané problematice potřebnou pozornost.</i></p>
---------------------------------------------------------------------------------------------------	---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------

Na konci kapitoly o České republice a diváckému násilí bude popsána současná situace na poli chuligánství. Největší problémy a to už historicky, přinášela utkání mezi pražskými týmy Slavia Praha a Sparta Praha, a následně i jejich zápasy s rivaly z Moravy, Baníkem Ostrava a brněnskou Zbrojovkou. V posledních letech i díky výsledkovému vzestupu, se do zmiňované skupiny problémových fanoušků, a tím pádem i problémových utkání, zařadila Viktoria Plzeň. Nejradičálnější fanoušky můžeme najít zejména mezi spartanskými hooligans a tvrdým jádrem ostravského Baníku. Jedná se vesměs o osoby s bohatou trestní minulostí a sklony k rasistickému chování. Dle posledních statistických údajů se však nezdá, že by násilí na fotbalových a jiných sportovních utkáních eskalovalo. Situace se zdá, i díky pandemii Covidu 19 stabilizovaná, jelikož se dlouhodobě nemohlo chodit na stadiony, a je otázkou, v jaké míře se fanoušci na tribuny vrátí, a to i ti nejradičálnější.<sup>105</sup>

## 7.2 Slovenská republika

Na Slovensku je sport velkým fenoménem, možná ještě větším než v České republice. Přispívají k tomu úspěšní slovenští sportovci jako je kupříkladu ve sjezdovém lyžování Petra Vlhová, v tenise to bývala Dominika Cibulková, ještě dříve krasobruslař Ondrej Nepela, ale i spousta fotbalistů, jako je dlouholetý hráč SSC Neapol Marek Hamšík, bývalá hráč FC Liverpool Martin Škrtel a hokejisté Zdeno Chára, Marian Gáborík, Peter Bondra atd., atd.. V současné době je fenoménem

<sup>105</sup> Statistika PČR. Přehled spáchaných incidentů v souvislosti s diváckým násilím v letech 2012 – 2020 (Zdroj: vlastní za využití údajů ze zprávy za problematiku diváckého násilí za rok 2020)



cyklistická hvězda Peter Sagan. Spousta dětí, mladých lidí, ale i rodičů cítí v této oblasti možnost se prosadit i v zahraničí, a proto má spousta dětí a klubů podporu i ze strany rodičů – podnikatelů. Tato skutečnost samozřejmě přináší i různé související problémy, jako je korupce, prospěchářství, později nekalé sázení na výsledky sportovních utkání atd.

Co se týče samotné oblasti diváckého násilí, fanouškovských skupin, tvrdých jader hooligans jednotlivých klubů, tak i na Slovensku se potýkají se zvládnutím této problematiky. Ve srovnání s Českou republikou má Slovensko jednu velkou nevýhodu, což je velmi zastaralá infrastruktura stadionů, ať už fotbalových nebo hokejových. Byť se pro tuto oblast snaží svazy společně s Policií Slovenské republiky dělat v posledních letech maximum, ať už se jedná o kamerový monitoring stadionů, oddělené sektory fanoušků atd., na zastaralých stadionech se tyto opatření často mívají účinkem nebo jsou nedostačující. V poslední době se debata kolem diváckého násilí znovu silně rozproudila a to i mezi vládními činiteli Slovenska a to po incidentu ze zápasu FC Spartak Trnava vs. Slovan Bratislava, o kterém je více popsáno v kapitole 2.1.. Jednalo se o další ze skandálů, které se na Slovensku v souvislosti s diváckým násilím udály. Členové vlády, asociací sportovních klubů se zavázaly problém řešit, ale neustále se naráží na chybějící finance, které by byly potřeba do problému investovat. Sportovní kluby na Slovensku jsou co se týče finančního zázemí v evropském podprůměru, proto si jen stěží mohou dovolit kvalitnější kamerové systémy, lepší a tím pádem dražší bezpečnostní agentury atd.. Proto se problém na Slovensku bude řešit ještě zřejmě mnoho let, než se infrastruktura, stadiony a vše související nezlepší.

Dalším faktorem, který je třeba v souvislosti s diváckým násilím na Slovensku uvést je rasismus a antisemitismus, který je historicky na Slovensku problémem. Velké problémy bují na Slovensku s ohledem na menšiny Romů, Maďarů, ale i u některých nacionalisticky založených skupin jsou terčem agrese i Češi. Nesnášenlivost se samozřejmě přenáší i na sportovní utkání, kde jsou menšiny terčem sloganů, chorálů tvrdých jader chuliganů. Problematika s rasismem se zvenčí nejeví jako zvládnutá a zároveň úplně řešená. I prevence diváckého násilí na

Slovensku nedosahuje vysokých kvalit, resp. se neřeší natolik, aby to pomohlo věc posunout k lepšímu. Nicméně Ministerstvo vnitra Slovenské republiky společně s Policií Slovenské republiky za podpory další vládních institucí vyvíjí aktivity k vyřešení daného problému.

Faktor, který je k diváckému násilí na Slovensku třeba zmínit je i vzájemná podpora hooligans spřátelených klubů z jiných zemí. Jako příklad lze uvést kooperaci radikálních fanoušků ŠK Slovanu Bratislava a Zbrojovky Brno, kteří se vzájemně podporují a zejména proti znepráteleným klubům spojují síly při agresivních a násilných střetech. Fanoušci z cizích zemí chtějí často využít své větší anonymity a pod vlivem alkoholických nápojů nezdědka iniciují divácké nepokoje. Posledním z příkladů je právě incident ze zápasu mezi Spartakem Trnava a Slovanem Bratislava. I v České republice jsou, jak již bylo uváděno v kapitole 2.1. kooperující fanouškovské kluby, jako je kupříkladu Baník Ostrava s Katowicemi.

Na Slovensku stejně jako v České republice se problematika diváckého násilí řeší spíše represivním než preventivním způsobem. Rovněž slovenský „Trestný zákon č. 300/2005 Z.z. ve znení neskorších predpisov“<sup>106</sup> nezná pojem trestný čin diváckého násilí. Divácké násilí, resp. Trestné činy související s touto problematikou se řeší jako trestné činy různých skutkových podstat, které byly spáchané v souvislosti s účastí na veřejném utkání dle § 122 odst. 14 Trestného zákona viz. níže.

#### § 122 Trestný čin a spôsoby jeho spáchania

*(14) Trestný čin je spáchaný v súvislosti s účasťou na verejnom podujatí, ak sa ho dopustí účastník verejného podujatia v čase a mieste konania verejného podujatia alebo v jeho okolí alebo na inom mieste počas premiestňovania sa na miesto konania verejného podujatia alebo z miesta konania verejného podujatia, vrátane*

---

<sup>106</sup> Zákon č. 300/2005 Z.z., *trestný zákon SR, v platném znění + komentář*. [ online ]. © 19.12.2021 [ citace 19.1.2022] Dostupné z : <https://www.zakonypreludi.sk/zz/2005>

*dopravných prostředků alebo prevádzok služieb. Za verejné podujatie sa považuje verejné zhromaždenie, kultúrne, športové a iné podujatie prístupné verejnosti.*<sup>107</sup>

Problémom slovenského športu, byť je veľmi sledovaný a podporovaný je návštevnosť na štadiónoch. Slovensko v dlhodobých štatistikách vychádza z všetkých susedných zemí nejhůre, návštevy určitých štadiónů, kupříkladu v Prešove jsou doslova tristní. Jedná se samozřejmě o štatistiky před vypuknutím pandémie COVID – 19.<sup>108</sup> To samozřejmě neznamená, že by projevy diváckého násilí polevovaly, ale je to jeden z faktorů, který může mít na tuto problematiku vliv.

V neposlední řadě je třeba uvést kluby fotbalové slovenské Fortuna ligy, které mají s diváckým násilím dlouhodobě největší problémy a jedná se o ŠK Slovan Bratislava, FC Spartak Trnava, DAC Dunajská Streda atd. I na slovenské straně se do diváckého násilí vložila pandémie Covidu – 19 a nemožnost navštěvovat sportovní utkání. Proto je těžké predikovat, v jakém stavu je divácká scéna na straně našich susedů v současné době. Dle štatistik a ze zkušeností kolegů z kriminálních služeb slovenské policie, pracujících na úseku extrémismu a diváckého násilí se na Slovensku často projevovaly raistické nálady a nesnášenlivost k menšinám, jako kupříkladu k maďarské. Proto byly dříve velmi problematické zápasy týmů v Dunajské středě, kde žije početná maďarská menšina, a kde zápasy přinášely časté problémy v hledišti.<sup>109</sup>

---

107 Zákon č. 300/2005 Z.z., *trestný zákon SR, v platném znění + komentář*.

108 Návštevy na fotbale v Evropě : Česko v průměru, východ i Balkán pozadu [ online ]. © 31.10.2017 [ citace 3.2.2022] Dostupné z : <https://cs.wikipedia.org/wiki/hooligans>

109 Štatistiky Policie Slovenské republiky a Ministerstva vnitra Slovenské republiky. Přehled spáchaných incidentů v souvislosti s diváckým násilím v letech 2014 – 2020 (Zdroj: vlastní za využití údajů ze zprávy za problematiku diváckého násilí za rok 2020)

Tabulka 3: Analytické zpracování pozitivních a negativních faktorů a činitelů ovlivňujících bezpečnostní situaci na sportovních stadionech na Slovensku.

<b>Pozitivní faktory</b>	<b>Negativní faktory</b>
<i>Dostatečné tresty slovenské justice v rámci trestů za divácké násilí</i>	<i>Nedostatečná infrastruktura sportovních stadionů a s tím způsobené problémy se zajištěním bezpečnosti</i>
<i>Zlepšující se spolupráce sportovních klubů s Policíí Slovenské republiky</i>	<i>Nedostatečná prevence diváckého násilí</i>
<i>Snaha vládních činitelů problém diváckého násilí na Slovensku řešit</i>	<i>Špatná komunikace se zástupci fanoušků</i>

### 7.3 Polsko

U našich sousedů v Polsku je sport a zejména fotbal fenomén. V poslední době k tomu přispívají i slavní polští fotbalisté, kteří se prosazují v západní Evropě jako je Lewandovski, Milik a další. Návštěvnost na fotbalových stadionech v Polsku je ve srovnání s Českou republikou a Slovenskem úplně na jiné úrovni. Samozřejmě k tomu přispívá počet obyvatel Polska, a v poslední době i krásné fotbalové stadiony vybudované před konáním ME ve fotbale v roce 2012, které Polsko pořádalo společně s Ukrajinou. Hooligans v Polsku jsou velice dobře organizovaní a zároveň patří mezi nejagresivnější na světě. Specifikum polského fanouškovského prostředí je, že chuligánství se netýká pouze velkých věhlasných klubů jako je kupříkladu Legie Varšava, Wisla Krakov, Lech Poznaň a další, ale násilnické skupiny hooligans se tvoří i u málo známých celků hrající nižší soutěže. Největším bezpečnostním problémem v polském prostředí jsou časté násilné střety zvané

„ustawky“,<sup>110</sup> které probíhají na předem domluvených místech mimo stadiony. Jedná se o velmi násilné střety fanoušků jednotlivých klubů, kteří jsou v mnoha případech doplněny fotbalovými hooligans z cizích zemí. To je další specifikum polské fanouškovské scény, kdy se fanoušci z různých zemí druží s cílem fyzickým střetům proti znepráteným klubům. U nás je nejznámější spolupráce mezi hooligans klubů GKS Katowice a Baníku Ostrava.

V Polsku stejně jako v České republice a na Slovensku preferují v rámci problematiky diváckého násilí represí nad prevencí. Důraz je kladen zejména na opatření proti narušitelům veřejného pořádku. Polsko má speciální „stadionový zákon“ v oblasti diváckého násilí. Polská policie stejně jako česká zajišťuje bezpečnost a dohled nad veřejným pořádkem mimo stadiony. Vstoupit na stadiony a zakročit proti výtržníkům může polská policie až v případě, že požádá o pomoc pořadatelská služba.

Jako velkou výhodou Polska v boji proti diváckému násilí lze považovat zavedení registračních karet obsahujících osobní údaje jednotlivých fanoušků s fotografií. Bez karty není možný vstup na stadion, jelikož přes monitorovaný ticketing nemá možnost na stadion projít. Nicméně i tento systém není zcela dokonalý a dochází při něm k různému podvádění, půjčování registračních karet apod.<sup>111</sup>

---

110 domluvený střet mezi polskými fanoušky. Tento druh boje se v Polsku objevil ve druhé polovině 90. let, kdy policie spolu s organizátory fotbalových zápasů omezila kontakt fanoušků nepřátelských týmů na stadionu. Ustawka má jasně daná pravidla (počet účastníků, druh zbraní, doba trvání) a dle výsledků těchto bitek se určuje žebříček ligy chuligánů.

111 PLAŠIL, Jaroslav a Vojtěch MAN, 2014. Fanouškovské karty fungují v Polsku už několik let, tamní fanoušci si zvykli. *IRozhlas* [online]. 2014. Dostupné také z: [https://www.irozhlas.cz/sport\\_fotbal/fanouskovske-karty-funguji-v-polsku-uz-nekolik-let-tamni-fanousci-si-zvykli\\_201412101045\\_vman](https://www.irozhlas.cz/sport_fotbal/fanouskovske-karty-funguji-v-polsku-uz-nekolik-let-tamni-fanousci-si-zvykli_201412101045_vman)

Tabulka 4: Analytické zpracování pozitivních a negativních faktorů a činitelů ovlivňujících bezpečnostní situaci na sportovních stadionech v Polsku.

<b>Pozitivní faktory</b>	<b>Negativní faktory</b>
<i>Moderní stadiony s odpovídajícími kamerovými systémy, registračními kartami a infrastrukturou na vysoké úrovni.</i>	<i>Zneužívání registračních karet a s tím spojené složité ztotožňování fanoušků.</i>
<i>Represivní opatření zvládnutá bezpečnostními silami ve spolupráci s kluby a pořadatelskou službou.</i>	<i>Chybějící preventivní programy, špatná komunikace se zástupci fanouškovských skupin.</i>
<i>„Stadionový zákon“ řešící speciální problematiku diváckého násilí.</i>	<i>Nízká bezpečnostní opatření na některých stadionech.</i>

#### 7.4 Německo

Velkým vzorem co se týče zabezpečení fotbalových stadionů může sloužit společně s Anglií, právě Německo. Byť si tato země prošla zejména po spojení s NDR složitým obdobím na poli diváckého násilí, s precizností a důsledností vytvořily veškeré zainteresované instituce takové podmínky, aby i pro kluby samotné bylo jednodušší bezpečnost zajistit.<sup>112</sup>

Jedná se zejména o legislativní proces, který zákonodárci zajistili, že viníci trestných činů jsou následně dostatečně potrestáni a tresty zároveň působí jako odstrašující příklad pro ostatní. Dalším důležitým faktorem je kvalitní infrastruktura všech stadionů profesionálních soutěží, kteří, aby mohly nejvyšší fotbalové soutěže v Německu hrát, musí projít velice přísným licenčním řízením. Samozřejmě i tento faktor, společně s funkčním kamerovým zabezpečením stadionů, registrem

<sup>112</sup> MAREŠ, Miroslav, Marek SUCHÁNEK a Josef SMOLÍK, 2004. *Fotbaloví chuligáni: evropská dimenze subkultury*. Brno: Centrum strategických studií. ISBN 80-903-3330-3.

fanoušků, kteří spáchali v souvislosti se sportovní událostí protiprávní jednání, přispívají tomu, že v Německu nemají s tímto fenoménem moderní dobu zásadní problém.

Německo je dále vyhlášené ve svých preventivních programech, nejen na vnoblasti diváckého násilí. Jeden z preventivních programů, který jistě stojí za zmínku je zřízení Koordinationsstelle Fan-Projekte bei der Deutschen Sportjugend (Koordinační centrum pro podporu fanouškovských projektů pracujících v oblasti sociálního vzdělávání a koordinace). Tento projekt se zaměřuje zejména na potřeby mládeže, fanouškovských skupin, spolupracuje s osobami, které mají vliv na početné fan kluby velkých německých klubů apod. Zároveň předkládá fotbalové asociaci, vládě a dalším vládním institucím podklady k řešení diváckého násilí. O prestiži uvedené organizace svědčí fakt, že představitelé se účastní pracovních výborů Rady Evropy a podílí se na doporučení vizí v rámci diváckého násilí na půdě Evropské unie.<sup>113</sup>

Důležitým faktorem, který dopomáhá k bezpečnějšímu prostředí na stadionech a minimaizaci nebezpečí tohoto jednání je přísný zákaz prodeje alkoholických nápojů na stadionech nejvyšší fotbalové soutěže v Německu, zákaz pyrotechniky a všech obdobných věcí. Ale také různých transparentů, symbolů, pokřiků a chorálů s rasistickým a jiným rasově nesnášenlivým podtextem. Proto lze konstatovat, že v Německu, a to i přesto, že její nejvyšší fotbalová soutěž je nejnavštěvovanější na světě, se podařilo zajistit bezpečnost na stadionech v dostatečné míře. Nové problémy, zejména v poslední době s rasistickými skupinami se samozřejmě objevují, ale prevence i další opatření se snaží tyto problémy eliminovat.<sup>114</sup>

---

113 MAREŠ, Miroslav a Marek SUCHÁNEK, 2013. *Sociální prevence a pedagogické aktivity proti diváckému násilí: přehled situace v Německu a v České republice*. Brno. STUDIA SPORTIVA. Fakulta sociálních studií Masarykovy univerzity v Brně.

114 MAREŠ, Miroslav, Marek SUCHÁNEK a Josef SMOLÍK, 2004. *Fotbalové chuligáni: evropská dimenze subkultury*. Brno: Centrum strategických studií. ISBN 80-903-3330-3.

Tabulka 6: Analytické zpracování pozitivních a negativních faktorů a činitelů ovlivňujících bezpečnostní situaci na sportovních stadionech v Německu.

<b>Pozitivní faktory</b>	<b>Negativní faktory</b>
<i>KOS (Koordinationsstelle Fan-Projekte bei der Deutschen Sportjugend) a další fungující preventivní programy.</i>	<i>Některé preventivní programy přerůstají v politické aktivity.</i>
<i>Spolupráce na mezinárodní úrovni, tvorba metodiky pro další státy Evropské unie.</i>	<i>Chybějící speciální zákony na divácké násilí v trestním zákoníku Spolkové republiky Německo.</i>
<i>Registr fanoušků, kteří spáchali protiprávní jednání + infrastruktura stadionů a okolí.</i>	<i>Narůstající konflikty mezi různými národnostmi, které se nedaří včas eliminovat</i>

## 7.5 Anglie

Pokud se Anglie považuje za zakladatele fotbalu, tak jí zároveň můžeme označit jako průkopníka fotbalového násilí. Již v šedesátých letech dvacátého století se na anglických stadionech projevovaly problémy s neshovivostí a agresivitou vůči tehdejšími migrantům (podobnost se současnou problematikou v Anglii ohledně migrace). Tehdejší začínající skupiny hooligans jednotlivých klubů, rekrutujících se zejména z dělnické třídy, si pod vlivem alkoholických nápojů často vybíjeli frustraci při fotbalových utkáních. Migrantí a další menšinové skupiny byly ideálním cílem těchto násilnických činů. Problémy začali angličtí hooligans přenášet i na evropskou scénu, kdy jejich výzdy na zápasy evropských pohárů svých klubů byly obrovskou hrozbou pro instituce zajišťující bezpečnost na stadionech.<sup>115</sup>

<sup>115</sup> SCHACHTEBECK, Thomas. Football Hooligans in England: : A Subculture Struggling for Power. ISBN 9783640808861



Po tragických událostech, zejména pak v Bruselu 1985, o které se píše v jiné kapitole této diplomové práce, byly fotbalovou organizací UEFA dokonce na nějaký čas anglické týmy vyloučeny z evropských pohárových soutěží.

Postupně se díky přísné legislativě, výborné infrastruktuře stadionů a v neposlední řadě i přísunem peněz do nejbohatší ligy fotbalového světa Premier league, podařilo násilnosti ze stadionů vymístit, byť se v poslední době objevují nové rasistické projevy fanouškovských skupin, zejména pak na sociálních sítích.

Anglie má stejně jako kupříkladu Německo registr problémových fanoušků, což je velká devíza v boji proti tomuto fenoménu. Praxe je taková, že při vstupu na stadion se díky kamerovému systému zjistí, zda má oprávnění daný fanoušek na stadionu být, resp., jestli nemá udělený zákaz vstupu. Při takovém zjištění má pořadatel, potažmo policie oprávnění fanouška ze stadionu vyvést a vyvodit z jeho porušení zákazu následky.<sup>116</sup>

Tabulka 7: Analytické zpracování pozitivních a negativních faktorů a činitelů ovlivňujících bezpečnostní situaci na sportovních stadionech v Anglii.

<b>Pozitivní faktory</b>	<b>Negativní faktory</b>
<i>Výborná infrastruktura, stadiony s vysokou bezpečnostní zajištěností.</i>	<i>Vzrůstající počet projevů rasismu, xenofobie a rasové nesnášenlivosti mezi fanoušky.</i>
<i>Úřad pro zákaz vstupu na fotbalové utkání</i>	<i>Přes veškerá opatření vzrůstající násilí v souvislosti s fotbalovými zápasy.</i>
<i>Speciální zákony v boji proti diváckému násilí a celkové fungující legislativa řešící tuto problematiku.</i>	<i>Málo preventivních programů snižujících nebezpečí diváckého násilí.</i>

<sup>116</sup> ZÁMEK, David, 2013. *Hromadné narušení veřejného pořádku z pohledu Policie ČR*. 1. vyd. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk. ISBN 978-80-7380-429-9.

<i>Dobře propracovaný a fungující registr fanoušků.</i>	
<i>NZS – sekce fotbalových informací</i>	

## 7.6 Maďarsko, Rusko, Srbsko

V této kapitole se pouze okrajově dotkneme pro srovnání diváckého násilí v dalších zemích.

### Maďarsko :

V Maďarsku jsou velmi početné fankluby jednotlivých slavných klubů, jako je Ferencváros Budapešť, FC Ujpešť, v novodobé historii Puskas Academia atd. První ultras skupiny byly inspirovány italskými radikály a postupně začaly přebírat i násilnické chování. Zajímavostí fan klubů v Maďarsku je oproti jiným evropským zemím fakt, že fan kluby podporují veškeré sportovní odvětví daného klubu, od fotbalu, až kupříkladu po basketbal. Jsou zároveň od klubů finančně podporováni, zejména na tvorbu různých chrií na stadiony, výjezdy na venkovní zápasy, vytváření stránek a článků o klubu apod. Pokud bychom měli uvést nejvíce exponovaný zápas v maďarské lize, tak se jistě jedná o zápas mezi zmiňovanými týmy Ferencvárose Budapešť a Ujpeští. Zde je míra rizika i s ohledem na historické události naprosto největší.<sup>117</sup>

Pokud bychom měli zhodnotit bezpečnostní situaci v současnosti, tak jako velké plus pro fotbalové hnutí a potažmo bezpečnost, je velká míra podpory sportu obecně ze strany maďarského prezidenta Orbána. Tím pádem se velice zlepšila infrastruktura stadionů, které můžeme maďarským klubů závidět.

<sup>117</sup> MAREŠ, Miroslav, Marek SUCHÁNEK a Josef SMOLÍK, 2004. *Fotbaloví chuligáni: evropská dimenze subkultury*. Brno: Centrum strategických studií. ISBN 80-903-3330-3.

## **Rusko :**

Rušští chuligáni nejsou natolik zprofanováni jako hooligans v jiných státech, jako je např. Anglie, Skotsko apod., ale přesto jsou považováni za jedny z nejbrutálnějších v Evropě. Zejména tvrdé jádra fanouškovských skupin moskevských klubů, jako je Dynamo, CSKA, Lokomotiv a zejména Spartak Moskva svou brutalitou nahání strach mezi hooligans v celé Evropě. Specifikum ruských hooligans je fakt, že k násilnostem dochází téměř výhradně mimo stadiony na odlehlých místech v přírodě.<sup>118</sup>

Stejně jako v Maďarsku je velkou výhodou ruských klubů výborná infrastruktura a stadiony s bezpečnostními prvky na vysoké úrovni, k čemuž dozajista přispělo nedávno konané mistrovství světa v roce 2018. Zároveň i vládní představitelé se snaží divácké násilí potlačovat, zejména však represivní složkou. Zprávy o diváckém násilí se díky cenzuře v Rusku téměř neobjevují.

## **Srbsko :**

Srbsko se s ohledem na divácké násilí řadí v Evropě rovněž mezi velmi diskutovanou zemi, a to zejména při problémech při evropských pohárech, kdy temperamentní srbští fanoušci vytváří velké nepokoje, zejména i na výjezdech na venkovní utkání. Co se domácí srbské soutěže týče, tak nejexponovanější zápas s ohledem na bezpečnostní hrozbu je zápas mezi Crvenou Zvezdou Bělehrad a Partizanem Bělehrad. Zápas je označován s nejvyšším možným rizikem, čemuž i odpovídají bezpečnostní opatření místní policie. K neblahé bezpečnostní situaci přispívají zároveň i velmi zastaralé stadiony absolutně nesplňující standardy a nároky dnešní doby.

---

<sup>118 118</sup> MAREŠ, Miroslav, Marek SUCHÁNEK a Josef SMOLÍK, 2004. *Fotbaloví chuligáni: evropská dimenze subkultury*. Brno: Centrum strategických studií. ISBN 80-903-3330-3.

## 7.7 Vyhodnocení komparací jednotlivých států

Pokud srovnáme některé kupříkladu fotbalové svazy, tak můžeme uvést, že například v Německu sdružuje fotbalová federace 25 000 klubů a shruba 7 000 000 registrovaných hráčů, což z něj činí největší fotbalovou federaci na světě. V porovnání Česká republika má registrována něco kolem 600 000 hráčů a Polsko 935 000 hráčů.

I z výše uvedených počtů registrovaných hráčů vyplývá, že přes mnohem větší počet hráčů, potežmo i klubů a fanoušků, zvládli problém diváckého násilí mnohem lépe v Německu, ale třeba i v Anglii. Naopak v České republice, na Slovensku a třeba i v Polsku se nedaří nastolit dostatečně účinná pravidla a opatření, které by vedly ke zvládnutí problému. Jedná se jak o legislativní nástroje, tak i zabezpečení stadionů, infrastruktura, ale i preventivní programy.

V kapitole shrnutí je na místě uvést i další příklady ze světa diváckého násilí, kde se podařilo tento negativní fenomén potlačit. Jedná se kupříkladu o Brazílii, kde k diváckému násilí přistoupili s tzv. pozitivním přístupem. Například v klubu v městě Recife zaměstnali jako pořadatelky matky chuligánů, které byly samozřejmě řádně proškoleny, a skutečně se podařilo v podstatě vymítit fotbalové násilí ze stadionů. Vůdci tvrdých jader jednotlivých klubů se „pod dohledem“ svých matek ničeho nedopouštěli a tím se aspoň z části tento problém vyřešil.<sup>119</sup>

Další zemí, kde se vsadilo na pozitivní přístup a kde se o to velkou měrou zasloužili samotní fanoušci je Irsko. Irský fanoušek, i když jeho tým prohrává, neustále zpívá, je pozitivní a snaží se si zápas hlavně užít, bdz zbytečných násilností. Jako příkad lze uvést zápas Irska se Španělskem, při kterém Irsko prohrával 0:4, ale z tribun se obzýval neustálý zpěv 25 000 hrdých irských fanoušků. Nikdo neodchází před konečným hvizdem a společně zpívají lidovou

---

<sup>119</sup> ČTK, 2016. Klub v Brazílii zaměstnal matky fanoušků, aby se chovali slušně. *Fotbal Portal.cz* [online]. Praha. Dostupné také z: <https://www.fotbalportal.cz/ostatni/vse/40748-klub-v-brazilii-zamestnal-matky-fanousku-aby-se-chovali-slusne/>

píseň „*The Fields of Athenry*“.<sup>120</sup> Oceněním tohoto přístupu bylo udělení speciálního ocenění od UEFA fanouškům Irska za pozitivní přístup.<sup>121</sup>

---

<sup>120</sup> *The Fields of Athenry* je Irská lidová píseň pochází z období irského hladomoru a je o muži z Athenry v hrabství Galway, který byl odsouzen k deportaci do Austrálie zato, že kradl jídlo pro svou hladovějící rodinu.

<sup>121</sup> MARAM, 2012. Speciální cena pro fanoušky Irska od UEFA. *Www.supporters.cz* [online]. Dostupné také z: <https://www.supporters.cz/clanek/video-specialni-cena-pro-fanousky-irska-od-uefa/4189.html>

## 8 Závěr

Divácké násilí zejména fotbalových fanoušků je celosvětově řešeným tématem, a to jak ze strany jednotlivých vlád různých států, celosvětové fotbalové organizace FIFA, evropské fotbalové organizace UEFA, ale i jednotlivých fotbalových svazů a samotných klubů. Jedná se o závažný společenský problém, který je spjatý i se závažnými problémy spojenými s rasismem, antisemitismem, xenofobií a dalšími projevy nesnášenlivosti. Zároveň se v poslední době objevuje zneužívání otázky rasismu v tzv. hyperkorektním přístupu, kdy se rasistický projev hledá v podstatě v jakémkoliv projevu, ať už fanoušků, tak i hráčů na hřišti. Jedná se o další závažný problém, který prohlubuje „příkopy mezi lidmi“ a místo, aby byla snaha různé skupiny lidí a fanoušků sblížovat, tento přístup dělá pravý opak.

Již od počátku 60. let dvacátého století se v Evropě začal objevovat problém s násilím na stadionech, v té době zejména na těch fotbalových. Začaly vznikat chuligánské gangy a problém byl nazýván jako „britská nemoc“, jelikož problematika se v té době týkala zejména Velké Británie. Postupně se tento fenomén rozšířil do dalších zemí a v současné době je řešen doslova po celém světě a to i v jiných sportovních odvětvích. Fotbal, jako nejrozšířenější sport planety samozřejmě udává trendy i v této problematice a je na něj tzv. nejvíce vidět. Velké země a asociace v čele s německou a anglickou se v rámci možností s touto problematikou vyrovnaly, k čemuž samozřejmě přispívají i velké finanční možnosti těchto zemí a s tím spjatá výborná infrastruktura, bezpečnostní systémy, ale i možnost klubů si najímat bezpečnostní agentury, které mají vyškolené a vycvičené pracovníky. To všechno samozřejmě přináší velkou finanční zátěž na kluby, ale v těchto zemích se situace dokázala zvládnout. V Anglii po velkých problémech byla tato cesta bolestnější, ale bez zvládnutí problému s diváckým násilím by nemohla být dnešní fotbalová Premier League nejsledovanější a nejuznávanější fotbalovou ligou světa, generující obrovské příjmy na reklamách a televizních právech.

V ekonomicky méně vyspělých zemích, mezi které můžeme zařadit i Českou republiku a Slovensko se samozřejmě asociace potažmo kluby potýkají s nedostatkem finančních prostředků, a proto se často problém diváckého násilí

odsouvá na zadní pozice priorit. Z toho plyne v podstatě nulová preventivní osvěta k fanouškům jednotlivých klubů, nedostatečná úroveň bezpečnostních agentur a pořadatelů, kdy tuto činnost často vykonávají osoby důchodového věku, které z logiky věci nejsou schopny jakkoliv bezpečnost na stadionu zajistit a mít patřičný respekt u fanoušků. Dále je to samozřejmě úroveň stadionů, celková infrastruktura a legislativní zabezpečení daného problému. V tomto směru je Česká republika samozřejmě mnohem dále než Slovensko, kde je úroveň stadionů, byť se na tuto problematiku Slovenský fotbalový svaz a další sportovní svazy začaly zaměřovat, stále na velmi špatné úrovni. Co se týče legislativních možností, spolupráce policie se samotnými kluby a svazy, tak zde je úroveň možností v obou republikách na vysoké úrovni, spolupráce je kvalitně nastavená a nečiní větší problémy.

Tato diplomová práce byla zaměřena na širší pojetí problematiky diváckého násilí, od definice pojmů, popsání fotbalového chuligánství, institucí odpovědných za prevenci a řešení diváckého násilí v České republice a na Slovensku, statistické údaje diváckého násilí, právní rámec řešené problematiky, teoretického ukotvení zvolené problematiky, metody vědecké práce, druhy sportů z hlediska možného vzniku diváckého násilí, až po samotnou komparaci diváckého násilí v České republice, na Slovensku, ale i v dalších zemích. Snaha byla obsáhnout většinu faktorů této problematiky po prostudování velkého množství dostupné literatury, vnášení pohledu samotného autora, který je velkým fanouškem sportu obecně, ale i jeho profesní pohled policisty a názory policistů, kteří se danou problematikou šířeji zabývají.

Závěrem je třeba uvést, že většina literatury a dostupných zdrojů se zabývá zejména negativní stránkou diváckého násilí a vůbec celkově negativním pohledem na tuto problematiku. Málo kde zazní, že skupiny, které jsou do této škatulky řazeny jsou často zapálenými fanoušky svých klubů, kteří by obětovali vše, aby svůj tým a klub mohli podpořit, jezdí na finančně náročné výjezdy, kde často stojí za nepříznivého počasí někde v kleci, a i přesto se snaží stále fandit, vytvářet chorea a celkovou atmosféru na stadionech, bez které by sport nebyl sportem. Proto se snažme na danou problematiku i v dnešní negativní době podívat pozitivně, věřit, že

se násilí, rasismus a další projevy nesnášenlivosti v co největší míře podaří vymýtit a zůstane pouze krásná atmosféra na sportovních událostech, která bude přitažlivá i pro nastupující generace. Snažme se každý svým dílem přispět k posunutí kultury života, a to nejen na sportovních stadionech, ale v celém životě, protože pokud začne každý u sebe, je šance, že se celková atmosféra ve společnosti zlepší. I divácké násilí je totiž odrazem společnosti, jak je nastavená a kam směřuje. Buďme proto ostražití a snažme se, ať je to správným směrem, který bude přívětivý pro ty, kteří přijdou po nás.



## Seznam literatury

### Monografie, publikace, sborníky

- 1) BEYER, Dušan. (2002). Fotbalové násilí: subkultura hooligans. Brno, ČR: Masarykova univerzita
- 2) BEYER, Dušan. Fotbalové násilí : subkultura hooligans. Brno, 2009. Masarykova univerzita
- 3) BEDŘICH, Ladislav. Fotbal - rituální hra moderní doby. Brno, 2006. ISBN 80-210-3927-2, str. 58-651
- 4) BRAKE, M. (1985). Comparative Youth Culture: The Sociology of Youth Cultures and Youth Subcultures in America, Britain and Canada. New York, USA: Routledge
- 5) CASHMORE, Ellis, Cleland, J. Football's dark side : corruption, homophobia, violence and racism in the beautiful game. Basingstoke, 2014. ISBN 978-1-137-37127-0
- 6) CARNIBELLA, G. et al. (1996). Football violence in Europe: A report to the Amsterdam Group. Oxford, UK: The Social Issues Research Centre
- 7) ČECHÁK, Vladimír, Linhart, Jiří. Sociologie sportu. Praha, Olympia, 1986, ISBN 12671-2-24
- 8) ČERMÁK, Ivo, Lidská agrese a její souvislosti. Žďár nad Sázavou: Fakta, 1998. ISBN 80-902614-1-8, str. 22-26.

- 9) DIVIŠOVÁ, Vendula, 2019. *Logika fungování systému kontroly kriminality a trestní justice*. Brno. Disertační práce. Masarykova univerzita, FAKULTA SOCIÁLNÍCH STUDIÍ, Katedra politologie. Vedoucí práce Prof. JUDr. PhDr. Miroslav Mareš, Ph.D.
- 10) FOURNY, Denis. *Encyklopedie sportu : svět slovem i obrazem*. Praha, 2003. ISBN 80-7321-079-7
- 11) FROSDICK, Steve a Peter MARSH, 2013. *Football Hooliganism*. Willan Publishing, 215 s. ISBN 10.4324/9781843926078.
- 12) GEIST, B. (1992). *Sociologický slovník*. Praha, ČR: Victoria Publishin
- 13) HARRINGTON, J. A. (1968). *Soccer hooliganism (A preliminary report)*. Bristol, UK: John Wright & Sons LTD
- 14) HUSSEINI, Faisal, 2021. *Listina základních práv a svobod: komentář*. 1. V Praze: C.H. Beck. Beckova edice komentované zákony. ISBN 978-80-7400-812-2.
- 15) CHMELÍK, Jan. *Extremismus a jeho právní a sociologické aspekty*. 1. vyd. Praha: Linde, 2001. ISBN 80-7201-265-7, str. 12-13
- 16) INDRA, Aleš, 2017. *DIVÁCKÉ NÁSILÍ – HISTORIE A SOUČASNOST*. Praha. Rigorózní práce. POLICEJNÍ AKADEMIE ČESKÉ REPUBLIKY V PRAZE.
- 17) JENŠÍK, Miloslav, Jiří Macků, *Kronika českého fotbalu*. Praha, 1997. ISBN 978-8070335239, str. 12-17

- 18) KASAL, Josef. Násilí na stadionech jako odraz kultury. Hradec Králové: Gaudeamus, 2013. ISBN 978-80- 7435-362-8, str. 22-98
- 19) KOS, 2019. The Fan Project Coordination Centre. *Koordinationsstelle Fanprojekte* [online].
- 20) LEWIS, Jerry, 1982. *Sociological Focus: Crowd Control at English Football Matches*. Milton: Taylor & Francis, Ltd. ISBN 00380237.
- 21) MACHO, Milan. Fotbal – vášeň 20. století. Praha, Nakladatelství XYZ, 1999. ISBN 80-7243-057-2, str. 30
- 22) MAREŠ, Miroslav, Josef Smolík a Marek Suchánek. Fotbaloví chuligáni : evropská dimenze subkultury. Brno, 2004, Centrum strategických studií, Barrister & Principal. ISBN 8090333303
- 23) MAREŠ, Miroslav a Marek SUCHÁNEK, 2013. *Sociální prevence a pedagogické aktivity proti diváckému násilí: přehled situace v Německu a v České republice*. Brno. STUDIA SPORTIVA. Fakulta sociálních studií Masarykovy univerzity v Brně
- 24) MARSCH Peter., Rosser, E a Haré, R.. Life on the terraces. In : Gelder, K., Thornton, S. The subkultur reader, London, UK: Routledge (1997), ISBN 0415344158, str. 327-339
- 25) MARIE, Olivier, 2010. *Police and Thieves in the Stadium: Measuring the (Multiple) Effects of Football Matches on Crime*. Maastricht University. CEP Discussion Paper. Maastricht University, School of Business and Economics.

- 26) MCPHAIL, Clark, 2005. *Blumer's Theory of Collective Behavior* [online]. 3. Illinois: University of Illinois. Dostupné také z: [https://www.researchgate.net/publication/229725410\\_Blumer's\\_Theory\\_of\\_Collective\\_Behavior](https://www.researchgate.net/publication/229725410_Blumer's_Theory_of_Collective_Behavior)
- 27) Mikšík, O. (2005). Hromadné psychické jevy - Psychologie hromadného chování(1. vyd.). Praha: Karolinum. ISBN 8024609304
- 28) MOORHOUSE, Herbert., 2006. *Football Hooliganism and the Modern World* [online].Glasgow, Skotsko. Dostupné také z: <http://eprints.gla.ac.uk/32090/>. International Review of Modern Sociology. University of Glasgow.
- 29) NIKL, Jaroslav a Petr VOLEVECKÝ, 2007. *Divácké násilí*. Praha: Vydavatelství PA ČR. ISBN 978-80-7251-249-2.
- 30) Pilz, G. (2002). Mädchen und junge Frauen in gewaltbereiten, rechten Fußballszenen. Hannover, DE: Institut für Sportwissenschaft
- 31) PLAŠIL, Jaroslav a Vojtěch MAN, 2014. Fanouškovské karty fungují v Polsku už několik let, tamní fanoušci si zvykli. *I Rozhlas* [online]. 2014. Dostupné také z: [https://www.irozhlas.cz/sport\\_fotbal/fanouskovske-karty-funguji-v-polsku-uz-nekolik-let-tamni-fanousci-si-zvykli\\_201412101045\\_vman](https://www.irozhlas.cz/sport_fotbal/fanouskovske-karty-funguji-v-polsku-uz-nekolik-let-tamni-fanousci-si-zvykli_201412101045_vman)
- 32) PROCHÁZKA, Karel. Fotbal to je hra. Praha, Olympia, 1987. ISBN 27-016-87
- 33) ŘEZÁČ, Jaroslav, Sociální psychologie. Brno, ČR: Paido, 1998. ISBN 80-85931-48-6, str. 20-26.

- 34) SAVKOVIČ, Marko a Saša ĐORĐEVIĆ, 2010. *Hooliganism as a Source of Insecurity* [online]. [cit. 2021-02-04]. Dostupné z: <http://www.jstor.com/stable/resrep04800.8>.
- 35) SCHACHTEBECK, Thomas. *Football Hooligans in England: : A Subculture Struggling for Power*. ISBN 9783640808861
- 36) Sekot, A. , *Sociologické problémy sportu*, Brno, Nakladatelství Grada Publishing, 2008. ISBN 8024725622, 9788024725628, str. 101-230.
- 37) Slepíčka, P., Hošek, V., & Hátlová, B. (2011). *Psychologie sportu* (2. vyd.). Praha: Karolinum, ISBN 978-80-246-1602-5
- 38) SLEPIČKA, Pavel. *Sportovní diváctví*. Praha, Olympia, 1990. ISBN 8070330120, str. 67-82
- 39) SMOLÍK, Josef. *Fotbalové chuligánství*. Praha, 2008. ISBN 978-80-903556-3-7.
- 40) SMOLÍK, J. *Psychologické aspekty fotbalového diváctví*. Brno, Masarykova univerzita, 2001. ISBN 978-3-927760-99-8
- 41) SOMMER, Jiří. *Malé dějiny sportu : aneb o sportech našich předků*. Praha, 2003. ISBN 978-80-7336-116-7
- 42) SUCHÁNEK, Marek, 2004. *Aktivity státních institucí ČR v problematice diváckého násilí. Bulletin pro sociální prevenci, pomoc a intervenci*. Praha: Knihovna Policejní Akademie České republiky, 2004(43), 42-46.

- 43) ŠÁMAL, Pavel, 2012. *Trestní zákoník: komentář. 2. vyd. V Praze: C.H. Beck. Velké komentáře. ISBN 978-80-7400-428-5.*
- 44) ZÁMEK, David, 2013. *Hromadné narušení veřejného pořádku z pohledu Policie ČR. 1. vyd. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk. ISBN 978-80-7380-429-9.*
- 45) Wann, D. L. & Branscombe, N. R. (1993). Sports fans: Measuring degree of identification with the team. *International Journal of Sport Psychology* 24, str. 1- 17
- 46) Williams, J. (1984). *Hooligans Abroad: The Behaviour and Control of English Fans in Continental Europe.* Abingdon, UK: Routledge
- 47) ŽURMAN, Oldřich. *Zlatá kniha kopané.* Praha, Olympia, 1972. ISBN 27-026-72

## **Právní předpisy**

- 1) Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, v platném znění + komentář.
- 2) Zákon č. 300/2005 Z.z., trestný zákon SR, v platném znění + komentář.  
§ 122 odst. 14 , Zákon č. 300/2005 Z.z., trestný zákon SR, v platném znění + komentář.
- 3) Zákon č. 1/2014 Z.z., o organizovaní verejných športových podujatí a o zmene a doplnení niektorých zákonov

## Elektronické zdroje + vysvětlivky názvů, cizích slov, opatření atd..

- 1) BRUSEL 1985. DEN, KDY FOTBAL ZABÍJEL NEVINNÉ [ online ]. © 29.5.2015 [ citace 25.10.2021] Dostupné z : [https://WWW.denik.cz/ze\\_sveta/brusel-1895-den-kdy-fotbal-zabijel-nevinne-20150528.html](https://WWW.denik.cz/ze_sveta/brusel-1895-den-kdy-fotbal-zabijel-nevinne-20150528.html)
- 2) ČTK, 2016. Klub v Brazílii zaměstnal matky fanoušků, aby se chovali slušně. *Fotbal Portal.cz* [online] © 12.2.2015 [ citace 25.1.2022] . Praha. Dostupné také z: <https://www.fotbalportal.cz/ostatni/vse/40748-klub-v-brazilii-zamestnal-matky-fanousku-aby-se-chovali-slusne-/>
- 3) Detaily Kúdelova napadení : slávistu mlátili tři hráči, přihlížel tomu vzor dětí Gerrard [ online ]. © 19.3.2021 [ citace 19.1.2022] Dostupné z : [https://www.expres.cz/sport/ondrej-kudela-slavia-rangers-rasismus-napadeni-detaily.A210319\\_091547\\_dx-sport\\_lare](https://www.expres.cz/sport/ondrej-kudela-slavia-rangers-rasismus-napadeni-detaily.A210319_091547_dx-sport_lare)
- 4) Disciplinární řád FAČR [ online ]. © 26.1.2022 [ citace 26.1.2022] Dostupné z: <https://www.bing.com/disciplinárni+řád+fačr>
- 5) Dohoda o spolupráci k zajištění bezpečnosti a pořádku při fotbalových utkáních ze dne 11. února 2013, ve znění pozdějších dodatků mezi Policií České republiky a Fotbalovou asociací České republiky.
- 6) DOHODA, 2013. *Dohoda o spolupráci při zajištění bezpečnosti a pořádku na fotbalových utkáních*. In: Praha. [ online ]. © 2.12.2015 [ citace 26.1.2022] Dostupné také z: <https://facr.fotbal.cz/dohoda-facr-a-policie-cr/a1294>
- 7) Domluvený střet mezi polskými fanoušky. Tento druh boje se v Polsku objevil ve druhé polovině 90. let, kdy policie spolu s organizátory fotbalových zápasů



omezila kontakt fanoušků nepřátelských týmů na stadionu. Ustawka má jasně daná pravidla (počet účastníků, druh zbraní, doba trvání) a dle výsledků těchto bitek se určuje žebříček ligy chuligánů.

- 8) *Economics*. K42, R1, L83. Barcelona: Diposit Digital de la Universitat de Barcelona. [ online ]. © 2.12.2015 [ citace 26.1.2022] Dostupné z: doi:10.1016/j.regsciurbeco.2016.10.001. Barcelona Institute of Economics (IEB)
- 9) FAČR/Fotbal.cz [ online ]. © 26.1.2022 [ citace 26.1.2022] Dostupné z :FAČR | FOTBAL.CZ
- 10) Fanoušci Sparty zdemolovali v roce 1985 vlak. Policie zasáhla pozdě [ online ]. © 16.6.2018 [ citace 30.10.2021] Dostupné z : <https://www.extrastory.cz/fanousci-sparty-zdemolovali-v-roce-1985-vlak-stat-neumel-vcas-zasahnout>
- 11) Fotbalová observatoř je výzkumná skupina založená roku 2005 při Mezinárodním centru sportovních studií (CIES), nezávislého studijního střediska sídlícího ve švýcarském Neuchatelu. Hlavní náplní fotbalové observatoře je statistická analýza ve fotbale. [ online ]. © 1.6.2020 [ citace 30.10.2021] Zdroj: <https://football-observatory.com/>
- 12) Football Spectators Act 1989: Football Matches in England and Wales, 1989. In: Legislation.gov.uk. 1. London: Queen's Printer of Acts of Parliament, 1st., CHAPTER 37. ISBN 0 10 543789 1. ISSN 0 10 543789 1. Dostupné také z: [http://www.opsi.gov.uk/Acts/acts1989/ukpga\\_19890037\\_en\\_1](http://www.opsi.gov.uk/Acts/acts1989/ukpga_19890037_en_1) [ online ]. © 16.6.2018 [ citace 30.10.2021]
- 13) *Football Offences Act 1991*, 1991. [ online ]. © 27.6.1991 [ citace 30.10.2021]

In: *Legislation.gov.uk*. London: Her Majesty's Stationery Office and Queen's Printer of Acts of Parliament, 1st., 1991 CHAPTER 19. Dostupné také z: <https://www.legislation.gov.uk/ukpga/1991/19/contents>

- 14) Fotbalové tragédie [ online ]. © 6.8.2019 [ citace 26.1.2022] Dostupné z : <http://www.fotbalovestadiony.cz/tragedie-na-stadionech-1-díl>
- 15) Ghelamco Arena - je fotbalový stadion v belgickém městě Gent. Své domácí zápasy na něm hraje klub KAA Gent. Kapacita stadionu je 20 000 diváků. Zdroj: [https://cs.wikipedia.org/wiki/Ghelamco\\_Arena](https://cs.wikipedia.org/wiki/Ghelamco_Arena).
- 16) Hooligans – Wikipedie [ online ]. © 28.8.2021 [ citace 30.10.2021] Dostupné z: <https://cs.wikipedia.org/wiki/hooligans>
- 17) Choreo je výtvar fanoušků, který se prezentuje na tribunách při sportovních utkáních. Může jít o krátké slogany, "motivační" povzbuzení, básničky, grafiky, plakáty, fotografie, atd.
- 18) Klubový licenční řád [ online ]. © 26.1.2022 [ citace 26.1.2022] Dostupné z : <https://www.bing.com/search+licencni+rad+ceske+asociace>
- 19) Ligová fotbalová asociace [ online ]. © 27.1.2022 [ citace 27.1.2022] Dostupné z : [http: Ligová fotbalová asociace \(lfafotbal.cz\)](http://Ligová_fotbalová_asociace_(lfafotbal.cz))
- 20) Ministerstvo školstva, vedy, výzkumu a športu Slovenskej republiky – Štatút a organizačný poriadok [ online ]. ©30.1.2022 [ citace 30.1.2022] Dostupné z : <https://www.minedu.sk>

- 21) MONTOLIO, Daniel a Simón PLANELLS-STRUSE, 2016. *HOW TIME SHAPES CRIME: THE TEMPORAL IMPACTS OF FOOTBALLMATCHES ON CRIME: Regional Science and Urban*
- 22) Mrzname tu, oni nás nepustí. Slavia ukázala dění po bitvě s Rangers [ online ]. © 5.1.2022 [ citace 19.1.2022] Dostupné z : [https://www.expres.cz/sport/slavia-rangers-fotbal-glen-kamara-ondrej-kudela-rasismus-totalni-hattrick-dokument.A220104\\_133635\\_dx-sport\\_lare](https://www.expres.cz/sport/slavia-rangers-fotbal-glen-kamara-ondrej-kudela-rasismus-totalni-hattrick-dokument.A220104_133635_dx-sport_lare)
- 23) MVČR, 2019. *Jan Hamáček: Kluby musejí přidat v zabezpečení stadionů, rodiny s dětmi se nesmí bát chodit na fotbal* [online]. Praha: Ministerstvo vnitra [cit. 27.1.2022]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/clanek/jan-hamacek-kluby-museji-pridat-v-zabezpeceni-stadionu-rodiny-s-detmi-se-nesmi-bat-chodit-na-fotbal.aspx>
- 24) Napadení rozhodčího odsoudilo Bohemians k sestupu. Skandál způsobil opilý „Ritchie“ [ online ]. © 16.5.2011 [ citace 30.10.2021] Dostupné z : <https://sport.aktualne.cz/fotbal/ceska-liga/jeden-z-nejvetsich-ligovych-skandalu-zpusobil-opily-ritchie/r~0f5d631a974c11ea9d74ac1f6b220ee8/>
- 25) NÁRODNÍ SPORTOVNÍ AGENTURA, 2021. Tisková zpráva: Výzkum míry popularity sportu v ČR. *Agenturasport.cz* [online] © 12.1.2021 [ citace 30.10.2021]. Praha: NSA. Dostupné také z: <https://agenturasport.cz/vysledky-vyzkumu-miry-popularity-sportu-v-ceske-republice-2020/>
- 26) National Geographic, Infografika : Dějiny fotbalového míče [ online ]. © 17.12.2015 [ citace 25.10.2021] Dostupné z : <https://WWW.nacional-geografic.cz/clanky/infografika-dejiny-fotbaloveho-mice-od-praseciho-mechire-po-supermaterialy.html>

- 27) Návštěvy na fotbale v Evropě : Česko v průměru, východ i Balkán pozadu [ online ]. © 31.10.2017 [ citace 3.2.2022] Dostupné z :  
<https://cs.wikipedia.org/wiki/hooligans>
- 28) Obklíčili auto a vyjednávače zbili. Napadení funkcionářů Sigmy v Edenu řeší policie [ online ]. © 28.10.2021 [ citace 30.10.2021] Dostupné z :  
<https://sport.aktualne.cz/fotbal/ceska-liga/napadenim-funkcionaru-olomoucke-sigmy-v-arealu-slavie-se-zab/r~a94731fc37d911ecbc3f0cc47ab5f122/>
- 29) PPČR, 2020. *Zpráva za problematiku diváckého násilí za rok 2019*. 1. Praha: POLICEJNÍ PREZIDIUM ČESKÉ REPUBLIKY, úřad služby kriminální policie a vyšetřování, odbor obecné kriminality.
- 30) PMS, 2020. Trest zákazu vstupu na sportovní, kulturní a jiné společenské akce: PMS. *PMS* [online] [cit. 27.1.2022] . Dostupné také z:  
<https://www.pmscr.cz/trest-zakazu-vstupu/>
- 31) POLICISTA, 2008. *Návrhy opatření k řešení problematiky diváckého násilí*. Praha: Tiskárna Ministerstva vnitra. ISSN 1211–7943.
- 32) Probační a mediační služba je státní organizace, která zajišťuje kontrolu výkonu trestů nespojených s odnětím svobody, připravuje podklady pro jejich ukládání a nabízí možnost jednání mezi pachatelem a obětí o urovnání následků trestného činu. Dále provádí úkony probace a mediace ve věcech projednávaných v trestním řízení. Zřízení, organizaci a činnost PMS upravuje zákon č. 257/2000 Sb., o Probační a mediační službě. Zdroj:  
<https://www.pmscr.cz/>

- 33) *Předkládací zpráva pro Parlament České republiky: Komentář k zásadním ustanovením Úmluvy z hlediska jejich vztahu k českému právnímu řádu a současné praxi*, 2018. Praha.
- 34) Rvačka fanoušků přímo na hřišti, nedohraný šlágr. Na Slovensku se řeší obří skandál [ online ]. © 18.10.2021 [ citace 30.10.2021] Dostupné z : <https://www.denik.cz/fotbal-zajimavosti/rvacka-fanousku-a-nedohrany-zapas-na-slovenskou-resi-dalsi-nevidany-skandal-2021.html>
- 35) Slavii se nelíbí trest za výtržnosti fanoušků – Nymburský deník [ online ]. © 6.8.2019 [ citace 26.1.2022] Dostupné z : <https://nymbursky.denik.cz/fotbal-zajimavosti/>
- 36) Slovenský futbalový zväz [ online ]. © 26.1.2022 [ citace 26.1.2022] Dostupné z : <https://www.bing.com/search slovensky+fotbalovy+svaz>
- 37) Spotter je specialista, který se pohybuje vždy s fanoušky a plní předem určené úkoly k zajištění bezpečnosti a zabránění fyzického násilí. Jeho pracovní náplní je také tipování možných rizikových osob a dokumentace jejich protiprávního jednání. Spočívá především v době před utkáním v zajišťování informací přímo souvisejících s utkáním a vztahujícím se k možnému narušení veřejného pořádku. Tyto informace potom předává příslušníkům policie České republiky.
- 38) Statistiky PČR. Přehled spáchaných incidentů v souvislosti s diváckým násilím v letech 2012 – 2020 (Zdroj: vlastní za využití údajů ze zprávy za problematiku diváckého násilí za rok 2020)
- 39) Statistiky Policie Slovenské republiky a Ministerstva vnitra Slovenské republiky. Přehled spáchaných incidentů v souvislosti s diváckým násilím

v letech 2014 – 2020 (Zdroj: vlastní za využití údajů ze zprávy za problematiku diváckého násilí za rok 2020)

40) ŠEDIVÝ, P., 2016. *I Uličný se naučil paragrafy, říká šéf disciplinární komise Baček* [online]. [cit. 27.1.2022] Dostupné z: <https://www.idnes.cz/fotbal/prvni-liga/richard-bacekrozovor>

41) *Violent Crime Reduction Act 2006*, 2006. In: *Legislation.gov.uk*. London: Queen's Printer of Acts of Parliament, ročník 12, 2006 CHAPTER 38. Dostupné také z: <https://www.legislation.gov.uk/ukpga/2006/38/contents>

## PŘÍLOHY

### Příloha A: Disciplinární řád Fotbalové asociace České republiky

#### Vybrané přečiny

##### § 65 Porušení povinností pořádajícího klubu,

###### 1) Klub, který jako organizátor utkání:

- a) nepřijme dostatečná opatření k zabránění nesportovního chování jednotlivců či skupin osob, zejména hanlivým, pohoršujícím, urážlivým, provokujícím, zesměšňujícím nebo ponižujícím posunkům, gestům či pokřikům vůči hráčům, členům realizačních týmů, funkcionářům klubu, pořadatelům, delegovaným osobám či jiným osobám či skupinám osob,
- a) nezajistí, aby do areálu stadionu bylo zamezeno vstupu osob pod vlivem alkoholu či jiných omamných látek, osob vnášejících střelné zbraně, pyrotechniku či jiné předměty ohrožující bezpečnost a zdraví, nebo
- a) nezajistí, aby bylo neoprávněným osobám zamezeno ve vstupu na hrací plochu nebo do prostor vyhrazených družstvům nebo delegovaným osobám, bude potrestán peněžitou pokutou až do výše 5 000 000,- Kč, odehráním utkání bez přítomnosti diváků nebo uzavřením stadionu; vedle peněžité pokuty může být klub v případě, kdy je utkání ukončeno před uplynutím doby hry nebo jej není možné vůbec zahájit, potrestán též kontumací utkání.

###### 2) Klub, který jako organizátor utkání:

- a) nepřijme taková opatření, aby v areálu stadionu nebo jeho bezprostředním okolí nedošlo k výtržnostem, poškození zařízení stadionu, potyčkám, fyzickým napadením nebo k pokusu o takové jednání;
- a) nezajistí, aby nedošlo k hromadnému vniku diváků na hrací plochu;
- a) dopustí, aby došlo k fyzickému napadení delegované osoby, člena orgánu FAČR, hráče, člena realizačního týmu, funkcionáře klubu nebo člena pořadatelské služby divákem;
- a) nepřijme opatření k zabránění projevům hanobícím příslušnost k rase, etnický původ, barvu pleti, sexuální orientaci, národnost či politickou příslušnost, nebo

- a) *dopustí vhazování předmětů na hrací plochu, bude potrestán peněžitou pokutou až do výše 10 000 000,- Kč, odehráním utkání bez přítomnosti diváků nebo uzavřením stadionu; vedle peněžité pokuty může být klub v případě, kdy je utkání ukončeno před uplynutím doby hry nebo jej není možné vůbec zahájit, potrestán též kontumací utkání.*

*3) Disciplinární trest za disciplinární přečin podle odstavce 1 ani odstavce 2 se neuloží, pokud klub prokáže, že přijal veškerá opatření, která po něm lze spravedlivě požadovat, aby k disciplinárnímu přečinu nedošlo.*

## § 66 Nesportovní chování fanoušků a jiných osob

### 1 Klub, jehož fanoušci:

- a) *se závažným způsobem dopustí hanlivých, pohoršujících, urážlivých, provokujících, zesměšňujících nebo ponižujících posunků, gest či pokřiků vůči hráčům, členům realizačních týmů, funkcionářům klubu, pořadatelům, delegovaným osobám či jiným osobám či skupinám osob nebo;*
- a) *použijí nebo vnesou do sektoru nebo prostoru hostí střelné zbraně, pyrotechniku či jiné předměty, které by mohly ohrozit bezpečnost a zdraví, bude potrestán peněžitou pokutou až do výše 2 500 000,- Kč, odehráním utkání bez přítomnosti diváků nebo uzavřením stadionu; vedle peněžité pokuty může být klub v případě, kdy je utkání ukončeno před uplynutím doby hry nebo je není možné vůbec zahájit, potrestán též kontumací utkání.*

### 2 Klub, jehož fanoušci:

- a) *se dopustí výtržností, vyprovokují potyčku, dopustí se fyzického napadení nebo pokusu takového jednání vůči jiným osobám v areálu stadionu nebo jehobezprostředním okolí;*
- a) *vniknou na hrací plochu;*
- a) *dopustí se fyzického napadení delegované osoby, hráče, člena realizačního týmu, funkcionáře klubu nebo člena pořadatelské služby;*
- a) *dopustí se vhazování předmětů na hrací plochu;*
- a) *dopustí se projevů hanobících příslušnost k rase nebo etnickému původu, barvupleti, sexuální orientaci, národnosti či politickou příslušnost nebo;*



- a) *poškodí zařízení stadionu, bude potrestán peněžitou pokutou až do výše 2 500 000,- Kč, odehráním utkání bez přítomnosti diváků nebo uzavřením stadionu; vedle peněžité pokuty může být klub v případě, kdy je utkání ukončeno před uplynutím doby hry nebo je není možné vůbec zahájit, potrestán též kontumací utkání.*

#### § 67 Zákaz náboženské, ideologické a politické propagandy

*Kdo ve spojení s fotbalem jakoukoliv formou propaguje náboženství, ideologii či politické hnutí bude potrestán peněžitou pokutou až do výše 50 000,- Kč nebo zákazem činnosti až na dva roky, nebo fotbalově prospěšnou činností.*

## Příloha B: Trestné činy v oblasti diváckého násilí v ČR

### Nejvýznamnější páchané trestné činy v oblasti diváckého násilí dle zákona č. 40/2009 Sb., trestní zákoník v platném znění

#### Výtržnictví dle § 358 trestního zákoníku

„(1) Kdo se dopustí veřejně nebo na místě veřejnosti přístupném hrubé neslušnosti nebo výtržnosti zejména tím, že napadne jiného, hanobí hrob, historickou nebo kulturní památku, anebo hrubým způsobem ruší přípravu nebo průběh organizovaného sportovního utkání, shromáždění nebo obřadu lidí, bude potrestán odnětím svobody až na dvě léta.

(2) Odnětím svobody až na tři léta bude pachatel potrestán, spáchá-li čin uvedený v odst. 1 opětovně, nebo jako člen organizované skupiny.“

#### Násilí proti úřední osobě dle § 325 trestního zákoníku

„(1) Kdo užije násilí

- a) v úmyslu působit na výkon pravomoci úřední osoby, nebo;
- b) pro výkon pravomoci úřední osoby bude potrestán odnětím svobody až na čtyři léta.
  - a) Odnětím svobody na šest měsíců až šest let bude pachatel potrestán,
    - a) spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 se zbraní;
    - a) ublíží-li takovým činem jinému na zdraví, nebo;
    - a) způsobí-li takovým činem větší škodu.
  - b) Odnětím svobody na tři léta až dvanáct let bude pachatel potrestán, způsobí-li činem uvedeným v odstavci 1
    - a) těžkou újmu na zdraví, nebo;
    - a) škodu velkého rozsahu.
  - c) Odnětím svobody na osm až šestnáct let bude pachatel potrestán, způsobí-li činem uvedeným v odstavci 1 smrt.
    - d) Příprava je trestná.“

#### Ublížení na zdraví dle § 146 trestního zákoníku

*„(1) Kdo jinému úmyslně ublíží na zdraví, bude potrestán odnětím svobody na šest měsíců až tři léta.*

*a) Odnětím svobody na jeden rok až pět let bude pachatel potrestán, spáchá-li čin uvedený v odstavci 1*

*a) na těhotné ženě;*

*a) na dítěti mladším patnácti let;*

*a) na svědkovi, znalci nebo tlumočnickovi v souvislosti s výkonem jejich povinnosti;*

*a) na zdravotnickém pracovníkovi při výkonu zdravotnického zaměstnání nebo povolání směřujícího k záchraně života nebo ochraně zdraví, nebo na jiném, který plnil svou obdobnou povinnost při ochraně života, zdraví nebo majetku vyplývající z jeho zaměstnání, povolání, postavení nebo funkce nebo uloženou mu podle zákona, nebo;*

*c) na jiném pro jeho skutečnou nebo domnělou rasu, příslušnost k etnické skupině, národnost, politické přesvědčení, vyznání nebo proto, že je skutečně nebo domněle bez vyznání.*

*b) Odnětím svobody na dvě léta až osm let bude pachatel potrestán, způsobí-li činem uvedeným v odstavci 1 těžkou újmu na zdraví.*

*c) Odnětím svobody na pět až deset let bude pachatel potrestán, způsobí-li činem uvedeným v odstavci 1 smrt.“*

#### Hanobení národa, rasy, etnické nebo jiné skupiny osob dle § 355 trestního zákoníku

*„(1) Kdo veřejně hanobí*

*a) některý národ, jeho jazyk, některou rasu nebo etnickou skupinu, nebo;*

*a) skupinu osob pro jejich skutečnou nebo domnělou rasu, příslušnost k etnické skupině, národnost, politické přesvědčení, vyznání nebo proto, že jsou skutečně nebo domněle bez vyznání, bude potrestán odnětím svobody až na dvě léta.*

*(2) Odnětím svobody až na tři léta bude pachatel potrestán, spáchá-li čin uvedený v odst. 1*

*a) nejméně se dvěma osobami, nebo*

- a) *tiskem, filmem, rozhlasem, televizí, veřejně přístupnou počítačovou sítí nebo jiným obdobně účinným způsobem.*“

#### Zákaz vstupu na sportovní, kulturní a jiné společenské akce dle § 76 trestního zákoníku

- a) *Soud může uložit trest zákazu vstupu na sportovní, kulturní a jiné společenské akce až na deset let, dopustil-li se pachatel úmyslného trestného činu v souvislosti s návštěvou takové akce.*
- b) *Jako samostatný trest může být trest zákazu vstupu na sportovní, kulturní a jiné společenské akce uložen, jestliže vzhledem k povaze a závažnosti spáchaného přečinu a osobě a poměrům pachatele uložení jiného trestu není třeba.*
- c) *Trest zákazu vstupu na sportovní, kulturní a jiné společenské akce spočívá v tom, že se odsouzenému po dobu výkonu tohoto trestu zakazuje účast na stanovených sportovních, kulturních a jiných společenských akcích.*

#### **Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník v platném znění**

#### Výkon trestu zákazu vstupu na sportovní, kulturní a jiné společenské akce dle § 77 trestního zákoníku

- a) *Odsouzený je při výkonu trestu zákazu vstupu na sportovní, kulturní a jiné společenské akce povinen spolupracovat s probačním úředníkem způsobem, který mu stanoví, zejména postupovat podle stanoveného probačního plánu, vykonávat stanovené programy sociálního výcviku a převýchovy, programy psychologického poradenství, a považuje-li to probační úředník za potřebné, dostavovat se podle jeho pokynů v období bezprostředně souvisejícím konáním zakázané akce k určenému útvaru Policie České republiky.*
- b) *Do doby výkonu trestu zákazu vstupu na sportovní, kulturní a jiné společenské akce se doba výkonu trestu odnětí svobody nezapočítává.*

#### **Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník v platném znění.**

## **Příloha C: Přestupky v oblasti diváckého násilí v ČR**

**Nejvýznamnější páchané přestupky dle zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich („zákon o přestupcích“)**

Přestupek proti veřejnému pořádku dle § 5 zákona č. 250/2016 Sb.

*„Přestupku se dopustí ten, kdo*

- a) *neuposlechne výzvy úřední osoby při výkonu její pravomoci;“*
- a) *poruší podmínky uložené na ochranu veřejného pořádku při konání sportovních, kulturních, pietních a jiných společenských akcí anebo v místech určených k rekreaci, turistice nebo pohřbívání;*
- a) *cestou na organizované sportovní utkání, v místě takového utkání nebo cestou zpět z takového utkání má obličej zakrytý způsobem ztěžujícím nebo znemožňujícím její identifikaci.“*

Přestupek proti občanskému soužití § 7 zákona č. 250/2016 Sb.

*(1) Přestupku se dopustí ten, kdo*

- a) *jinému ublíží na cti tím, že ho zesměšní nebo ho jiným způsobem hrubě urazí;*
- a) *jinému ublíží na zdraví, nebo;*
- a) *úmyslně naruší občanské soužití tak, že*
  - a) *jinému vyhrožuje újmou na zdraví;*
  - b) *jiného nepravdivě obviní z přestupku;*
  - c) *se vůči jinému dopustí schválnosti, nebo;*
  - d) *se vůči jinému dopustí jiného hrubého jednání.*

Přestupek proti majetku § 8 zákona č. 250/2016 Sb.

*(1) Fyzická osoba se dopustí přestupku tím, že úmyslně*

- a) *způsobí škodu na cizím majetku;*

- a) *krádeží,*
- b) *zpronevěrou,*
- c) *podvodem, nebo*
- d) *zničením nebo poškozením věci z takového majetku;*  
*pokus tohoto přestupku je trestný.*

#### Zákaz vstupu na sportovní, kulturní a jiné společenské akce

##### dle § 76 trestního zákoníku.

- a) *Soud může uložit trest zákazu vstupu na sportovní, kulturní a jiné společenské akce až na deset let, dopustil-li se pachatel úmyslného trestného činu v souvislosti s návštěvou takové akce.*
- b) *Jako samostatný trest může být trest zákazu vstupu na sportovní, kulturní a jiné společenské akce uložen, jestliže vzhledem k povaze a závažnosti spáchaného přečinu a osobě a poměrům pachatele uložení jiného trestu není třeba.*
- c) *Trest zákazu vstupu na sportovní, kulturní a jiné společenské akce spočívá v tom, že se odsouzenému po dobu výkonu tohoto trestu zakazuje účast na stanovených sportovních, kulturních a jiných společenských akcích. (Šámal, 2012) **Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník v platném znění.***

#### Výkon trestu zákazu vstupu na sportovní, kulturní a jiné společenské akce

##### dle § 77 trestního zákoníku.

- 4) *Odsouzený je při výkonu trestu zákazu vstupu na sportovní, kulturní a jiné společenské akce povinen spolupracovat s probačním úředníkem způsobem, který mu stanoví, zejména postupovat podle stanoveného probačního plánu, vykonávat stanovené programy sociálního výcviku a převýchovy, programy psychologického poradenství, a považuje-li to probační úředník za potřebné, dostavovat se podle jeho pokynů v období bezprostředně souvisejícím konáním zakázané akce k určenému útvaru Policie České republiky.*
- 5) *Do doby výkonu trestu zákazu vstupu na sportovní, kulturní a jiné společenské akce se doba výkonu trestu odnětí svobody nezapočítává.*

#### **Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník v platném znění.**